

คุรุสภาวิทยากร

JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT

ISSN 2730-1788

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

www.ksp.or.th

คุรุสภาวิทยากร

JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT

วัตถุประสงค์

วารสารคุรุสภาวิทยากรมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ และด้านมนุษยศาสตร์ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างความตระหนัก และให้ความสำคัญ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และวิชาชีพทางการศึกษา

เจ้าของ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

• คณะกรรมการคุรุสภา

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ

นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล

ดร.สุเทพ แก่งสันเทียะ

ดร.อรรถพล สังขวาสี

ว่าที่ร้อยตรี ดร.ธนุ วงษ์จินดา

นายเพิ่มสุข สัจจาภิวัฒน์

นายศพล เวณุโกเศศ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์

นายมนทล ภาคสุวรรณ

นายสิทธิวีร์ วรรณพฤษ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(ประธานกรรมการคุรุสภา)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการสภาการศึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐาน

การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

• คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ

ว่าที่ร้อยตรี ดร.ธนุ วงษ์จินดา

นายศพล เวณุโกเศศ

นายมนทล ภาคสุวรรณ

นายธนากร ดอนเหนือ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประวิต เอราวรรณ์

ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

นายอาวุธ วรรณวงศ์

ดร.อำนาจ วิทยานูวัติ

นางปราณี ศิวารมณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์

นางสาวปณยาพร ผิวคำ

ดร.สมพร สังวาระ

นายประทีป ทองด้วง

ดร.ปาริชาติ เกสัชชา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย

กรรมการจากคณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์

กรรมการจากคณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์

ครู

ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารการศึกษา

ศึกษานิเทศก์

• ที่ปรึกษาสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เดียววิศเรศ

ที่ปรึกษาสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ด้านพัฒนานาวิชาชีพ

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านกฎหมาย

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม

เลขาธิการคุรุสภา

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.สุดา สุขอ่ำ

รองเลขาธิการคุรุสภา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลรพี ทูมมาพันธ์

รองเลขาธิการคุรุสภา

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สายหยุด จำปาทอง

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชุม เถลยทรัพย์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.ชนะศึก นิขานนท์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.ดิเรก พรสีมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.จักรพรรดิ วัฒนา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

ดร.สุพร เข้มเฮง

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการศึกษา/การวัดผล

และประเมินผลการศึกษา

ดร.ราณี จินสุทธิ์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ฝ่ายเลขานุการ

นายจันทริยงยุทธ บุญทอง
นายทศพล มากระจัน
นางจิรภฎา ทองขาว
นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมฆา
นางสาววรวรรณ พรพิพัฒน์
นายทรงชัย ชื่นล้วน

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำวารสาร

ศาสตราจารย์กิตติคุณ สุมน อมรวิวัฒน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ	วิทยาลัยนครราชสีมา
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ บัวสนธ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัถ	มหาวิทยาลัยพะเยา
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน
รองศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร์ สุขนธทรัพย์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษาและวางแผนการศึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ กองสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร.ประกิต พูลพัฒน์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร	มหาวิทยาลัยบูรพา
รองศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.ทิวต์ถ์ มณีโชติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย แก้วแก้วกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิ์จรูญ	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บทบรรณาธิการ

วารสารคุรุสภาวิทยากร JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT ก้าวสู่ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน 2567 หัวข้อ (Theme) “ทิศทางการผลิตและพัฒนาครูไทย” ซึ่งครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ความสำเร็จในการผลิตและพัฒนาครูจะเป็นความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญที่สถาบันผลิตครูและหน่วยงานทางการศึกษาที่จะต้องตระหนักและร่วมกันผลิตและพัฒนาครูไทยให้มีคุณลักษณะและคุณภาพเป็นไปตามความต้องการและความคาดหวังของสังคม ให้ได้ครูเก่ง ครูดี มีมาตรฐาน มีความรู้ความสามารถ และมีจิตวิญญาณความเป็นครู

วารสารฉบับนี้มีบทความพิเศษ เรื่อง “ACT: ความร่วมมือพัฒนาครูของสภาครูอาเซียน” นำเสนอเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การดำเนินงานของสภาครูอาเซียน รวมทั้งความร่วมมือในการพัฒนาครูและความท้าทายเพื่อให้สภาครูอาเซียนยังคงมีอยู่อย่างมีบทบาทสำคัญของอาเซียนในการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาการศึกษา บทความวิชาการ เรื่อง “การพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย” ที่ผู้เขียนได้นำเสนอประวัติและแนวทางการผลิตและพัฒนาครูของประเทศชั้นนำทางการศึกษาของโลก พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูของประเทศไทยเพื่อให้ประสบความสำเร็จ และมีผลงานวิจัย จำนวน 8 บทความ รวมทั้งสิ้น 10 บทความ

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เขียนบทความ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ร่วมกันพัฒนาวารสารคุรุสภาวิทยากร ก้าวสู่ปีที่ 5 ในการทำหน้าที่พัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดความตระหนัก และให้ความสำคัญต่อผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา และวิชาชีพทางการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความพิเศษ

ACT: ความร่วมมือพัฒนาครูของสภาครูอาเซียน

ดร.จักรพรรดิ วัฒนา, นางสาวจนา วงศ์ข้าหลวง, และ ดร.ราณี จินสุทธิ 1

บทความวิชาการ

การพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย

ดร.ดิเรก พรสีมา 18

บทความวิจัย

ผลของการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ศรันญา ตั้งนารี 39

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเรื่อง ป่าเขา ลำน้ำวิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง
เพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปรีชาพล กำแพงทิพย์ 52

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือ
ส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภูซงค์ เสือทอง, พัทธินัจ จินนุ่น, และ อมลวรรณ วีระธรรมโม 66

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

กมลภัทร นิ่มน้อย และ สุรียัน เขตบรรจง 80

พัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัล โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้
แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

ปณิตชณิซ เฟงผล และ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ 96

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอนภาควิชาศัลยศาสตร์
ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

อริสรา เพชรเก่า, สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์, และ วิทเชษฐ์ พิชัยศักดิ์ 112

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

จิรศักดิ์ วยาสังค์, พัชรินทร์ เกร็มย์, วิไลวรรณ พันธุ์ไชย, และ สุชาติ หอมจันทร์ 125

การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีในการหนุนเสริมด้วยรูปแบบ S.A.V.E. Model สำหรับโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่น
สกาวัฒน์ ไกรมาก, ศุภโชค ปิยะสันต์, คัชรินทร์ มหาวงศ์, และ นรินธน์ นนทมาลัย 141

บทความพิเศษ

ACT: ความร่วมมือพัฒนาครูของสภาครูอาเซียน

ASEAN Council of Teachers (ACT): Cooperation in developing teachers in ASEAN

ดร.จักรพรรดิ วัฒนา *

นางสาวรจนา วงศ์ข้าหลวง **

ดร.ราณี จินสุทธิ์***

ความเป็นมา

สภาครูอาเซียน เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า ASEAN Council of Teachers ชื่อย่อว่า ACT ก่อตั้งเมื่อปี 2521 โดยประเทศในกลุ่มอาเซียน 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย ได้หารือร่วมกันในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดี ความร่วมมือและสันติภาพระหว่างชาติ กับการศึกษาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน” ณ ประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2521 ในการประชุมครั้งนั้น ประเทศไทยโดยคุรุสภาได้ส่ง นายสุรัฐ ศิลปอนันต์ อธิบดีรองเลขาธิการคุรุสภาไปร่วมประชุม ผลจากการหารือครั้งนั้นที่ประชุมได้มีมติให้จัดตั้งสภาครูอาเซียนขึ้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2522, น. 19-20) สภาครูอาเซียนจึงถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

การดำเนินงานของสภาครูอาเซียนตั้งแต่เมื่อเริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบันนับเป็นทศวรรษที่ 5 ที่สภาครูอาเซียน ได้แสดงบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสมาชิกในการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษาในด้านวิชาชีพครู การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมร่วมกัน ระหว่างองค์กรครูในกลุ่มประเทศอาเซียน อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา จนเป็นที่ประจักษ์แก่นานาประเทศ นำไปสู่การขยายสมาชิกภาพของสภาครูอาเซียน โดยในปี 2527 ประเทศบรูไนดารุสซาลามได้เข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกที่ 6 ในปี 2539 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกประเทศที่ 7 ในปี 2542 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชาได้เข้าเป็นสมาชิกในลำดับที่ 8 และ 9 ตามลำดับ และในปี 2555 สาธารณรัฐเกาหลีเข้าเป็นสมาชิกสมทบ

* กรรมการมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี

** ผู้เกษียณอายุราชการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

***ที่ปรึกษาโรงเรียนเอกอโยธยา

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสภาครูอาเซียน

สภาครูอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2522) เป็นองค์กรที่รวมตัวกันแบบหลวมและค่อนข้างเป็นอิสระ โดยมีวัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง 3 ประการ คือ

1. ร่วมมือกันในการทำงานเพื่อก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจร่วมกันในเรื่องปรัชญา กิจกรรม วัฒนธรรม และจิตใจของชาวอาเซียน
2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรครูในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้วยการจัดทำโครงการร่วมกับเกี่ยวกับครู การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม อันเป็นประโยชน์ร่วมกัน
3. ช่วยเหลือสมาชิกในการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษา โดยเน้นในการส่งเสริมวัตถุประสงค์ และอุดมการณ์ของสมาคมอาเซียน

การดำเนินงานของสภาครูอาเซียน

ธรรมนูญสภาครูอาเซียน

ธรรมนูญสภาครูอาเซียน คือ กลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสภาครูอาเซียนที่แสดงถึงความยินยอมที่จะยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน เรียกว่า ธรรมนูญแห่งสภาครูอาเซียน (ASIAN Council of Teachers' Constitution) และในการประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ 11 ระหว่างวันที่ 18-23 พฤศจิกายน 2532 ณ ประเทศสิงคโปร์ ผู้แทนองค์การครูในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ลงนามร่วมกันในธรรมนูญแห่งสภาครูอาเซียน (The Constitution Council of Teachers) ที่แสดงถึงความยินยอมพร้อมกันที่จะยึดถือและปฏิบัติ เพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสภาครูอาเซียนในฐานะองค์การระหว่างประเทศที่มีใช้ของรัฐบาลภายใต้ สำนักงานเลขาธิการอาเซียนเพื่อให้การขับเคลื่อนสภาครูอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563) โดยมีใจความว่า

เราผู้เป็นตัวแทนขององค์การครูในประเทศบรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

คำนึง ถึงเป้าหมายแห่งปฏิญญาอาเซียน ปี 1967 ในการที่จะทำให้เกิดสันติสุขและความมั่งคั่งในภูมิภาค โดยสร้างหลักประกันของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้แก่พลเมืองของประเทศสมาชิกอาเซียน

ยอมรับ ว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนมีพันธกิจร่วมกันตามปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียน ปี 1976 ที่มีการลงนามที่เมืองเดนปาซาร์ จังหวัดบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ในการให้ความสนับสนุนทุกภาคส่วน และทุกระดับต่อความพยายามพัฒนาประชาคมอาเซียน

เชื่อมั่น ว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการเร่งพัฒนาการของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน และโดยเฉพาะการบรรลุตามเป้าหมายของอาเซียน

ตระหนัก ว่า ครูเป็นปัจจัยชี้ขาดการประสบความสำเร็จของการดำเนินแผนงานและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ตั้งใจ ที่จะอุทิศการเป็นวิชาชีพของครู เพื่อการพัฒนาประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่อความอยู่ดีมีสุข ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของประชาชนในภูมิภาค

รำลึก ว่า การดำเนินการตามข้างต้น สภาครูอาเซียนจึงได้มีการจัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 1978 ณ ประเทศสิงคโปร์ และตั้งแต่นั้นได้มีการประชุมเป็นประจำ

พิจารณา เห็นว่า เพื่อเป็นการพัฒนาสภาครูอาเซียนต่อไป คนซึ่งเป็นตัวหลักสำคัญ เป็นเรื่องจำเป็น **ณ ที่นี้ จึงขอประกาศยืนยัน** ธรรมนูญแห่งสภาครูอาเซียน ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 ชื่อ

ให้ใช้ชื่อขององค์การว่า ASEAN COUNCIL OF TEACHERS หรือเรียกว่า ACT

มาตรา 2 หลักการ

1. ACT ยอมรับในปฏิญญาอาเซียน ปี 1967 เป็นหลักการพื้นฐานของสภาครูอาเซียน
2. ACT จะเคารพต่อนโยบายภายในขององค์การภาคีสมาชิก
3. องค์การสมาชิกทั้งหมดยินยอมที่จะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และหลักการที่ระบุไว้ในธรรมนูญนี้
4. การตัดสินใจจะต้องได้รับการลงมติยอมรับโดยเสียงส่วนใหญ่

มาตรา 3 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของสภาครูอาเซียน มีดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและสันติภาพในระดับนานาชาติ
2. เพื่อกระชับความเป็นมิตรภาพ ภาราตรภาพ และความเป็นเอกภาพระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพครู และประชาชนในภูมิภาคให้แน่นแฟ้นขึ้น
3. เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูที่บ่งชี้การครูในการพัฒนาในระดับชาติและภูมิภาค โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวัฒนธรรม
4. เพื่อยกระดับสถานภาพและปรับปรุงสภาพการทำงานและสมรรถนะด้านวิชาชีพของครูในภูมิภาคอาเซียน

มาตรา 4 การดำเนินการ

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ACT แสวงหาวิธีการ วางแผนและดำเนินโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญ และได้รับการเห็นชอบจากสมาชิก

มาตรา 5 การเป็นสมาชิก

การเข้าเป็นสมาชิก ACT เปิดกว้างแก่องค์การครูทั้งหมดของประเทศสมาชิกอาเซียน ภายใต้การนำเสนอของคณะกรรมการอำนวยการ (การประชุมผู้นำ) และการเห็นชอบของที่ประชุม

มาตรา 6 โครงสร้าง (องค์ประกอบ)

โครงสร้างของ ACT ประกอบด้วย

1. การประชุม
2. คณะกรรมการอำนวยการ (ที่ประชุมผู้นำ)
3. ฝ่ายเลขานุการ

- มาตรา 7 การประชุมสภาครูอาเซียน**
1. การประชุมสภาครูอาเซียน ประกอบด้วย ผู้แทนขององค์การสมาชิก
  2. การประชุมสภาครูอาเซียนซึ่งมีอำนาจสูงสุด จะร่วมกันกำหนดนโยบายและโครงการของสภาครูอาเซียน
  3. การประชุมสภาครูอาเซียนจะตัดสินทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเป็นสมาชิก
- มาตรา 8 คณะกรรมการอำนวยการ (การประชุมผู้นำ)**
1. คณะกรรมการอำนวยการ จะประกอบด้วย
    - ประธานจากประเทศเจ้าภาพ
    - ผู้แทนองค์การสมาชิก
  2. หน้าที่ในคณะกรรมการอำนวยการจะหมุนเวียนกันไปตามประเทศสมาชิก
  3. คณะกรรมการอำนวยการ (ที่ประชุมผู้นำ) จะดำเนินการตามนโยบายและรายการที่ถูกระบุโดยที่ประชุม
- มาตรา 9 ฝ่ายเลขานุการ**
1. ประเทศเจ้าภาพจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเลขานุการสำหรับปีที่มีการจัดประชุม
  2. ฝ่ายเลขานุการของสภาครูอาเซียนจะตั้งอยู่ในประเทศที่เป็นเจ้าภาพจัดประชุม
- มาตรา 10 การประชุม**
1. การประชุมสภาครูอาเซียนจะมีขึ้นเป็นประจำ และมีการทบทวนแผนและโครงการต่าง ๆ
  2. คณะกรรมการอำนวยการ (ที่ประชุมผู้นำ) จะประชุมร่วมกันเป็นประจำทุก ๆ ปี หรือเมื่อใดก็ตามที่เห็นสมควรให้มีการประชุมกัน
- มาตรา 11 ความสัมพันธ์**
- ACT จะต่อสู้เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์กับองค์การของครูหรือไม่เป็นองค์กรครูอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของปฏิญญาอาเซียนปี 1967 และปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียนปี 1967 (ASEAN Concord)
- มาตรา 12 การแก้ไขรัฐธรรมนูญ**
- การแก้ไขรัฐธรรมนูญสามารถกระทำได้ตามข้อเสนอโดยคณะกรรมการอำนวยการ

สภาครูอาเซียนภายใต้กลไก NGO

สภาครูอาเซียน ถือเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีชื่อของรัฐบาลหรือในภาษาอังกฤษเรียกว่า Non-Government Organization เรียกว่า NGO ทำให้สภาครูอาเซียนได้รับสิทธิต่าง ๆ เช่นเดียวกับ NGO อื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้กลไกของอาเซียน รวมทั้งต้องมีหน้าที่ในฐานะองค์กรสมาชิกด้วย โดยกระทรวงการต่างประเทศ ได้มีหนังสือที่ กต. 0905/55491 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2533 เรื่อง การขอเข้าอยู่ในกลไกของอาเซียนในฐานะองค์กรระหว่างประเทศที่มีชื่อของรัฐบาลของสภาครูอาเซียน ความว่า “ในการประชุมคณะกรรมการประจำอาเซียนปีที่ 23 ครั้งที่ 4 (The 4th Meeting of the 23rd ASEAN Standing Committee) 19-21 มิถุนายน 2533 ณ กรุงจาการ์ ประเทศอินโดนีเซีย ที่ประชุมได้พิจารณาให้

ความเห็นชอบต่อคำขอเข้าอยู่ในกลไกของอาเซียนในฐานะองค์กรระหว่างประเทศที่มีใช้รัฐบาลของสภาครูอาเซียน ดังนั้น สภาครูอาเซียนจึงถือว่าเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีใช้รัฐบาลหรือในภาษาอังกฤษเรียกว่า Non-Government Organization เรียกกย่อ ๆ ว่า NGO ทำให้สภาครูอาเซียนได้รับสิทธิต่าง ๆ เช่นเดียวกับ NGO อื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้กลไกของอาเซียน รวมทั้งต้องมีหน้าที่ในฐานะองค์กรสมาชิกด้วย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2547, น. 13-15)

1. สิทธิและในการเข้าเป็น NGO ภายใต้กลไกอาเซียน

สิทธิและในการเข้าเป็น NGO ภายใต้กลไกอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563, น. 443-444) มีดังนี้

1.1 สภาครูอาเซียนสามารถใช้ชื่อ ASEAN และตราของอาเซียนในการติดต่อ การประชุมได้ หากมิใช่กระทำในเชิงพาณิชย์

1.2 สภาครูอาเซียนอาจยื่นมติ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายหรือเหตุการณ์สำคัญในภูมิภาคหรือส่วนที่เกี่ยวกับนานาชาติ ต่อคณะกรรมการอาเซียนได้ โดยผ่านสำนักงานเลขาธิการอาเซียน

1.3 สภาครูอาเซียนอาจเสนอโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนจากที่ใดก็ได้ โดยต้องผ่านสำนักงานเลขาธิการอาเซียนไปยังคณะกรรมการเพื่อรับรอง

1.4 สภาครูอาเซียนอาจริเริ่มแผนกิจกรรมสำหรับเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เหมาะสม

1.5 เมื่อประธานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาเรื่องแล้ว สภาครูอาเซียนอาจจะส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์การที่มีใช้ของรัฐบาล

1.6 ในการทำวิจัยโครงการ สภาครูอาเซียนอาจได้รับอนุญาตให้เข้าไปค้นคว้าเอกสารอาเซียนตามที่ได้หารือกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.7 ภายใต้ข้อระเบียบและข้อบังคับ สภาครูอาเซียนอาจได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายความสะดวกของสำนักงานเลขาธิการอาเซียนสำหรับการประชุมหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการในกรุงจาการ์ตาได้

1.8 สภาครูอาเซียนจะได้รับการสนับสนุนให้พึ่งตนเองได้ในเรื่องของการมีวัสดุต่าง ๆ เป็นของตนเอง

2. หน้าที่ของ NGO ภายใต้กลไกของอาเซียน

2.1 สภาครูอาเซียนต้องรับรองในการเขียนสิ่งต่าง ๆ โดยยึดถือตามนโยบาย แนวทาง ข้อเสนอแนะและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของอาเซียน

2.2 สภาครูอาเซียนจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของตน โดยเฉพาะสิ่งที่จะเป็นภัยเสียหายต่ออาเซียนทั้งหมด

2.3 สภาครูอาเซียนสามารถจะเชิญผู้เข้าร่วมประชุมที่เป็นข้าราชการของสมาชิกประเทศอาเซียนร่วมประชุมและร่วมกิจกรรมได้

2.4 สภาครูอาเซียนต้องส่งรายงานกิจกรรมประจำปียังคณะกรรมการโดยผ่านสำนักงานเลขาธิการอาเซียน

2.5 สภาครูอาเซียนต้องแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการอาเซียนทราบถึงการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่และสมาชิก

สมาชิกของสภาครูอาเซียน

สมาชิกสภาครูอาเซียนมี 9 ประเทศ ประกอบด้วย เนอการาบรูไนดารุสซาลาม สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐเกาหลี หรือที่เรียกว่า อาเซียน+1 (ACT+10) ขาดประเทศพม่าเพียงประเทศเดียวที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก และแต่ละประเทศมีองค์กรครูและองค์กรที่ให้ความร่วมมือในดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563) ดังนี้

1. เนอการาบรูไนดารุสซาลาม 1 องค์กร คือ สมาคมครูรัฐบรูไนดารุสซาลาม (Brunei Malay Teachers' Association, BMTA)

2. ราชอาณาจักรกัมพูชา 1 องค์กร คือ สมาคมครูประเทศกัมพูชา (Cambodia Independent Teachers' Association, CITA)

3. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย 1 องค์กร คือ สมาคมครูแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Teachers' Association of the Republic of Indonesia, PGRI)

4. สหพันธรัฐมาเลเซีย 4 องค์กร ประกอบด้วย 1) สหภาพวิชาชีพครูแห่งชาติมาเลเซีย (National Union of the Teaching Profession, NUTP) 2) สมาคมครูรัฐซาราวัก (Sarawak Teachers' Union, STU) 3) สมาคมครูรัฐซาบฮาร์ (Sabah Teachers' Union, STU) และ 4) สมาคมนักการศึกษามาเลเซีย (Malaysian Association for Education, MAE)

5. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ 3 องค์กร ประกอบด้วย 1) สมาคมครูโรงเรียนรัฐแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Philippine Public School Teachers' Association, PPSTA) 2) สหพันธ์ครูและพนักงานของรัฐแห่งชาติประเทศฟิลิปปินส์ (National Alliance of Teachers and Office Workers, SMP-NATOW) และ 3) สหพันธ์ครูประเทศฟิลิปปินส์ (Alliance of Concerned Teachers, ACT)

6. สาธารณรัฐสิงคโปร์ 6 องค์กร ประกอบด้วย 1) สหภาพครูแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Teachers' Union, STU) 2) สหพันธ์บุคลากรสถาบันการศึกษาและฝึกอบรม (Union of Institute of Technical Education Training Staff, UITETS) 3) สหภาพครูสิงคโปร์มาลายู (Singapore Malay Teachers Union, SMTU) 4) สหภาพครูชาวจีนสิงคโปร์ (Singapore Chinese Teachers' Union) 5) สมาคมครูจีนในโรงเรียนมัธยม สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Singapore Middle school Chinese Teachers Association) และ 6) สหภาพครูทามิลสิงคโปร์ (Singapore Tamil Teachers' Union, STTU)

7. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม 1 องค์กร คือ สหภาพการศึกษาแห่งชาติเวียดนาม (National Education Union of Vietnam, NEUV)

8. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เข้าร่วมกิจกรรมการประชุมสภาครูอาเซียน ตั้งแต่ปี 2542 เมื่อครั้งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมอาเซียน ครั้งที่ 18 ณ โรงแรมลิตเติ้ลด็อก จังหวัดเชียงราย แต่ลาวไม่มีการจัดตั้งองค์กรหรือสมาคมใดที่เกี่ยวกับครู การเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งโดยการเชิญผ่าน กระทรวงศึกษาธิการของลาว

9. ราชอาณาจักรไทย 6 องค์กร ประกอบด้วย 1) คุรุสภา (The Teachers' Council of Thailand, Khurusapha) 2) สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย (The Education Society of Thailand, EST) 3) สมาพันธ์สมาคมครูแห่งประเทศไทย (Federation of Teachers Association of Thailand, FTAT) 4) สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย (Secondary School Administrator Association of Thailand, S.A.A.T.) 5) สมาคมครูสถานศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (Private School Teachers' Association of Thailand, PSTAT) และ 6) สมาคมสหภาพครูแห่งชาติ (National Thai Teacher Union, NTTU)

การจัดประชุมและความร่วมมือพัฒนาครูของสภาครูอาเซียน

การจัดประชุมสภาครูอาเซียน

เมื่อได้กำหนดให้มีธรรมนูญแห่งสภาครูอาเซียน (ASIAN Council of Teachers' Constitution) เพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่แสดงถึงความยินยอมที่จะยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน การประชุมสภาครูอาเซียนจึงได้มีการประชุมปีละครั้งตลอดมาตั้งแต่ปี 2522 กระทั่งถึงครั้งที่ 16 ปี 2537 จึงได้ปรับเป็น 2 ปีต่อครั้ง ครั้งที่ 17 จึงจัด ณ ประเทศสิงคโปร์ วันที่ 5-8 ธันวาคม 2539 หัวข้อการประชุม คือ "TODAY'S EDUCATION FOR TOMORROW'S WORLD" และเมื่อถึงปี 2541 มติที่ประชุมสิงคโปร์ กำหนดให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพอีกครั้ง ต่อมาในการจะจัดให้มีสำนักงานเลขาธิการ โดยสับเปลี่ยนกัน ประเทศละปี ส่วนกิจกรรมจะจัดที่ใด เมื่อไรนั้น สุดแต่สภาจะตกลงกัน (บุญช่วย ทองศรี, 2547, น. 44)

รูปแบบของการจัดประชุมสภาครูอาเซียน ประกอบด้วย พิธีเปิดการประชุมสภาครูอาเซียน การเสวนา การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอรายงานประเทศ (Country Report) การจัดงานเลี้ยงคืนมิตรภาพและ เลี้ยงรับรอง (Friendship Night) ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม โดยทุกประเทศ ที่เข้าร่วมประชุมจะนำเสนอการแสดงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติของตน เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุม ได้มีส่วนร่วมเพื่อเป็นการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน จากนั้นผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกัน รับรองมติที่ประชุมสภาครูอาเซียน+1 และพิธีปิดการประชุมโดยเจ้าภาพกล่าวปิดการประชุม และส่งมอบ ธงสัญลักษณ์สมาคมครูอาเซียนให้แก่ประเทศสมาชิกที่เป็นเจ้าภาพในปีถัดไปรับมอบธง และกล่าวขอบคุณ ต่อเจ้าภาพการประชุมสภาครูอาเซียนในครั้งต่อไป ปิดท้ายด้วยการร้องเพลงสภาครูอาเซียน เป็นอันจบพิธีการ ปิดประชุมสภาครูอาเซียน+1 อย่างเป็นทางการ

ภาพกิจกรรมการประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 37
ที่มา: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา <https://elibrary.ksp.or.th/>

การจัดประชุมสภาครูอาเซียนตั้งแต่ปี 2522-2566 สามารถแบ่งได้ 5 ทศวรรษ ดังนี้

ทศวรรษที่ 1 (ปี 2522-2531) ประเด็นสำคัญของการประชุมมีดังนี้ ปี 2522 หัวข้อ “Towards Solidarity Among ASEAN Teachers Organizations” ปี 2523 หัวข้อ “Education and Social Awareness for Solidarity Among ASEAN Teachers Organization” ปี 2524 หัวข้อ “The Role of Teachers as Agents of Development” ปี 2525 หัวข้อ “Towards Co-operation in Education in ASEAN” ปี 2526 หัวข้อ “Education and Social Change” ปี 2527 หัวข้อ “Teaching Profession in the Next Decade: ASEAN contexts” ปี 2528 หัวข้อ “Education for Nation Building” ปี 2529 หัวข้อ “Education for Peace and ASEAN Cooperation” ปี 2530 หัวข้อ “Values Education for National Resilience in ASEAN Countries” ปี 2531 หัวข้อ “Towards Excellence in Schools”

ทศวรรษที่ 2 (ปี 2532-2541) ประเด็นสำคัญของการประชุมมีดังนี้ ปี 2532 หัวข้อ “Towards the 21st Century: The Challenges Ahead” ปี 2533 หัวข้อ “The Implementation of the Policy on Environmental Education” ปี 2534 หัวข้อ “Globalization and its Impact on Development” ปี 2535 หัวข้อ “ASEAN Education Towards a Common Destiny” ปี 2536 หัวข้อ “Meeting the Needs of Development, Conserving the Values of Culture” ปี 2537 หัวข้อ “Social Justice and Peace Through Education” ปี 2539 หัวข้อ “Today’s Education for Tomorrow’s World”

ทศวรรษที่ 3 (ปี 2542-2551) ประเด็นสำคัญของการประชุมมีดังนี้ ปี 2542 หัวข้อ “Education for Sustainable Development” ปี 2543 หัวข้อ “ASEAN Education in the 21st Century: Opportunities, Challenges and Solutions” ปี 2545 หัวข้อ “Empowering Teachers Through Information and Communication Technology” ปี 2547 หัวข้อ “ACT-Revisiting the Spirit of ASEAN” ปี 2548 หัวข้อ “Partnership and Cooperation among ASEAN Teachers’ Organizations” ปี 2550 หัวข้อ “ASEAN Educators Uniting for Quality Education” ปี 2551 หัวข้อ “Sustainable Environment Education of Life”

ทศวรรษที่ 4 (ปี 2552-2561) ประเด็นสำคัญของการประชุมมีดังนี้ ปี 2552 หัวข้อ “ASEAN Council of Teacher’s Response to the Economic Crisis for the Sustainable Development of Education” ปี 2553 หัวข้อ “ASEAN Educators: Rising Above Challenging Times” ปี 2554 หัวข้อ “Enhancing Quality Education Towards the Realization of ASEAN Community 2015” ปี 2555 หัวข้อ “ASEAN Community 2015: Teacher Professionalism for Quality Education and humanity” ปี 2556 หัวข้อ “Enhancing Quality Education through Culturalization with in the ASEAN Community”

ทศวรรษที่ 5 (ปี 2562-2566) ประเด็นสำคัญของการประชุมมีดังนี้ ปี 2562 หัวข้อ “Reducing Regional Education Gap: Mobility of ASEAN Teachers” ปี 2565 หัวข้อ “Recovering from the Pandemic: Designing Post Pandemic Education in Digitally Infused World” ปี 2566 หัวข้อ “Leading the Future of Education”

สำหรับรายละเอียดของการจัดประชุมสภาครูอาเซียนขอนำเสนอในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2557-2566 ดังนี้

ปี 2557 เป็นการประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ 30 จัดขึ้น ณ Orchard Hotel Singapore สาธารณรัฐสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 22-24 สิงหาคม 2557 ในหัวข้อเรื่อง “The Professional Development of Teachers in ASEAN for Quality Education” ซึ่งสหภาพครูแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นเจ้าภาพ คณะผู้แทนคุรุสภา ประกอบด้วย คณะกรรมการคุรุสภา คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนวิชาชีพและองค์กรวิชาชีพสู่อเซียนและนานาชาติ ผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จำนวน 89 คน และผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่เป็นตัวแทนองค์กรสมาชิกสภาครูอาเซียนในประเทศไทย ได้แก่ ผู้แทนสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาพันธ์สมาคมครูแห่งประเทศไทย สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมครูสถานศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย สมาคมสหภาพครูแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 87 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 176 คน ไปเข้าร่วมประชุมสภาครูอาเซียน

ปี 2558 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมสภาครูอาเซียนครั้งที่ 31 ในโอกาสวันครูโลก และเนื่องจากปีนี้เป็นปีมหามงคลฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 ดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาจึงร่วมกับมูลนิธิธรรมาวุธสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า

มหาจักรี จัดพิธีพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ 1 ปี 2558 และการประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ 31 โดยกำหนดจัดระหว่างวันที่ 2-4 ตุลาคม 2558 และกำหนดชื่องานว่า พิธีพระราชทานรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี ครั้งที่ 1 ปี 2558 และการประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ 31 หัวข้อ “Creative and Productive Role of Teachers for ASEAN Community” ในโอกาสวันครูโลก ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานรางวัลฯ และทรงเปิดการประชุมสภาครูอาเซียน ในวันที่ 2 ตุลาคม 2558 เวลา 16.00 น. ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2558)

ปี 2559 การประชุมครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 32 จัดขึ้น ณ โรงแรม K กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ระหว่างวันที่ 18-20 กันยายน 2559 โดยความร่วมมือของสภาครูประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนและสภาครูของประเทศเกาหลีใต้ (Korea Federation of Teachers’ Associations, KFTA) เพื่อแบ่งปันประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีด้านการศึกษาของแต่ละประเทศ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2559, น. 53) ในปี 2559 หัวข้อการประชุมในครั้งนี้ คือ “Expansion of Quality Education in ASEAN and Korea Through Character and Global Citizenship Education” คณะผู้แทนคุรุสภา จำนวน 23 คน เดินทางเข้าร่วมประชุมสภาครูอาเซียน ผู้นำคณะผู้แทนจากประเทศไทย คือ หม่อมหลวงปรีดา ดิศกุล ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ปี 2560 การประชุมครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 33 จัดขึ้น ณ โรงแรมเซ็นทารา แซนด์บีชรีสอร์ท (Sentara Sandy Beach Resort) เมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่างวันที่ 15-18 กันยายน 2560 หัวข้อ “Role of Education in Adopting Global Culture and Preserving National Identity (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2560) คณะผู้แทนคุรุสภาได้ศึกษาดูงานที่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของดานัง และพบปะครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรีของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามประจำปี 2560 คณะผู้แทนคุรุสภา ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจากสมาคมคณาจารย์ศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย สมาคมสหภาพครูแห่งชาติ และครูรางวัลคุรุสภา จำนวน 58 คน ไปร่วมประชุมสภาครูอาเซียน (ACT+1) ผู้นำคณะผู้แทนจากประเทศไทย คือ ดร.ทินสิริ ศิริโพธิ์

ปี 2561 คุรุสภาในฐานะตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของประเทศไทย ได้มีการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพในประเทศภูมิภาคอาเซียน ได้นำคณะผู้แทนคุรุสภาและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา จำนวน 84 คน เข้าร่วมประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 34 ระหว่างวันที่ 13-15 กันยายน 2561 ณ โรงแรม Century Park Hotel กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยสมาคมครูโรงเรียนแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (PPSTA) ด้วยความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการฟิลิปปินส์ โดยมีผู้แทนของประเทศสมาชิกในกลุ่มประเทศเข้าร่วมประชุม จำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในฐานะเจ้าภาพจัดประชุม 34th ACT+1 Convention ประเด็นสำคัญของการประชุม คือ “ Strengthening the Hallmarks of Excellence in Education through ASEAN+1

Teachers' Integration” (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562, น. 47) โดยได้มีการนำเสนอรายงาน Country Report ของประเทศไทย ในหัวข้อ “Portfolio assessment, Lifelong learning, climate change, education in emergencies and ICT instruction”

ปี 2562 ประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 35 ณ โรงแรมปาร์ควิว ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ระหว่างวันที่ 27 - 29 กันยายน 2562 ในหัวข้อ “Reducing Regional Education Gap: Mobility of ASEAN Teachers” คุรุสภาในฐานะตัวแทนผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาของประเทศไทย ได้มีการส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพในประเทศภูมิภาคอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2563, น. 43) โดยการนำคณะผู้แทนคุรุสภา ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการคุรุสภา ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ประธานอนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง ผู้ได้รับรางวัลคุรุสภา “ระดับดีเด่น” ประจำปี 2561 ผู้ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาจักรี และรางวัลคุณากร ประจำปี 2562 ผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และผู้แทนจากองค์กรสมาชิกสภาครูอาเซียนในประเทศไทย จำนวน 2 สมาคม ได้แก่ สมาคมสหภาพครูแห่งชาติ และสมาคมครูสถานศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย จำนวน 80 คน เข้าร่วมประชุมสภาครูอาเซียน+1 (ACT+1) สมาคมครูรัฐบรูไนดารุสซาลาม (Brunei Malay Teachers' Association: BMTA) เป็นเจ้าภาพจัดประชุม โดยได้มีการนำเสนอรายงาน Country Report ของประเทศไทย ในหัวข้อ “Reducing Regional Educational Gap: Mobility of ASEAN Teachers และนำเสนอในกลุ่มย่อย ในหัวข้อ “ASEAN+1 Teacher Exchange Program”

ปี 2563 – 2564 อยู่ในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งระบอบไปทั่วโลก และส่งผลกระทบต่อการประชุมสภาครูอาเซียนด้วย ในปี 2563-2564 สภาครูอาเซียน จึงจัดกิจกรรมการประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 36 โดยเลื่อนไปจัดในปี 2565

ปี 2565 การประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 36 สมาคมครูแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 36 ในหัวข้อ “Recovering from the Pandemic: Designing Post Pandemic Education in Digitally Infused World” จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-5 กันยายน 2565 ณ โรงแรมเมอร์เคียว คอนเวนชัน เซ็นเตอร์อันคอลลาการ์ตา กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย คณะผู้แทนคุรุสภา ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาจากสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวน 17 คน โดยมี รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการเลขาธิการคุรุสภา เป็นหัวหน้าคณะ ไปร่วมประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 36

ปี 2566 การประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 37 สหภาพวิชาชีพครูแห่งชาติมาเลเซีย (National Union of the Teaching Profession: NUTP) เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 37 กำหนดจัดประชุมฯ ในหัวข้อเรื่อง “Leading the Future of Education” ระหว่างวันที่ 15-17 กันยายน 2566 ณ โรงแรมดิเอเวอร์ลี่ ปูตราจายา (The Everly Putrajaya) กรุงกัวลาลัมเปอร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมจำนวน 650 คน จากประเทศสมาชิกทั้ง 7 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์

ประเทศไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สหพันธรัฐมาเลเซีย (เจ้าภาพจัดประชุมฯ) และสมาชิกสมทบอีก 1 ประเทศ คือ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

การประชุมในครั้งนี้สรุปผลได้ว่า การเป็นผู้นำแห่งอนาคตในยุคดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม การสนับสนุนให้ผู้เรียนแบบผสมผสาน การจัดให้มีช่องทางการการศึกษาที่ช่วยให้ครูและผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลดิจิทัลที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผ่านการดำเนินความร่วมมือของครูเพื่อการวิจัย การแลกเปลี่ยนครูและผู้เรียน การแบ่งปันข้อมูลและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดทั้งด้านโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้เรียน และหน่วยงานภาครัฐที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดย 1) โรงเรียนจะต้องประเมินความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้แบบดิจิทัล ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในด้านการเรียนและการสอนแบบออนไลน์ พัฒนาระบบข้อมูลดิจิทัลสำหรับการรวบรวมเนื้อหาการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ส่งเสริมให้ครูและโรงเรียนพัฒนาและแบ่งปันเนื้อหาการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในปัจจุบัน 2) ครูและผู้เรียนต้องได้รับการฝึกอบรมและสนับสนุนให้ใช้เครื่องมือดิจิทัลและแอปพลิเคชันในการสร้างทักษะความรู้ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นและมีจริยธรรมในการเรียนรู้แบบดิจิทัล รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูมีองค์ความรู้ด้านการบูรณาการของกลศาสตร์เกมในการออกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ การสร้างกลยุทธ์การออกแบบที่คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายและความต้องการเป็นสำคัญ และ 3) หน่วยงานภาครัฐ ต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียนรู้แบบดิจิทัลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมครบถ้วนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพแรงงานยุคดิจิทัลในอนาคต และลดช่องว่างระหว่างหลักสูตรและความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2567, น. 6-8)

กิจกรรมความร่วมมือของครูภาคพื้นอาเซียน

ในช่วงเริ่มต้นของการรวมตัวกันของสภาครูอาเซียน กิจกรรมความร่วมมือส่วนใหญ่จะประกอบด้วย การเยี่ยมเยียนกระชับสัมพันธ์ไมตรี กิจกรรมด้านกีฬา การประชุม การสัมมนา และกิจกรรมด้านวัฒนธรรม กิจกรรมความร่วมมือโดยให้ผู้นำองค์กรครูและผู้ประกอบวิชาชีพครูในแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สภาครูอาเซียนจัดขึ้น และองค์กรครูที่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมกันเอง

ปี 2561 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้จัดทำโครงการแลกเปลี่ยนครูในภูมิภาคอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในระดับภูมิภาคอาเซียน และส่งเสริมให้ครูได้เปิดโลกทัศน์ และมีประสบการณ์ด้านการสอน โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สมาคมครูประเทศบรูไนดารุสซาลาม (Brunei Malay Teacher's Association, BMTA) และสหภาพวิชาชีพครูแห่งชาติมาเลเซีย (National Union of the Teaching Profession, NUTP) โดยดำเนินการ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561) ดังนี้

1. ส่งคณะครูไทยเดินทางไปแลกเปลี่ยน ณ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 21 เมษายน- 5 พฤษภาคม 2561 จำนวน 5 คน

2. ต้อนรับคณะครูแลกเปลี่ยนจากประเทศบรูไนดารุสซาลาม ณ โรงเรียนอิสลามศรีอยุธยามูลนิธิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่างวันที่ 22 กันยายน - 5 ตุลาคม 2561 จำนวน 3 คน

3. ส่งคณะครูไทยเดินทางไปแลกเปลี่ยน ณ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ระหว่างวันที่ 6-19 ตุลาคม 2561 จำนวน 4 คน

4. ต้อนรับคณะครูมาเลเซียที่เดินทางมาแลกเปลี่ยน จำนวน 2 คน ณ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 24 พฤศจิกายน – 8 ธันวาคม 2561

ปี 2562 แลกเปลี่ยนครูในภูมิภาคอาเซียนดำเนินการ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562) ดังนี้

1. แลกเปลี่ยนครูไทยไปมาเลเซีย จำนวน 5 คน ระหว่างวันที่ 4 – 18 ตุลาคม 2562

2. แลกเปลี่ยนครูมาเลเซียมาประเทศไทย จำนวน 5 คน ระหว่างวันที่ 23 พฤศจิกายน-7 ธันวาคม 2562 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2562)

ปี 2566 คุรุสภาจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนครูในภูมิภาคอาเซียน โดยความร่วมมือกับสมาคมครูรัฐบรูไนดารุสซาลาม (Brunei Malay Teachers' Association: BMTA) ประจำปี พ.ศ. 2566 ระหว่างครูไทยและครูบรูไนดารุสซาลาม สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้ดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนครูในภูมิภาคอาเซียน ณ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประจำปี พ.ศ. 2566 กำหนดระยะเวลาแลกเปลี่ยนในแต่ละประเทศ จำนวน 2 สัปดาห์ และได้ดำเนินการคัดเลือกครูแลกเปลี่ยนจากประเทศไทยเข้าร่วมโครงการ ซึ่งได้คัดเลือกครูและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 2 คน พร้อมทั้งต้อนรับและจัดกิจกรรมสำหรับครูแลกเปลี่ยนจากประเทศบรูไนฯ จำนวน 2 คน ซึ่งเดินทางมาแลกเปลี่ยนระหว่างวันที่ 25 กันยายน – 9 ตุลาคม 2566 มีการจัดปฐมนิเทศก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนวัดเชิงเลน (นครใจราษฎร์) และโรงเรียนบ้านดงเกตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เยี่ยมชมสถานที่สำคัญระหว่างการเดินทางเข้าร่วมโครงการรับฟังรายงานผลการเข้าร่วมโครงการ ปัจฉิมนิเทศและเดินทางกลับประเทศบรูไน ฯ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2566)

การเป็นเจ้าภาพของประเทศไทย

การประชุมสภาครูอาเซียน (ASEAN Council of Teachers Convention) เป็นกิจกรรมการประชุมที่สำคัญขององค์กรสมาชิกสภาครูอาเซียน ได้ดำเนินการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ได้มีการก่อตั้งสภาครูอาเซียนเมื่อปี 2521 โดยประเทศสมาชิกผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุม การประชุมสภาครูอาเซียน ตั้งแต่ปี 2522 นับถึงปี 2566 รวมจำนวน 37 ครั้ง สำหรับประเทศไทย ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสภาครูอาเซียนมาแล้ว จำนวน 6 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ณ หอประชุมคุรุสภา	กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 6 ณ โรงแรมบางกอกพาเลส	กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ 12 ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ	จังหวัดเชียงใหม่
ครั้งที่ 18 ณ โรงแรมลิตเติลดีค	จังหวัดเชียงราย

ครั้งที่ 24 ณ โรงแรมเจริญโฮเต็ล

จังหวัดอุดรธานี

ครั้งที่ 31 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์

กรุงเทพมหานคร

และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์

ในปี 2567 ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 38 หัวข้อ Promoting Happy Schooling and Sustainability in Education ระหว่างวันที่ 6-8 กันยายน 2567 ณ กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2567, ออนไลน์)

ความท้าทายสำหรับสภาครูอาเซียน

การดำเนินงานของสภาครูอาเซียนได้ประโยชน์อันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง คือ ครูไทยได้มีโอกาสไปร่วมสังสรรค์กับครูของประเทศต่าง ๆ ได้ทราบความเคลื่อนไหวของวงการวิชาชีพครู ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ได้ทราบความเคลื่อนไหวของวงการวิชาชีพครู ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งแนวความคิดที่จะนำไปช่วยพัฒนาการศึกษาในบ้านเมืองของตน นอกจากนี้แล้วผู้แทนไทยยังได้มีโอกาสไปเผยแพร่ชื่อเสียงของครูไทยด้วย เช่น การให้ข้อคิดเห็นและประสบการณ์ที่ครูไทยมีอยู่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และที่จะขาดเสียไม่ได้ คือ การดูงานการศึกษา ซึ่งเป็นผลพลอยได้ที่สำคัญ ความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวนี้ผู้แทนไทยได้นำมาเผยแพร่แก่ครูไทย โดยการเขียนบทความ การบรรยาย และการเสนอแนะโดยทั่วไป ด้วยความมุ่งหมายที่จะหาทางสร้างความเจริญทางการศึกษา ให้เป็นประโยชน์แก่เด็กแก่ครู และแก่สังคมในที่สุด

การก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ทำให้พลเมืองในภูมิภาคต้องเร่งพัฒนาตนเองในทุกด้าน ทั้งการรู้จักตนเองและเรียนรู้เพื่อนบ้าน การปรับทัศนคติที่มีต่อเพื่อนบ้าน การเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการยอมรับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การรู้จักคิดวิเคราะห์ การเพิ่มสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตการทำงาน ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะมิติด้านการศึกษาที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนครู และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการเข้าถึง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาครูในภาคพื้นอาเซียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะมิติด้านการศึกษา ที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนครู การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการเข้าถึงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้แพลตฟอร์ม และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาครูภาคพื้นอาเซียนตั้งแต่ปี 2557-2566 สภาครูอาเซียนได้ใช้แนวทางการดำเนินงานความร่วมมือการพัฒนาครูภาคพื้นอาเซียนผ่านการจัดประชุมสภาครูอาเซียนตามประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในแต่ละปี สามารถแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ช่วง คือ 1) ก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่ปี 2557-2562 สภาครูอาเซียนจะให้ความสำคัญกับการเคลื่อนย้ายครู

การศึกษาของครูโดยเน้นไปที่ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และความแตกต่างในระบบการศึกษา การสนับสนุน การอนุรักษ์ค่านิยมทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติ การส่งเสริมคุณภาพครูผู้สอน การจัดการศึกษา เพื่อความเป็นพลเมืองโลก การศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมและวัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และการยกระดับสมรรถนะของครู 2) หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คือ ตั้งแต่ปี 2565-2566 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ สภาครูอาเซียน จะให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัล คุณภาพครูและผู้นำสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน แบบผสมผสาน แบบยืดหยุ่น ความปลอดภัยของนักเรียน รูปแบบการสอนของครู การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพราะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลและเป็นเครื่องมือกำหนดคุณภาพการศึกษา ที่ต้องมีการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลอย่างรอบคอบ บนพื้นฐานของความเคารพและประโยชน์ร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครูในภาคพื้นอาเซียน ทั้งในเชิงกลไกของการบริหารจัดการและความพยายามในการผลักดันให้เกิดความร่วมมือแบบมีลักษณะ เป็นทางการมีผลในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติภาพรวมพบว่า มีน้อยมาก ขาดการติดตามประเมินผล ซึ่ง บุญช่วย ทองศรี (2547) อดีตกรรมการอำนวยการคुरुสภา ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาและจุดอ่อนภาพรวมของการประชุม สภาครูอาเซียนไว้เป็นข้อคิดอย่างน่าสนใจว่า “เมื่อการประชุมสิ้นเสร็จ พลังและอลังการแห่งสภาครูอาเซียน ก็สลายไปแทบทันที มติใด ๆ พันธะสัญญาใด ๆ ก็จะมีอยู่ในกระดาษที่แต่ละคนนำกลับประเทศของตน และไม่มี ผลใด ๆ ต่อรัฐบาลในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาและวิชาชีพครูแม้แต่น้อย สำหรับครูไทยเราและ ครูต่างประเทศก็ได้ประสบการณ์ต่างถิ่น ได้ของที่ระลึก ได้ภาพถ่าย ได้เกียรติบัตรเป็นหลัก เมื่อถึงเวลาประชุม อาเซียนครั้งใหม่ เจ้าภาพก็เตรียมการ กำหนดหัวข้อให้ดูหรูและทันสมัย แล้วก็เตรียมการกันด้วยรูปแบบและ กระบวนการแบบเดิม และคณะกรรมการบริหารก็ไม่เคยได้ตรวจสอบและติดตามกันเลย”

เนื่องจากสถานภาพของอาเซียนมีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์หลายประเทศมีพื้นที่เป็นหมู่เกาะ วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นความท้าทายของสภาครู อาเซียน สำหรับคुरुสภาในฐานะตัวแทนผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นเจ้าภาพหลักของประเทศไทย จะขับเคลื่อนภารกิจนี้อย่างไร เพื่อให้สภาครูอาเซียนยังคงมีอยู่อย่างมีบทบาทสำคัญของอาเซียน ในการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง ความเจริญรุ่งเรือง ทางเศรษฐกิจของอาเซียน และเศรษฐกิจโลก

เอกสารอ้างอิง

- บุญช่วย ทองศรี. (2547). การประชุมสภาครูอาเซียน ครั้งที่ 21: สภาครูอาเซียน ปรากฏครั้งสุดท้าย แห่งสหัสวรรษ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคुरुสภา
- สำนักงานเลขาธิการคुरुสภา. (2507). รายงานการแสดงผลงานของคुरुสภา ในรอบปี 2507. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คुरुสภา.
- _____. (2522). รายงานการประชุมคณะกรรมการอำนวยการคुरुสภา ครั้งที่ 16/2522 วันที่ 12 พฤศจิกายน 2522 เรื่อง การประชุมสภาครูอาเซียนครั้งแรกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- _____. (2558). มติคณะกรรมการคुरुสภา ครั้งที่ 12/2558 วันศุกร์ที่ 27 พฤศจิกายน 2558. กรุงเทพฯ:

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

- _____ . (2560). รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 14/2560 วันจันทร์ที่ 30 ตุลาคม 2560.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- _____ . (2559). 71 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2 มีนาคม 2559. กรุงเทพฯ: บริษัทออนป้า จำกัด.
- _____ . (2560). รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 14/2560 วันจันทร์ที่ 30 ตุลาคม
2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- _____ . (2561). 73 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2 มีนาคม 2561. กรุงเทพฯ: บริษัทออนป้า จำกัด.
- _____ . (2561). รายงานประจำปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2561. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.
ลาดพร้าว.
- _____ . (2562). 74 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2 มีนาคม. 2562. กรุงเทพฯ: บริษัทออนป้า จำกัด.
- _____ . (2562). รายงานประจำปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.
ลาดพร้าว.
- _____ . (2563). 75 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. กรุงเทพฯ: บริษัทออนป้า จำกัด.
- _____ . (2563). รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 1/2563 วันศุกร์ที่ 3 มกราคม 2563
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- _____ . (2563). จดหมายเหตุคุรุสภา เล่ม 2. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ่ง จำกัด.
- _____ . (2565). รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 9/2565 วันพุธที่ 21 กันยายน 2565.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- _____ . (2566). สรุปรายงานการประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 37 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ สหพันธรัฐมาเลเซีย.
<https://www.ksp.or.th/2024/01/29/48952/>
- _____ . (2566). รายงานการประชุมคณะกรรมการคุรุสภา ครั้งที่ 10/2566 วันที่ 26 ตุลาคม 2566.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- _____ . (2567, 24 มีนาคม). การประชุมผู้นำองค์กรสมาชิกสภาครูอาเซียน (ACT Leaders' Meeting)
เพื่อพิจารณาการเตรียมการจัดประชุมสภาครูอาเซียน+1 ครั้งที่ 38.
<https://www.ksp.or.th/2024/03/25/50201/>

บทความวิชาการ

การพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย

ดร.ดิเรก พรสีมา*

บทคัดย่อ

ครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคน ความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการผลิตและพัฒนาครู ผู้เขียนได้นำเสนอประวัติและแนวทางการผลิตและพัฒนาครูของประเทศชั้นนำทางการศึกษาของโลก พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูของประเทศไทยเพื่อให้ประสบความสำเร็จว่าควรทำอย่างไร

คำสำคัญ: การฝึกหัดครู; การผลิตครู; การพัฒนาครู; มาตรฐานวิชาชีพครู; การทดลองสอนกลุ่มเล็ก; ทีพีซีเค

---

*คณบดีวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Reinventing of Teacher Education in Thailand

Ph. D.Direk Porngima*

Abstract

Teachers are the key predictor of a nation's education quality and consequently a nation's quality citizens. Success of education quality improvement is therefore very much dependent on the success of the induction and the in-service of teachers. The writer reviewed and presented history and practice of the most successful countries in the in-service and induction of teachers and proposed a new alternative for the re-inventing of induction and in-service of Thai teacher education system.

Keywords: Teacher Education; Teacher Induction; Teacher In-service; Professional Teaching Standards; Micro-teaching; TPACK

---

*Educational Administration-Alberta Phranakhon Rajabhat University

Received: 19 March 2024/ Revised: 5 April 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

บทนำ

ก่อนการตั้งกระทรวงธรรมการและโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ในปี พ.ศ. 2435 การเรียนการสอนในประเทศไทยได้เกิดขึ้นตามวัด ศูนย์ สำนัก หรือในครอบครัว โดยส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสอนในครอบครัว หรือในกลุ่มญาติ ๆ ผู้เกิดมาที่หลังก็เรียนวิชา ความรู้ ทักษะ และได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม จิตใจ ควบคู่กันไปในครอบครัว เรียนจากบรรพบุรุษ และเป็นการเรียนที่เน้นการปฏิบัติ การทดลอง การเรียนเชิงรุก หรือที่เรียกกันว่า การเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) พ่อแม่ปิ่นโอ่ง หล่อเทียนพรรษา ก็ทำให้ดู ให้ลูก ๆ เป็นลูกมือ ทำตาม ทำไม่ถูกต้องก็แก้ไขทันที ลูก ๆ ไถนา ปลูกผัก เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ตัดเย็บ เสื้อผ้า ทำกับข้าว และอื่น ๆ ได้ และลูก ๆ เคารพ เชื่อฟังคำแนะนำพ่อแม่ กตัญญู รู้คุณ และมีสัมมาคารวะ การเรียนการสอนในอดีต จึงเป็นการเรียนการสอนที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมารุ่นแล้วรุ่นเล่า และเป็นการเรียน การสอนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผล

คนที่ทำอะไรได้เก่งกว่าคนอื่น ก็ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชา ความรู้ ทักษะให้กับรุ่นน้อง (เป็นครู) อย่างนี้ มาเรื่อย ๆ ความรู้มีจำกัด อาชีพก็เป็นอาชีพในครัวเรือน ในชุมชน มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ อย่างเช่น บรรพบุรุษก็ประกอบอาชีพในชุมชนได้ ต่อมากาลเวลาเปลี่ยนไป การเรียนรู้ในครอบครัวเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และทักษะเพื่อไปประกอบอาชีพสมัยใหม่ได้ จึงเกิดโรงเรียนเพื่อสอนคน ไปประกอบอาชีพสมัยใหม่ ผู้เรียนจำเป็นต้องเข้าเรียนในโรงเรียน สถาบันผลิตครูจึงเกิดขึ้นเพื่อทำหน้าที่ผลิตครู ให้กับโรงเรียนสมัยใหม่

ครูเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคน ดังนั้นเราจะทำอย่างไร ให้ประเทศไทยผลิตและพัฒนาครูได้อย่างมีคุณภาพ ในบทความนี้ผู้เขียนจึงได้นำเสนอทางเลือกใหม่ในการผลิต และพัฒนาครูของไทย ด้วยการศึกษาตัวอย่างความสำเร็จของอารยะประเทศ วิเคราะห์ปัญหาการผลิตและ พัฒนาครูของไทย และเสนอทางเลือกใหม่ให้รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือตรากฎหมายเพื่อให้มีการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูในมิติใหม่

การผลิตครูยุคใหม่

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิชาชีพครูอย่างจริงจังมาช้านาน ในปี ค.ศ. 1910 บริษัท Carnegie Corporation ได้จัดสรรทุนวิจัยให้กับกลุ่ม Flexner Group ไปศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะ ของครูที่ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ (Accomplished Teachers) ว่ามีคุณลักษณะอย่างไร เพื่อจะได้นำมาเป็นเป้าหมายในการผลิตครูใหม่ของสถาบันผลิตครู และพัฒนาครูประจำการ ให้เป็นอย่าง Accomplished Teachers ภายหลังจากการศึกษาของกลุ่ม Flexner มีนักการศึกษาฝึกหัดครู เป็นจำนวนมากศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ประสบความสำเร็จในการสอน (National Board for Professional Teaching Standards, 2023a) ของสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนทุนวิจัยเกี่ยวกับ มาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพครู และผู้บริหารสถานศึกษาค่อนข้างมาก และงานวิจัยส่วนใหญ่สรุปออกมา คล้าย ๆ กันว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนต้องมีคุณลักษณะ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ (National Board for Professional Teaching Standards, 2023b)

1. ครูต้องมุ่งมั่น ทุ่มเท อุทิศตน เพื่อศิษย์ โดยเฉพาะเพื่อการเรียนรู้ของศิษย์ ดูแลศิษย์ทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมเสมือนหนึ่งเป็นลูก ครูต้องเชื่อว่าศิษย์ทุกคนเรียนรู้ได้ สอนได้ แต่ก็รู้ว่าศิษย์แต่ละคนแตกต่างกัน ครูจึงต้องรู้ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน (Native Ability) พื้นฐานทางวิชาการของผู้เรียนแต่ละคน สภาพครอบครัว ความสนใจ ความถนัด วิธีการเรียนรู้ (Learning Styles) ของผู้เรียน รู้ว่าศิษย์แต่ละคนเรียนรู้อะไรไปบ้างในแต่ละวัน มีอะไรที่แต่ละคนเรียนรู้แล้ว มีอะไรที่ศิษย์บางคนยังไม่รู้ ยังไม่เข้าใจ ครูสนใจและให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูอบรม กลุ่มมเกล่า เจียรนัย บ่มเพาะคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เอาศิษย์ทุกคนมาใส่ไว้ในใจ มอบใจให้กับศิษย์ทุกคน และเข้าไปนั่งอยู่ในใจศิษย์ทุกคน และมุ่งมั่นที่จะทำให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จ และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ

2. ครูต้องมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตนสอน และรู้วิธีที่จะสอนวิชาให้ศิษย์มีความรู้ ความเข้าใจ มีสมรรถนะในวิชานั้น ๆ ครูที่สอนภาษาไทยต้องมีความรู้แตกฉานในวิชาภาษาไทยเช่นเดียวกัน ครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ก็ต้องมีความแตกฉานในวิชานั้น ๆ ต้องรู้ขั้นสูง (ขั้นประเมินผลลัพธ์จากการใช้ความรู้ และสร้างความรู้ หรือนวัตกรรมใหม่ได้ที่ยังไม่มีการค้นพบมาก่อน หรือต่อยอดความรู้เดิมได้ (High Order Learning หรือ High Order Thinking = HOT) ในวิชานั้น ๆ ไม่ใช่รู้เพียงขั้นจำได้ เข้าใจและใช้ความรู้ที่คนอื่นค้นพบแล้ว (Low Order Learning หรือ Low Order Thinking = LOT) คือ รู้แค่ขั้นจำได้ เข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ได้ แต่ต้องรู้ที่ไปที่มาของความรู้ว่าความรู้เรื่องนั้น ๆ เขามีการค้นคว้าหรือค้นพบมาได้อย่างไร จะนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างไร และนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนได้อย่างไร รู้ว่าความรู้เรื่องนั้น ๆ มีอะไรที่ยังไม่สมบูรณ์ และควรที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และรู้วิธีการที่จะตัดแปลง ต่อยอดเรื่องนั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ถึงขั้น High Order Learning และจุดประกาย ถามคำถามให้ศิษย์ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ ได้

3. ครูต้องรู้วิธีที่จะบริหาร (Managing) และเอาใจใส่ติดตาม (Monitoring) การเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเรียนรู้ เข้าใจ รู้ที่ไปที่มาของความรู้หรือทฤษฎีว่ามีใครค้นคว้าหรือค้นพบมาได้อย่างไร มีอะไรเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ค้นพบทฤษฎีค้นพบทฤษฎีนั้น ๆ ครูต้องไม่ทิ้งศิษย์คนใดคนหนึ่งไว้ข้างหลัง ต้องทำให้ศิษย์ทุกคนสนใจ ติดตามการสอนของครูชนิดที่ไม่มีใครคลาดไปจากสายตาในวิชาที่ครูสอน และติดตามการเรียนรู้ของศิษย์ระหว่างเรียนเป็นระยะ ให้ข้อมูลความคืบหน้าในการเรียนแก่ศิษย์ แก่ไขความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องแก่ศิษย์ รู้วิธีจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งสภาพแวดล้อมทางวิชาการ (Intellectual Learning Environment) สภาพแวดล้อมทางสังคม (Social Learning Environment) สภาพแวดล้อมทางอารมณ์ (Emotional Learning Environment) สภาพแวดล้อมทางจิตใจ (Spiritual Learning Environment) และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องเรียน และโรงเรียน (Physical Learning Environment) และรู้วิธีประเมินผลผู้เรียนแต่ละคนว่าเรียนรู้ในวิชานั้น ๆ แล้วมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะการเรียนรู้ ขั้น High Order Thinking เรียนแล้วนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้หรือไม่ นำไปสร้างความรู้ต่อยอดเป็นนวัตกรรม (Innovation) ได้หรือไม่ ครูจึงต้องใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อทำให้ศิษย์ทุกคนเกิดการเรียนรู้ ขั้น HOT

4. ครูต้องคิดอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับวิธีสอน และวิธีทำงานของตน เรียนรู้จากการปฏิบัติ และปรับปรุงแก้ไขจากบทเรียนที่ได้รับจากประสบการณ์การสอนของตน ต้องปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานของตนอย่างต่อเนื่อง ครูต้องรู้เป้าหมายของการสอนในแต่ละวัน หรือลักษณะของศิษย์ว่าเมื่อเรียนจบในรายวิชาของตนแล้ว ศิษย์จะต้องมีคุณลักษณะอย่างไร (Output/Outcome) รู้กระบวนการหรือกิจกรรมที่ต้องใช้ในการสอน (Process) รู้ทรัพยากรที่ต้องใช้ในการสอน (Inputs) และรู้บริบทแวดล้อม (Environment) ของห้องเรียน โรงเรียน และชุมชนว่าเป็นอย่างไร ครูต้องคิดอย่างเป็นระบบ รู้ว่าองค์ประกอบของระบบการสอน ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลผลิตของระบบ (Output) – กระบวนการเพื่อให้เกิดผลผลิต (Process) – ทรัพยากรการบริหารที่ต้องใช้เพื่อให้เกิดกระบวนการ (Input) – สภาพแวดล้อมของระบบ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมนอกกระบวนการผลิต (Environment) เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเสมอ เช่น Output เกิดจาก Process และ Process จะเกิดขึ้นได้ต้องมี Input และ Environment เป็นผู้ป้อน Input ให้ระบบ และ Output ของระบบ เป็นตัวขับเคลื่อนสิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมก็ไปป้อน Input ให้ระบบ องค์ประกอบย่อย ทั้ง 4 ของระบบ จึงพึ่งพากันเสมอ ระบบจึงจะอยู่รอด ถ้า Process ไม่สัมพันธ์กับ Output เราจะทำไม่ได้ Output ที่เรำตั้งเป้าหมายไว้ หรือถ้า Input ไม่เพียงพอ หรือเหมาะสม เราก็จะไม่สามารถจัดกิจกรรม (Process) ที่เรำกำหนดไว้ได้ เป็นต้น ครูต้องวิเคราะห์วิธีจัดการเรียนรู้อของตนเอง และเรียนรู้จากความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ต้องรู้ว่าถ้าอยากได้ Output อย่างนี้ Process จะต้องเป็นอย่างไร ถ้าจะจัด Process ให้เป็นอย่างนี้ Input จะต้องเป็นอย่างไร ถ้า Output เป็นอย่างนี้ Environment ของระบบจะพอใจหรือไม่ ต้องรู้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนวันนี้มีกิจกรรมใดทำให้ศิษย์เกิดคุณลักษณะที่ตั้งเป้าหมายไว้บ้าง มีกิจกรรมใดที่ทำให้ศิษย์มีคุณลักษณะผิดเพี้ยนไป ครูต้องรู้บริบทของชุมชน และผู้ปกครองที่โรงเรียนตั้งอยู่ ต้องรู้ว่าผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับบุตรหลานของเขาอย่างไร และต้องจัดวิชา (หลักสูตร) ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ครูจึงต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชน ทำงานใกล้ชิดกับผู้ปกครองหรือหน่วยงาน องค์กรในชุมชน และนำความคิดเห็นของชุมชนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ครูต้องเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาการ และวิชาชีพในชุมชน ต้องร่วมเป็นหุ้นส่วน หรือให้องค์กรวิชาการหรือวิชาชีพอื่น ๆ ในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาผู้เรียน ต้องเป็นผู้นำในชุมชน และให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษา ครูต้องร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพอื่น ๆ ในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนเพื่อพัฒนาองค์กรวิชาชีพเหล่านั้นและให้องค์กรวิชาชีพเหล่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร งบประมาณ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน ครูต้องทำงานและร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด

นักการศึกษาหลายคนเชื่อว่าถ้าครูประจำการหรือครูใหม่มีคุณลักษณะทั้ง 5 ประการ ตามที่ NBPTS กำหนด ครูคนนั้นก็ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพครู กลายเป็น Accomplished Teacher ได้ ปัญหาที่มีอยู่ว่า ทำอย่างไรประเทศไทย จึงจะเปลี่ยนครูประจำการหรือผลิตครูใหม่ให้มีคุณลักษณะ 5 ประการดังกล่าวข้างต้นได้สำเร็จ

Allen and Cooper (1970) แห่ง Stanford University ได้ทดลองให้นักศึกษาคูรนำความรู้ในวิชาเอกหรือเนื้อหาวิชาที่จะสอน (Content Knowledge = CK) และความรู้เกี่ยวกับวิชาครูหรือเทคนิควิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยง่าย (Pedagogical Knowledge = PK) มาฝึกผสมเข้าด้วยกัน (Blending) และนำไปใช้ในห้องเรียนจำลองที่คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (คณาจารย์และนักศึกษาคูร) ของมหาวิทยาลัยจำลองสร้างขึ้น โดยการใช้ นักศึกษาคูรประมาณ 5-10 คน ซึ่งเขาขอให้เพื่อนของตนเองสมมติเป็นนักเรียนสร้างบทเรียนเพื่อใช้ในการทดลองสอน ในเวลาประมาณ 10-30 นาที ซึ่งก่อนนำ CK และ PK ไปใช้ก็ให้นักศึกษาคูรนำ CK, PK ที่ตนเองผสมแล้ว (เป็นแผนการสอน) ไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ครูผู้มีความเชี่ยวชาญทางการสอน ก่อนว่าถ้าตนจะสอน CK นี้อย่างนี้ กิจกรรมการสอน การวัดและการประเมินผล สื่อการสอนอย่างนี้จะเหมาะสมหรือไม่ หลังจากได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไขแล้วก็นำไปทดลองสอนในห้องเรียนสมมติ ภายใต้การสังเกตอย่างใกล้ชิดของคณาจารย์ (ซึ่งจะมีทั้งอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกและวิชาความเป็นครู) ครูและศึกษานิเทศก์ผู้มีความเชี่ยวชาญสูง และเมื่อนักศึกษาคูรนำ CK และ PK มารวมกันและนำไปทดลองสอนแล้วก็มาถอดบทเรียน คือ วิพากษ์ สัมมนากันภายหลังการทดลองใช้ PCK ว่ามีอะไรที่จะต้องปรับปรุงอีกในโอกาสต่อไป

Allen & Cooper (1970) ทดลองทำอย่างนี้ในระยะแรก โดยให้นักศึกษาคูรที่ Stanford University ทุกคนต้องฝึกทำอย่างนี้ ก่อนที่จะไปฝึกสอนจริงที่โรงเรียน และเขาเรียกกิจกรรมนี้ว่าเป็น “Micro-Teaching” ซึ่งระยะหลังสถาบันผลิตครูแทบทุกแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกาบังคับให้นักศึกษาคูรทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนวิชา Micro-Teaching และมีการปรับปรุงแบบ Micro-Teaching ของตนเอง เช่นหลายแห่งให้อาจารย์ที่สอนวิชาเอก วิชาความเป็นครู (ซึ่งมีหลายวิชา) และศึกษานิเทศก์ร่วมกันสอนวิชา Micro-Teaching และเมื่อนักศึกษาคูรออกไปฝึกปฏิบัติการสอน ทั้งอาจารย์ที่สอนวิชาเอก วิชาความเป็นครู และศึกษานิเทศก์ไปนิเทศนักศึกษาคูรขณะไปฝึกปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนด้วยกัน บางแห่งเน้นให้การให้นักศึกษาคูรฝึกผสม CK และ PK บางแห่งเน้นให้นักศึกษาคูรฝึกผสม CK, PK, และ TK บางแห่งให้ฝึกผสมทั้ง CK, PK, TK, EK (Ethical Knowledge), และ LK (Locality Knowledge) เป็นต้น นักศึกษาคูรก็จะรู้ TPACK และใช้ TPACK ได้อย่างชำนาญก่อนสำเร็จการศึกษา

Darling-Hammond (2005) พบว่า กระทรวงศึกษาธิการของมลรัฐชั้นนำในประเทศสหรัฐอเมริกาหลายมลรัฐบังคับให้สถาบันผลิตครูต้องไปพัฒนาโรงเรียนเพื่อพัฒนาคนไปเป็นครู (Professional Development School = PDS) เพื่อให้ PDS เป็นประหนึ่งโรงพยาบาลของคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันผลิตครู และใช้ PDS เป็นสถานที่สำหรับผลิตครูโดยเฉพาะ เพื่อให้นักศึกษาคูรได้ฝึกทำ Micro-Teaching ด้วย บางมลรัฐไม่อนุญาตให้บัณฑิตครูที่ไม่ผ่านการฝึกสอน (ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ) ที่โรงเรียนฝึกคนเป็นครู หรือ PDS สอบขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูของมลรัฐของตน

สถาบันผลิตครูหลายแห่งจึงต้องไปพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่บริการให้มีความพร้อม ให้สามารถทำหน้าที่เป็น PDS เสมือนหนึ่งเป็นโรงพยาบาลของคณะแพทยศาสตร์ได้ และสถาบันผลิตครูก็จะส่งอาจารย์ของตนไปทำงานประจำที่ PDS เสมือนหนึ่งเป็นครูคนหนึ่งของ PDS และอาจารย์ของสถาบันผลิตครูก็ไปให้คำแนะนำและวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของ PDS บางมลรัฐจะไม่อนุญาตให้มหาวิทยาลัยที่ไม่มี PDS รับนักศึกษาคูร และไม่อนุญาตให้ผลิตครู

ในกรณีของประเทศไทย หลังจากที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้มีการประกาศจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์แห่งแรกขึ้นในประเทศไทย และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับขึ้นในปี พ.ศ. 2464 ทำให้เกิดมีโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาภาคบังคับขึ้นตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาค ประเทศจำเป็นต้องใช้ครูมากขึ้น มีการผลิตครูประถมกสิกรรมแบบเร่งรัด **แต่ก็คัดเลือกเอาคนดี คนเก่งในภูมิภาคมาเรียนและอบรมให้เป็นครู ครูในยุคโน้นจึงเก่ง และมีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง** การผลิตครูเน้นที่การผลิตให้ตรงกับความต้องการของโรงเรียน แต่ปัญหาที่ไม่ได้แก้ คือ ขาดแคลนครู มีครูไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนในทุกภูมิภาค

ในปี พ.ศ. 2503 (ประมาณ 60 ปีที่ผ่านมา) ประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 ซึ่งภายใต้แผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดให้เยาวชนต้องเข้ารับการศึกษภาคบังคับ 7 ปี (จาก ป.1 ถึง ป.7) เด็กไทยจากที่เคยเรียนระดับประถมศึกษา 4 ปี (ป.1 ถึง ป. 4) ต้องเรียนเพิ่มอีก 3 ปี จำนวนห้องเรียนจึงเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ประเทศไทยจึงต้องการครูเพิ่มขึ้น แต่สถาบันผลิตครูก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครูได้ ปัญหาความขาดแคลนครูที่เคยมีมาอยู่แล้วก็ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เกิดการแย่งชิงครู ศึกษานิเทศก์ของจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งรับผิดชอบการบริหารการศึกษาของจังหวัด จึงต้องไปเชิญชวนนักศึกษาครูจากสถาบันผลิตครูในภูมิภาคต่าง ๆ ให้ไปเป็นครูในจังหวัดของตน โดยมีเงื่อนไขและสิ่งจูงใจหลากหลายเสนอให้นักศึกษาครู ทำให้เพื่อนผู้เขียนหลายคนก็เชื่อตาม และเดินทางไปเป็นครูที่จังหวัดเหล่านั้น

แม้ว่าโรงเรียนจะขาดครู แต่สถาบันผลิตครูทั้งหลายก็ไม่ได้เพิ่มจำนวนนักศึกษาครู กรมการฝึกหัดครูเป็นผู้กำหนดนโยบายการผลิตครู ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นผู้กำหนดว่าวิทยาลัยครูใดจะรับนักศึกษาครูจากจังหวัดใดจำนวนเท่าใด มีการควบคุมการรับนักศึกษาครูของสถาบันผลิตครูแต่ละแห่ง มีการควบคุมคุณภาพและความประพฤติผู้เรียนควบคู่กันไปด้วย ต้องคัดเลือกเอานักเรียนที่จบ ม.6 ที่เก่ง ๆ กริยามารยาทดี ๆ มาเรียน แม้ว่าจะเรียนเก่งแต่ความประพฤติไม่ดี ก็อาจถูกให้ออกจากสถาบันผลิตครู (Retired) ได้ นักเรียนเก่ง ๆ ของแต่ละจังหวัดจึงเลือกเรียนครู และตั้งใจเรียน จิตใจผูกพัน มุ่งมั่นกับการเรียน ในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ 25 ใครได้เรียนครูจะรู้สึกเท่ (Smart) มีแต่คนชื่นชม ยกย่อง สถาบันผลิตครูบังคับให้นักศึกษาครูพักในหอพัก มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สร้างคุณธรรม ลักษณะนิสัย ระเบียบวินัย สวดมนต์ไหว้พระ อบรมคุณธรรมจริยธรรมก่อนนอน มีกิจกรรมจิตอาสาในตอนเช้า และเสาร์-อาทิตย์เป็นประจำ แม้ว่าจะเหนื่อย แต่ผู้เขียนซึ่งเป็นนักเรียนครูในยุคนั้นก็มีความสุข ภาคภูมิใจ สนุกสนานไปกับชีวิตการเป็นนักศึกษาครู เดินในตลาดในเมืองก็รู้สึกเท่ อิ่มอกอิ่มใจ เพราะเราเป็นนักศึกษาครู ได้เพื่อนที่สนิทสนม ทุกคนเป็นคนดี ฟังเป็นฟังตายกันได้ มีอะไรก็แบ่งปันกันกินกันใช้

ความขาดแคลนครู โดยเฉพาะในจังหวัดรอบนอกยังปรากฏให้เห็นติดต่อกันมาหลายสิบปีก่อนปี พ.ศ. 2512 คนเรียนจบครู ถ้าอยากเป็นครู สามารถเลือกได้ว่าตนอยากเป็นครูที่จังหวัดใด ในการสมัครเข้าเรียนครูแต่ละปี นักเรียนที่จบ ม. 6 จึงแย่งกันสมัครเข้าเรียนครู เพราะเรียนแล้วเท่ แต่สถาบันผลิตครูที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัดก็ปฏิบัติตามนโยบายของกรมการฝึกหัดครูอย่างเคร่งครัด มีกระบวนการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ค่อนข้างเข้มงวด เรียนประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) ฝึกสอน 3 เดือน

(หนึ่งภาคเรียน) เรียน ป.กศ. สูง ฟีกสอนอีก 3 เดือน เรียนการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ฟีกสอนอีก 3 เดือน นักศึกษาครูฝึก Micro-Teaching และฝึกการสร้างแผนการสอนแบบ TPACK (Technological Pedagogical Content Knowledge) และฝึกนำ TPACK ไปใช้ กรรมการฝึกหัดครูเป็นผู้กำหนดว่าสถาบันผลิตครูแต่ละแห่งจะรับนักศึกษาครูใหม่ได้จำนวนเท่าใด มีการเข้มงวดเรื่องการคัดเลือกนักเรียน ม.6 คุณภาพสูงมาเรียนครู และเข้มงวดเรื่อง Quality Control เช่นกัน

ในปีการศึกษา พ.ศ. 2512 กระทรวงศึกษาธิการเห็นความจำเป็นที่ต้องผลิตครูให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศ และมีนโยบายให้วิทยาลัยครู ซึ่งมีอยู่ในขณะนั้นประมาณ 30 แห่ง เปิดสอนภาคค่ำ (Twilight Programs) ให้สถาบันผลิตครูเปิดรับนักศึกษาแบบเปิด (Open-Admission Policy) ใครอยากเป็นครูสมัครเข้าเรียนได้เลย ไม่มีการสอบเข้าเรียน คุณสมบัติของผู้ประสงค์เข้าเรียนกำหนดเพียงให้สำเร็จการศึกษาชั้น ม. 6 ก็สมัครเข้าเรียนได้ โดยผู้เรียนต้องจ่ายค่าหน่วยกิตเอง ให้สถาบันผลิตครูนำเงินค่าหน่วยกิตมาจ่ายเป็นค่าตอบแทนการสอนเพิ่มให้แก่อาจารย์ และค่าดำเนินการอื่น ๆ ของสถาบันเอง โดยให้สถาบันเปิดทำการสอนหลังจากการจัดการเรียนการสอนภาคปกติแล้ว ส่วนใหญ่จะเปิดสอนเวลาหลัง 16.00 น. และเลิกเรียนประมาณ 20.00 น. แล้วแต่ละสถาบันจะไปบริหารจัดการเอง Twilight Programs ทำให้สถาบันผลิตครูผลิตครูเชิงปริมาณเกินความต้องการของโรงเรียนอย่างรวดเร็ว แต่ด้วยความเหนื่อยล้าของอาจารย์ที่ต้องสอนและตรวจงานของนักศึกษาทั้งภาคปกติและภาค Twilight คุณภาพของนักศึกษาครูจึงด้อยลงไป โดยเฉพาะการประเมินผลในเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครู ก็ปล่อยปละละเลยไปบ้าง ไปให้ความสำคัญเรื่องปริมาณซึ่งส่งผลให้สถาบันผลิตครู ผลิตครูเกินความต้องการของประเทศอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาครูว่างงานสูง จึงไม่มีใครอยากเรียนครู โดยเฉพาะคนดี คนเก่ง ไม่มีใครอยากเรียนครู

ปรากฏการณ์ที่ว่า วิชาชีพครู (Professional) เป็นเพียงอาชีพ (Occupation) แฉวล่างไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทย ในประเทศสหรัฐอเมริกา Prof. James G. March (1981) แห่ง Stanford University ได้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาของคณาจารย์ และนักศึกษาที่กำลังศึกษาหรือที่กำลังทำการสอนในคณะวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า คณาจารย์และนักศึกษาที่กำลังศึกษาใน Medical Schools, Law Schools, Engineering Schools, Science Schools, Education Colleges และคณะอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาแตกต่างกัน คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาของคณาจารย์ และนักศึกษาใน College of Education ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของนักศึกษาและอาจารย์ของคณะอื่น ๆ แทบทั้งหมด นอกจากนั้น Prof. March ยังพบอีกว่า **คณาจารย์ใน College of Education ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนแบบ Passive Learning ยึดความรู้หรือจำตำราหรือข้อเขียนของคนอื่นมาถ่ายทอดไปยังนักศึกษาแบบ Lecture-Based** ให้นักศึกษาฝึกท่องจำความรู้ ให้เรียนใน University Classrooms เป็นหลัก ในขณะที่คณะแพทย์ให้นักศึกษาแพทย์เรียนที่เตียงคนไข้ หรือนักศึกษาคณะนิติศาสตร์เรียนที่ศาลหรือสำนักงานหรือสมาคมทนายความ นักศึกษาวิศวะเรียนจากสถานประกอบการ มหาวิทยาลัยใดที่ไม่มีโรงพยาบาลไม่สามารถเปิดสอนหลักสูตรแพทย์ได้ ในทำนองเดียวกัน คณะนิติศาสตร์ที่ไม่มีข้อตกลงกับศาลหรือสำนักงานทนายความ (Memorandum of Understanding = MOU) ก็ไม่สามารถเปิดสอนนักศึกษาได้ เป็นต้น

Prof. March ยังได้เสนอแนะอีกว่า ถ้าสถาบันผลิตครูต้องการทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) สถาบันผลิตครูทั้งหลายต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตครูใหม่ ต้องทำให้ระบบการผลิตครูคล้ายกับระบบการผลิตแพทย์ ต้องปรับเปลี่ยนตั้งแต่ Input, Process, Output และ Environment ของระบบการผลิตครูให้คล้าย ๆ กับระบบการผลิตแพทย์ การเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูต้องปรับให้คล้ายกันกับวิธีการเรียนการสอนในคณะแพทยศาสตร์ คือ ต้องให้นักศึกษาครูเรียนที่โรงเรียน เรียนในห้องเรียนของโรงเรียน เหมือนอย่างที่นักศึกษาแพทย์เรียนในโรงพยาบาลที่เตียงคนไข้

ข้อค้นพบของ Prof. March ได้สร้างความสั่นสะเทือนในวงการฝึกหัดครูเป็นอย่างมาก สถาบันผลิตครูหลายแห่งในหลายประเทศได้นำรูปแบบการผลิตแพทย์ไปใช้กับระบบการผลิตครูในประเทศของตน เริ่มต้นจากการพิถีพิถันในการคัดเลือกนักศึกษาครู ผลิตครูให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ เช่น ในอีก 4 ปีข้างหน้า ประเทศจะต้องการครูใหม่จำนวนเท่าใด วิชาอะไร คุณลักษณะอย่างไร จิตวิญญาณต้องเป็นอย่างไร สถาบันผลิตครูก็รับนักศึกษาใหม่จำนวนเท่านั้น ปรับ Process การผลิตให้เป็นคล้าย ๆ กับการผลิตแพทย์ มีการกำหนดว่าสถาบันผลิตครูต้องสร้าง Professional Development School = PDS หรือ Teacher Training School = TTS ให้เป็นเสมือนหนึ่งโรงพยาบาล ให้เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาวิชาชีพของคณาจารย์ และเป็นสถานที่เรียนรู้ของนักศึกษาครู ให้หลักประกันการมีงานทำของนักศึกษาครู ผลิตเพื่อให้ออกไปประกอบวิชาชีพครู ให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ไม่ใช่เป็นเพียง Occupational Teacher หรือพนักงานขายหรืออาชีพสำรองอื่น ๆ

การผลิตและพัฒนาครูยุคปฏิรูป

ประมาณปี ค.ศ. 2011 ธนาคารโลกได้ศึกษาระบบการศึกษา และระบบการผลิตและพัฒนาครูของประเทศสมาชิกกว่า 100 ประเทศ ใน 13 ประเด็น ได้แก่ 1) ภาพรวมเกี่ยวกับระบบการศึกษาของประเทศ 2) คุณสมบัติของคนที่ประกอบวิชาชีพครู และการรักษาสถานภาพการประกอบวิชาชีพครู 3) วิธีการผลิตครูใหม่ 4) การคัดเลือก บรรจุ และแต่งตั้งครู 5) ภาระงานของครู และความเป็นอิสระในการทำงาน 6) การพัฒนาครู 7) ค่าตอบแทนของครู ซึ่งรวมเงินเดือนและค่าตอบแทน และสวัสดิการอื่น ๆ 8) กฎหมายและระเบียบว่าด้วยการเกษียณอายุราชการ และสวัสดิการหลังเกษียณ 9) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู 10) องค์กรวิชาชีพหรือสมาคม สหภาพครู 11) ผู้บริหารโรงเรียน 12) ข้อมูลเชิงตัวเลขเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ เช่น จำนวนครู นักเรียน โรงเรียน เงินเดือน การเข้าชั้น การออกกลางคัน จีดีพีของประเทศ งบประมาณเพื่อการศึกษา และ 13) การประเมินผลการเรียนของนักเรียน

ธนาคารโลกได้นำข้อมูลจากประเทศสมาชิกของธนาคารโลกกว่า 100 ประเทศดังกล่าวมาวิเคราะห์ และนำมาเสนอในห้วงประชุมปฏิบัติการการปฏิรูปการผลิตครูของประเทศสมาชิก UNESCO ที่กรุงปารีส เมื่อปี ค.ศ. 2015 ธนาคารโลก พบว่า ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพคนในประเทศสูง ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ใน 8 ประเด็น แสดงดังภาพ 1

ภาพ 1 ระบบการศึกษา และระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ

ที่มา: World Bank (2015)

จากภาพ 1 ระบบการศึกษา และระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย

1. กำหนดสิ่งที่เราคาดหวังจากครูให้ชัดเจน (Setting Clear Expectation for Teachers) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงมีการกำหนดภารกิจของครูไว้อย่างชัดเจน ไม่มีคำว่า “อื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย” ไว้เป็นภารกิจของครู และสถาบันผลิตครูก็ผลิตบัณฑิตครูให้ทำสิ่งนั้น ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ขาดตกบกพร่อง เช่น มีการกำหนดว่านักเรียนที่เรียนกับครูต้องทำอะไรได้บ้าง ครูต้องใช้เวลาในแต่ละสัปดาห์อย่างไร ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาสูง เช่น ประเทศสิงคโปร์ กำหนดภาระงานของครูว่าให้ครูแต่ละคนใช้เวลาพัฒนาผู้เรียน และอยู่กับนักเรียน (Interactions with Students) เฉลี่ยสัปดาห์ละ 17 ชั่วโมง (48.57%) ตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่นักเรียน (Student Feedback)

เฉลี่ยสัปดาห์ละ 9 ชั่วโมง (25.71%) เตรียมการสอนและพัฒนาตนเอง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 7 ชั่วโมง (20%) และช่วยเหลืองานของฝ่ายบริหาร (Administrative Support) เฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง (5.70%) เป็นต้น

2. เลือกคนที่ดีที่สุดมาเป็นครู (Attracting the Best into Teaching) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูง จะคัดเลือกนักเรียน ม. 6 คุณภาพสูงมาเรียนครู เช่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศฟินแลนด์ กำหนดว่าคนที่มีสิทธิ์สมัครเรียนครูได้ต้องเป็นนักเรียน ม. 6 ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ม. 6 อยู่ในกลุ่ม 30% บน (Top 30%) ของประเทศเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์สมัครเข้าเรียนครูได้ และมีการกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมสำหรับการเป็นครูที่ดีอื่น ๆ ประกอบอีก กำหนดให้เงินเดือนครูสูงเมื่อเทียบกับอาชีพหรือวิชาชีพอื่น จัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีให้แก่ครู ให้ครูมีเสรีภาพทางวิชาการ มีอิสระในการเลือกวิธีสอนและวิธีประเมินผู้เรียน หรือแม้กระทั่งการกำหนดหลักสูตรได้เอง ประเทศฟินแลนด์จึงไม่มีหลักสูตรแกนกลางให้โรงเรียน แต่นักเรียนของประเทศฟินแลนด์ก็สอบข้อสอบ PISA หรือข้อสอบกลางของประเทศได้ในกลุ่ม 10% บนของโลก มีเส้นทางก้าวหน้าในวิชาชีพครูชัดเจนว่าก็ปีจะสามารถขอเลื่อนตำแหน่งหรือวิทยฐานะได้ถึงขั้นใด และครูส่วนใหญ่ล้วนแต่ Smart อยู่แล้วก็ทำให้ตนเองได้รับวิทยฐานะสูงขึ้นได้สำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ให้นักศึกษาครูผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ (Preparing Teachers with Useful Training and Experience) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงผลิตครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใช้ห้องเรียนของโรงเรียน (School Classrooms) มากกว่าห้องเรียนในมหาวิทยาลัย (University Classrooms) เป็นที่เรียนของนักศึกษาครู สถาบันผลิตครูจึงต้องมี Professional Development School (PDS) จึงจะเปิดสอนนักศึกษาครูได้ ให้นักศึกษาครูได้รับประสบการณ์ที่เขาจะต้องใช้จริงเมื่อไปประกอบวิชาชีพครูคล้าย ๆ กับนักศึกษาแพทย์ที่ใช้โรงพยาบาลและเตียงคนไข้เป็นที่เรียน เรียนกับอาจารย์ที่เป็นคนเก่ง Smart มีประสบการณ์ทางการสอนและการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีความสนใจ ความถนัด ความต้องการที่หลากหลาย มีการกำหนดประสบการณ์ขั้นต่ำในห้องเรียนของนักศึกษาครูที่เหมาะสม และเพียงพอคล้าย ๆ กันกับนักศึกษาแพทย์

4. ให้ครูสอนในสิ่งที่เขาถนัดและเชี่ยวชาญ (Matching Teachers' Skills with Students' Needs) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงให้ครูสอนในวิชาที่ตนเองถนัดหรือวิชาที่ตนเองเรียนมา จะเอาประโยชน์ของนักเรียนเป็นตัวตั้ง จะไม่ให้ครูที่ไม่มีความถนัด ไม่มีความแตกฉาน ไม่มีความเชี่ยวชาญในวิชาทำการสอนนักเรียน มีสิ่งจูงใจ (เงินเดือน) ให้ครูสอนในพื้นที่ด้อยโอกาส ห่างไกล เสี่ยงภัย มีค่าตอบแทนพิเศษให้ครูในสาขาขาดแคลน เพื่อให้นักเรียนในพื้นที่ห่างไกล ด้อยโอกาสได้เรียนกับครูที่สอนเก่ง

5. ให้คนที่มีภาวะผู้นำสูงบริหารโรงเรียน (Leading Teachers with Strong Principals) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงเลือกผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำสูงให้กับโรงเรียน มีการกำหนดคุณสมบัติขั้นต้นของคนที่จะสมัครเป็นผู้บริหารสถานศึกษาว่า ต้องเป็นผู้ที่เคยประสบความสำเร็จในการสอนสูง เช่น ประเทศสิงคโปร์ กำหนดว่าคนที่จะสมัครเป็นรองผู้บริหารสถานศึกษาต้องเคยเป็นครูอาวุโสหรือครูชั้นนำ (Senior or Master Teacher) มาก่อนจึงจะมีสิทธิ์สมัครสอบเป็นผู้บริหารได้ เมื่อสอบผ่านข้อเขียนแล้วต้องเข้ารับการอบรมการบริหารโรงเรียนแบบเข้มข้นทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล

และการบริหารทั่วไป ซึ่งเน้นการอบรมทั้งภาคทฤษฎีแบบ Lecture-Based และภาคปฏิบัติจริงแบบ On-Site ที่โรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำสูง ๆ ภายหลังกการอบรมแบบ Lecture-Based และแบบ On-Site ที่โรงเรียนจริงเป็นเวลาประมาณ 1 ปีแล้ว (ปัจจุบันมีการปรับลดลงมาให้เหลือ 6 เดือน) ทั้งผู้เข้ารับการอบรม วิทยากร และผู้บริหารโรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้าน (Host) จะร่วมกันถอดบทเรียนว่ามื่ออะไรที่จะนำไปใช้ได้จริง จากการอบรมแบบเข้มข้น แล้วจึงจะนำรายชื่อผู้ผ่านการอบรมมาจัดลำดับรายการบรรจุเป็นผู้บริหารโรงเรียน ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงลงทุนสูงในการคัดเลือกและพัฒนาคนที่จะทำหน้าที่ผู้บริหาร สถานศึกษา และให้อำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครูแก่ผู้บริหาร สถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

6. ติดตามสอดส่องการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน (Monitoring Teaching and Learning) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงมีข้อมูลความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียน แต่ละโรงเรียนให้สาธารณะเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก (Public Access) เพื่อให้ผู้ปกครองหรือส่วนราชการระดับเหนือ ขึ้นไปเข้าไปดูได้ตลอดเวลา ไม่ต้องทำหนังสือขอกจากโรงเรียนให้เป็นภาระ เมื่อครูประเมินผลนักเรียน รายสัปดาห์หรือรายสองสัปดาห์จะนำผลนั้นขึ้นเว็บ (Web) เพื่อให้สาธารณะเข้าไปตรวจสอบความสำเร็จ (Student Achievement) ในภาพรวมของโรงเรียนได้ นอกจากรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงจะรายงานผลการประเมินครูในภาพรวม โดยใช้เครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตัวอย่างงานของครู การสังเกตการสอนในห้องเรียน โดยศึกษานิเทศก์ ข้อมูลสะท้อนกลับของนักเรียนและผู้ปกครอง (Students and Parents' Feedback) เป็นต้น ครูของประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนแต่จะถูกติดตาม (Monitor) การปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด

7. สนับสนุนให้ครูปรับปรุงการสอนอย่างต่อเนื่อง (Supporting Teachers to Improve Instruction) ประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองหรือเข้ารับการพัฒนาในสถาบัน พัฒนาครูที่นำเชื่อถือ เช่น ประเทศสิงคโปร์ แบ่งเวลาประมาณ 20% ของชั่วโมง ทำงานทั้งหมด (ประมาณปีละ 100 ชั่วโมง) ให้กับการเตรียมการสอนและการพัฒนาตนเอง และการพัฒนาครูจะเน้นที่การพัฒนาสมรรถนะ การสอนในวิชาของตน ประเทศที่ประสบความสำเร็จสูงจึงส่งเสริมให้ครูที่สอนวิชาเดียวกันในระดับชั้นเดียวกัน รวมกันเป็นชุมชน (Community) และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาการสอนในวิชาที่ตนสอนในกลุ่มเพื่อนครู ด้วยกัน หลายประเทศให้ครูที่สอนวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน ในพื้นที่ภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน ไปรวมกลุ่มกัน เป็นชุมชน (Community) แล้วทำแผนการสอน (Lesson Plan) พังการบรรยายเกี่ยวกับสาระความรู้ใหม่ นวัตกรรมในวิชาของตนจากวิทยากรด้วยกัน แลกเปลี่ยนวิธีสอน แลกเปลี่ยนวิธีประเมินผลผู้เรียน วิธจัดการ ห้องเรียน สื่อการเรียนการสอนด้วยกัน รวมกลุ่มกันเป็น Professional Learning Community = PLC ก่อนที่จะนำแผนการสอนนั้นไปใช้ที่โรงเรียนของตน และ PLC จะมีการพบปะหารือกันในกลุ่มสมาชิกเป็นระยะ ทั้งแบบ On-Site หรือ Online โดยที่ต้นสังกัดไม่ต้องจัดการให้แต่กลุ่ม PLC จัดการนัดหมายกันเอง

8. จูงใจให้ครูทุ่มเทเพื่อการสอน (Motivating Teachers to Perform) ประเทศที่ประสบความสำเร็จ ทางการศึกษาสูง เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งครูโดยดูจากผลงานที่ครูทำให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ดูจากผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน และสมรรถนะของนักเรียนที่ครูสอน นอกจากนั้น ยังควิจิตวิญญานความเป็นครู และการรักษาวินัย และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ประเทศที่นำรูปแบบการผลิตครูตามแนวทางที่กล่าวถึงข้างต้นไปใช้ต่างประสบความสำเร็จทางการศึกษากันเป็นแบบอย่างให้แก่ประเทศทั้งหลายในปัจจุบันได้ เช่น สิงคโปร์ สาธารณรัฐเกาหลี ฟินแลนด์ ปากกิ่ง เชียงไฮ้ และประเทศหรือเมืองเหล่านี้ ได้ชื่อว่าเป็นประเทศหรือเมืองที่คนในประเทศมีคุณภาพสูง โดยเฉพาะประเทศฟินแลนด์ ถือว่าเป็นประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก และประเทศสิงคโปร์ ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาสอบ PISA และ TIMSS ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดของโลกมาหลายรอบ Barber & Mourshed (2007) อติตรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของประเทศอังกฤษ ซึ่งระยะหลังไปเป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัท McKinsey และได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของหลายประเทศ ได้ให้ข้อสังเกตไว้อย่างน่าสนใจว่า “ไม่มีประเทศใดในโลกที่พัฒนาประเทศได้สำเร็จอย่างยั่งยืน โดยที่คนในประเทศคุณภาพต่ำ ไม่มีประเทศใดในโลกที่ทำให้คนในประเทศคุณภาพสูงได้โดยใช้ครูคุณภาพต่ำ และไม่มีประเทศใดทำให้ครูคุณภาพสูงได้โดยใช้ครูของครู (อาจารย์) คุณภาพต่ำ” ดังนั้น หากประเทศไทยต้องการให้คนในประเทศมีคุณภาพสูงจะต้องเริ่มต้นที่การทำให้ครูในประเทศไทยมีคุณภาพสูง ทดเทียมครูสิงคโปร์ หรือครูเกาหลีใต้ ไม่ใช่สูงเท่าครูของเมียนมา และต้องทำให้ครูของครู (อาจารย์ของสถาบันผลิตครู) มีคุณภาพสูงคล้าย ๆ กับอาจารย์ของสถาบันผลิตครูของสิงคโปร์ หรืออาจารย์สถาบันผลิตครูของเกาหลีใต้ หรือของฟินแลนด์

ทิศทางการพลิกโฉมคุณภาพครูสู่วิชาชีพชั้นสูง

Koehler, Mishra, Kereluik, Shin, & Graham (2006) คณาจารย์แห่ง Michigan State University ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูที่ประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพครู (Accomplished Teachers) ว่าเขามีและใช้ TPACK ในการประกอบวิชาชีพ คือ ต้องมีและใช้ทั้งความรู้ในวิชาที่จะสอน (Content Knowledge = CK) ต้องมีและใช้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการถ่ายทอดความรู้หรือวิชาความเป็นครู ซึ่งรวมทั้งจรรยาบรรณความเป็นครู (Pedagogical Knowledge = PK) มีและใช้เทคโนโลยีในการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน (Technological Knowledge = TK) โดยผู้ที่เป็นครูต้องมีและใช้ความรู้ทั้ง 3 อย่างพร้อม ๆ กัน ผสมกันทั้ง CK, PK, and TK คือ มีและใช้ความรู้ TPACK ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละห้องเรียน ในแต่ละบริบทของโรงเรียนหรือชุมชน ไม่อาจใช้แยกส่วนกันได้ แต่ต้องผสมกลมกลืนกันในสัดส่วนที่เหมาะสมพอดีกับผู้เรียน ให้เป็น TPACK สำหรับวิชานั้น ๆ ห้องเรียนนั้น ๆ ในเวลานั้น ทำให้ผู้เรียน ซึ่งมีความหลากหลายในแต่ละหมู่เรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

คุรุสภาของไทยกำหนดเพิ่มเติมว่า นอกจากมีและใช้ TPACK แล้ว ครูไทยยังต้องใช้และปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู – Ethical Knowledge = EK และต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ คือ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่นหรือชุมชนของโรงเรียน – Local or Community Knowledge – LK ปัญหามีอยู่ว่า ทำอย่างไรผู้ประกอบวิชาชีพของครูจึงจะผสม (Blending) EK, LK, TK, PK, และ CK เข้าด้วยกัน และนำไปใช้กับผู้เรียนได้สำเร็จ

การที่จะทำให้ผู้ประสงค์จะเป็นครูใช้ TPACK หรือ ELTPCK ได้ จึงไม่ใช่เรื่องง่าย จะให้นักศึกษาคูเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาเอก (Content Knowledge = CK) ในวันหนึ่งเรียนวิชาวิธีสอน และจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิชาความเป็นครู (Pedagogical Knowledge = PK) ในอีกวันหนึ่งหรือในอีกชั่วโมงหนึ่งในภาคการศึกษาหรืออีกปีการศึกษาหนึ่ง เรียนการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นวิชาการใช้สื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (Technological Knowledge = TK) ในอีกวันหนึ่งหรืออีกชั่วโมง เรียนวิชาจิตวิทยาญาณความเป็นครู (Ethical Knowledge = EK) ในอีกชั่วโมงหนึ่ง และเรียนบริบทของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ (Local Knowledge = LK) ในอีกชั่วโมงหนึ่งแยกส่วนกัน โดยหวังว่านักศึกษาคูจะนำ EK, LK, TK, PK, CK, TK ไปผสมให้เกิดเป็น ELTPACK ด้วยตนเองที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้เอง โดยไม่ต้องฝึกผสม (Blending) ภายใต้การแนะนำของอาจารย์หรือคุณครูผู้มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จสูงที่ PDS ย่อมหวังได้ยาก การให้นักศึกษาคูฝึกผสม CK, PK, TK และใช้ได้อย่างเชี่ยวชาญจึงต้องใช้เวลา การฝึกสอนที่โรงเรียนฝึกคนเป็นครู (Professional Development School = PDS) หรือโรงเรียนฝึกครู (Teacher Training School = TTS) จึงถือเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาคูจะได้มีโอกาสพัฒนาและสร้าง ELTPACK ของตนเอง ภายใต้การแนะนำของครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และศึกษานิเทศก์

สภาวิชาชีพครูของมลรัฐหรือของประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของคนจึงกำหนดให้สถาบันผลิตครูต้องมี Professional Development School = PDS หรือ Teacher Training School = TTS (Darling-Hammond, 2005) จึงจะอนุญาตให้ผลิตครูได้ และอาจารย์ของสถาบันผลิตครูต้องไปประจำและทำงานที่ PDS ต้องไปศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม และปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน และปัญหาและความสำเร็จในการสอนของครู ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูประจำการทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการใช้ ELTPACK (พัฒนาครูประจำการ) และทำให้นักศึกษาคูทุกคนมีความเชี่ยวชาญในการใช้ ELTPACK (ผลิตครูใหม่) ก่อนสำเร็จการศึกษาเช่นเดียวกัน การเรียนรู้ของนักศึกษาคูจึงเกิดขึ้นทั้งในห้องเรียนของมหาวิทยาลัย (University Classrooms) และในห้องเรียนของ PDS (School Classrooms)

ปัญหาการผลิตและพัฒนาครูของประเทศไทย

เมื่อเทียบระบบการผลิตและพัฒนาครูของไทยกับระบบการผลิตและพัฒนาครูของประเทศที่ประสบความสำเร็จในการผลิตและพัฒนาครูสูง เราอาจสรุปปัญหาสำคัญของระบบการผลิตและพัฒนาครูของไทยได้ ดังนี้

1. สถาบันผลิตครูมีจำนวนมากเกินไป และการผลิตครูดำเนินการตามความต้องการของฝ่ายผลิต เพื่อให้คณาจารย์มีภาระงานสอน จนทำให้ประเทศมีปริมาณครูเกินความต้องการค่อนข้างสูง แต่คุณภาพด้อยลง
2. ขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายรวมด้านปริมาณการผลิตและพัฒนาครูของประเทศ ทำให้สถาบันผลิตครูแต่ละแห่งผลิตตามความพร้อมของสถาบันนั้น ๆ (Supply Side)
3. กระบวนการผลิตยังเน้นการผลิตโดยใช้ University Classrooms เป็นหลัก เรียนวิชาที่เป็น Content Knowledge (CK), Pedagogical Knowledge (PK) และวิชา Technological Knowledge (TK)

แยกจากกัน นักศึกษาครูแทบไม่มีโอกาสสร้าง TPACK ของตนเองได้ คณาจารย์จึงนำ Content Knowledge ที่อ่านหรือท่องจำจากตำราส่งต่อไปยังนักศึกษาครู นักศึกษาครูจึงไม่สามารถสร้างนวัตกรรมได้ รวมทั้งกระบวนการผลิตครูแต่ละสถาบันที่ตั้งในพื้นที่ภูมิศาสตร์ต่างกัน ก็เปิดหลักสูตรที่คล้ายคลึงกัน สอนเนื้อหาคล้ายคลึงกัน โดยไม่ยึดโยงกับพื้นที่ ไม่มีนวัตกรรมการผลิตครูของตนเอง

4. ไม่มีสถาบันหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เตรียมคนที่จะไปเป็นอาจารย์หรือครูของครู ที่ผ่านมาแค่จบปริญญาเอก ยังไม่เป็นนักปราชญ์ และทรงศีลอันประเสริฐก็เป็นอาจารย์หรือครูของครูได้

5. ขาดระบบการพัฒนาปราชญ์และผู้ทรงศีลทางการฝึกหัดครู (Preceptors) ในสถาบันผลิตครู เพื่อให้เป็นแบบอย่างทั้งในด้านความดี ความเก่ง ความเป็นอัจฉริยะด้านการฝึกหัดครู โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอน การวิจัย และจิตวิญญาณความเป็นอาจารย์ผู้เป็นปราชญ์และทรงศีล เพื่อเตรียมคนที่จะไปทำหน้าที่คณาจารย์ของสถาบันผลิตครู

6. นักเรียน ม. 6 ที่เก่งและดีที่สุดใน (The Best High School Graduates) ไม่เลือกเรียนครู เพราะเงินเดือน และสวัสดิการครู สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ดีเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับวิชาชีพแพทย์ หรือผู้พิพากษา

7. ขาดโรงเรียนเพื่อการฝึกคนที่จะไปเป็นครู (Professional Development School = PDS) สถาบันผลิตครูทั้งหลายของประเทศจึงเป็นประหนึ่งคณะแพทยศาสตร์ที่ไม่มีโรงพยาบาลให้นักศึกษาแพทย์ได้เรียนรู้ นักศึกษาครูจึงฝึกและเรียนรู้ความเป็นครูจากโรงเรียนทั่วไป ไม่มี Master Teacher หรือครูผู้ยิ่งใหญ่ให้เป็นแบบอย่างให้เรียนรู้ด้วย

8. สถาบันผลิตครูขาดหอพัก เพื่อใช้ในการพัฒนา Soft Skills และจิตวิญญาณความเป็นครู

9. ครูไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิด Soft Skills และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงตนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะสมรรถนะในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่เพื่อให้ตนเองเป็นนวัตกรรม

10. ครูขาดความภูมิใจในวิชาชีพของตน ครูส่วนใหญ่ยังยกย่องวิชาชีพแพทย์ วิชาชีพัยการผู้พิพากษา ตำรวจว่าเป็นวิชาชีพที่สูงกว่า

ปัญหาคุณภาพการศึกษา และปัญหากระบวนการผลิตและพัฒนาครูของไทย เป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาด้วยการกำหนดนโยบาย และ/หรือการตรากฎหมาย เพื่อให้มีการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูใหม่ เพื่อให้ประเทศไทยผลิตครูที่มีคุณภาพทัดเทียมกับอารยประเทศ

ข้อเสนอเพื่อการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูของไทย

จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่เคยดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประธานกรรมการคุรุสภา ประธานสภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประธานสภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย พบว่า การที่จะทำให้ประเทศไทยผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียม กับครูของสิงคโปร์ เกาหลีใต้ ปากีสถาน เชียงไฮ้ ฟินแลนด์ แอมสตาซเซตส์ ภายใต้บริบทปัจจุบันของสถาบันผลิตครู คงทำได้ยาก การที่จะคัดเลือกคนดีคนเก่งมาเรียนครูคงทำไม่ได้ (Selecting the Best into Teaching)

เพราะปัจจุบันสถาบันผลิตครูแต่ละแห่งต่างดิ้นรนที่จะหานักศึกษาให้เต็มตามแผนรับได้ยากลำบากอยู่แล้ว ใครมาสมัครก็ต้องรับ เพื่อให้คุณจารย์มีชั่วโมงสอน ไม่เช่นนั้นก็จะประเมินผลการปฏิบัติงานไม่ผ่าน และนำไปสู่ การเลิกต่อสัญญาจ้าง นอกจากนั้น การผลิตครูโดยใช้โรงเรียนเป็นสถานที่เรียนจริงของนักศึกษาครู เช่น การใช้ โรงพยาบาลเป็นที่เรียนของนักศึกษาแพทย์ (Preparing Teachers with Useful Training and Experience) ก็กระทำได้ยาก เพราะคุณจารย์ก็ขาดประสบการณ์ในการสอนและการจัดการห้องเรียน ไม่สามารถ ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนนักเรียนในสภาพจริง ห้องเรียนจริงแก่ครูประจำการและนักศึกษาครูได้ การท่องตำราหรือหาคลิปวิดีโอที่มีอยู่มากมายให้นักศึกษาครูลองง่ายกว่า และการจัดให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ จากคุณจารย์ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญสูง ๆ (Matching Lecturers's Skills with Students' Needs) ก็กระทำได้ยากเช่นกัน เพราะสถาบันผลิตครูไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะจ้างอาจารย์ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญสูง ๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาครูได้

ผู้เขียนจึงเสนอให้ประเทศไทยผลิตครูและพัฒนาครูตามความต้องการที่จะใช้ สถาบันผลิตครูต้องเลิก ตัดเสื้อโหลแจกโรงเรียน แต่ตัดเสื้อตามขนาด และความต้องการของนักเรียนแต่ละคนหรือของแต่ละโรงเรียน ซึ่งสถาบันผลิตครูปัจจุบันคงทำได้ยาก การผลิตครูให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง (Professional) จึงกระทำ ได้ยากเช่นกัน ดังนั้น การพลิกโฉมการผลิตครูเพื่อให้ครูกลายเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงจึงเป็นไปได้

ถ้าเราต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง (Professional) เพราะผู้ประกอบวิชาชีพ ชั้นสูงจะช่วยทำให้คนไทยมีคุณภาพสูงได้ จัดการเรียนการสอนเชิงรุกได้ สามารถสร้างนวัตกรรมและ นำไปจดทะเบียนสิทธิบัตรในองค์การสิทธิบัตรโลกได้ (World Intellectual Property Organization = WIPO) เราต้องพลิกโฉมการผลิตครูใหม่ แต่บริบทการผลิตและพัฒนาครูปัจจุบันเป็นอุปสรรคต่อการพลิกโฉม การผลิตและพัฒนาครูให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูงดังที่ได้ยกตัวอย่างมาแล้วข้างต้น ผู้เขียนจึงเสนอให้รัฐบาล และผู้ที่เกี่ยวข้องตรากฎหมายเพื่อให้มีการพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูใหม่ ดังนี้

1. กำหนดให้มีคณะกรรมการระดับประเทศ เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนาครู ให้จำนวนการผลิต... (นักศึกษาครูใหม่) เท่ากับจำนวนครูที่จะใช้ในอนาคตหรือที่จะเกษียณอายุในอนาคต จำนวนผลิตนักศึกษาครู = จำนวนครูที่จะใช้ และคัดเลือกสถาบันผลิตครูคุณภาพสูงสำหรับการผลิตครู ซึ่งต้องปิดสถาบันผลิตครูบางแห่งให้เหลือเท่าที่จำเป็นต่อการผลิตครูให้เพียงพอและมีคุณภาพ

2. ต้องคัดเลือกคนดีและคนเก่งที่สุดมาฝึกให้เป็นครู – Selecting the Best into Teaching

3. สถาบันผลิตครูต้องสร้างและพัฒนาครูของครูผู้ยิ่งใหญ่ หรือครูผู้มีความรู้สูงมาก ๆ (Preceptors) เพื่อใช้ในการผลิตและพัฒนาครูของครู

4. ต้องสร้างหรือพัฒนาสถาบันที่ทำหน้าที่ฝึกคนไปเป็นอาจารย์ (ครูของครู) คนที่จะเป็นอาจารย์ของ สถาบันผลิตครูต้องผ่านการทำ Residency (อยู่ กิน วิจัย เรียนรู้ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นปราชญ์ และทรงศีล อันประเสริฐอยู่เป็นนิจ) จึงจะเป็นอาจารย์ได้ อาจารย์ต้องเป็นทั้งคนดี เก่ง มีสุขภาวะอันประเสริฐตั้งเช่น อาจารย์ ม.ล. ปิ่น มาลากุล ศาสตราจารย์สาโรช บัวศรี หรือศาสตราจารย์กิตติคุณ สุมณ อมรวิวัฒน์ เป็นต้น

5. ให้นักศึกษาครูพักในหอพักเพื่อทำกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จรรยาบรรณ และจิตอาสา และเรียนจากครูของครูผู้ยิ่งใหญ่

6. ให้สถาบันผลิตครูต้องมีโรงเรียนผลิตคนเป็นครู (Professional Development School = PDS) และสถาบันผลิตครูต้องมีหน้าที่ในการพัฒนา PDS ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบของโรงเรียนอื่น ๆ ได้

7. หลักสูตรและกิจกรรมการผลิตครูต้องสอดคล้องกับกิจกรรมที่ครูต้องปฏิบัติจริงเมื่อเขาสำเร็จการศึกษา การผลิตครูจึงต้องเกิดขึ้นที่ห้องเรียนในโรงเรียน (School Classrooms) มากกว่าที่ห้องเรียนในมหาวิทยาลัย (University Classrooms) นักศึกษาครูทุกคนต้องมีและใช้ TPACK อย่างชำนาญก่อนสำเร็จการศึกษา

8. กำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของครูให้ชัดเจน อะไรคือสิ่งที่เราคาดหวังจะให้ครูปฏิบัติ – Setting Clear Expectations for Teachers และให้เขาปฏิบัติสิ่งเหล่านั้นจริง ๆ

9. คัดเลือกคนดี คนเก่งมาเป็นผู้บริหารโรงเรียน หรือพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบันให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ – Professional

10. ต้องประเมินครูจากสมรรถนะของผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย (Physical Development) สติปัญญา (Intellectual Development) อารมณ์ (Emotional Development) สังคม (Social Development) และจิตใจ (Spiritual Development) และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาครู

11. ใช้ครูผู้ยิ่งใหญ่ ครูของครูผู้ยิ่งใหญ่ ศึกษานิเทศก์ผู้ยิ่งใหญ่ ในการผลิตและพัฒนาครูร่วมกับสถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษา และผลิตและพัฒนาโดยใช้สถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษาเป็นฐาน

ตัวอย่างเช่น ในอีก 4 ปีข้างหน้า โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนจะใช้ครูใหม่หรือผู้บริหารโรงเรียนจำนวนเท่าใดก็ผลิตครูและเตรียม ผู้บริหารสถานศึกษาตามจำนวนที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนต้องการจะใช้ ถ้าต้องการครูเคมีที่เก่ง ๆ ก็ไปจ้างอาจารย์อู๋ หรือครูรางวัลสมเด็จเจ้าฟฟ้า ครูรางวัลคุณากร ครูยิ่งคุณ ครูขวัญศิษย์ สาขาวิชาเคมี หรือครู หรือครูของครูผู้ยิ่งใหญ่ ในพื้นที่และอาจารย์สาขาวิชาเคมีผู้ยิ่งใหญ่ (Preceptors) ของสถาบันผลิตครูในพื้นที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีจิตวิญญาณความเป็นครูสูง ๆ เป็นครูหรืออาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่มาเป็นอาจารย์สอนนักศึกษาครู ให้นักศึกษาครูเรียนที่ School Classrooms ฝึกสร้างและใช้ TPACK ในวิชาที่ตนสอน หรือรับผิดชอบจนเกิดความชำนาญ ให้เรียนรู้ชีวิตจริงของการเป็นครู และฝึกสร้างกลุ่มโซเซียลมีเดียเพื่อการพัฒนาตนเอง และสมาชิกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

ถ้าทำได้อย่างนี้ เราจะพลิกโฉมการผลิตและพัฒนาครูของประเทศเราได้

เอกสารอ้างอิง

- Allen, D. W. & Cooper, J. M. (1970). *Microteaching: History and the present status*. Washington, D.C: ERIC Clearing House on Teacher Education.
- Barber, M., & Mourshed, M. (2007, 1 September). *How the world's best performing schools come out on top*. <https://www.mckinsey.com/industries/education/our-insights/how-the-worlds-best-performing-school-systems-come-out-on-top>
- Darling-Hammond, L. (2005). *Professional development schools: Schools for developing a profession*. New York: Teachers College Press.
- Koehler, M.J., Mishra, P., Kereluik, K., Shin, T.S. & Graham, C.R. (2014). The technological pedagogical content knowledge framework. In: Spector, M., Merrill, M.D., Elen, J. and Bishop, M.J., Eds., *Handbook of Research on Educational Communications and Technology*. 4th Edition. New York: Springer-Verlag.
- March, J. G. (1981, December). Organizational Change. *Administrative Science Quarterly*, 26(4), 563–577. <https://doi.org/10.2307/2392340>
- National Board for Professional Teaching Standards. (2023a). <https://www.nbpts.org/connect/research/>
- National Board for Professional Teaching Standards. (2023b). *Five Core Propositions*. <https://www.nbpts.org/certification/five-core-propositions/>
- UNESCO. (2015). System approach for better education results (SABER). “unpublished report distributed at UNESCO-World Bank Paris Workshop on Teacher Education Reform”.

บทความวิจัย

ผลของการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ศรันญา ตั้งนารี*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 14 คน จากโรงเรียนชุมชนบ้านกุดม่วง อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอน แบบทดสอบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test for Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้เรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษแบบทีมเป็นฐานในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบทีมเป็นฐานสามารถส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบใช้ทีมเป็นฐาน; ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

---

*ครู โรงเรียนชุมชนบ้านกุดม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5

The Effects of Team-Based Learning Teaching Method on Speaking Ability of Grade 4 Students

---

Saranya Tangnaree*

Abstract

The research objectives of this study were to: investigate the effects of using Team-Based Learning on English speaking ability of Grade 4 students, and examine these students' opinions towards learning English using Team-Based Learning. The samples was 14 Grade 4 students, Chumchonbankudmuang School, Dankhunthot District, Nakhonratchasima Province. selected by using a cluster random sampling technique. The instruments were the lesson plan, an English-speaking ability test, and a questionnaire on opinions towards learning English using Team-Based Learning method. The data were analyzed by using Mean ($\bar{X}$), Standard Deviations (S.D.), and t-test for dependent.

The results of this research showed that the mean score of the post-test on the English-speaking ability test of the participants who learned English using Team-Based Learning method was significantly higher than the pre-test at .05 level. Furthermore, the participants had positive opinions towards learning English using Team-Based Learning method at a strongly agreed level. This study indicated that the Team-Based Learning could effectively enhance students' English-speaking ability.

Keywords: Team-Based Learning; Google Classroom; English speaking ability

---

*Teachaer Chumchonbankudmuang School Primary Educational Service Area Office Nakhonratchasima 5
Received: 13 March 2024/ Revised: 5 April 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

Introduction

Teaching English in Thailand is essential to Thai education, as seen in the Basic Education Core Curriculum 2008 English course. It requires consideration of various factors, such as the choice of language skills for teaching. There are four language skills: listening, speaking, reading, and writing. Speaking is one of the four skills that is crucial for future career development. Wang & Rajprasit (2015) posted that everyone can speak English when given time to practice together with the perception in English language. Adding to this, various factors may affect language learning and development, such as teachers, students, teaching methods, duration and frequency of instruction, and equipment.

However, English language education in Thailand has been facing many challenges. Many teachers still use a traditional teaching method. They did not focus on practicing the active learning process, organizing activities that practice skills for the learners, and analyzing the learning outcomes from the learners. Therefore, a suitable method for teaching and developing speaking skill for learners is emphasized in the present study.

One form of Team-Based Learning method, Active Learning, is purposively used in this study to effectively engage students in the learning procedures. Active learning was developed by Michaelsen and Sweet (2008). It is a teaching method commonly used in medical education. However, in the field of language learning education, this method has not been widely used. Nowadays, it is being used to manage language learning, which will help in develop speaking skill, where students are responsible for studying content or concepts via electronic tools and understanding the content before returning to classroom activities.

Furthermore, while many studies have reported an increase in the use of Team-Based Learning in teaching English speaking ability, very little research has been reported on speaking ability. This study thus aims to investigate the effects of using Team-Based Learning on the speaking ability of Grade 4 students. Following are the research objectives, hypothesis, and significance of the study.

Research Objectives

1. To investigate the effects of Team-Based Learning on speaking ability of Grade 4 students.
2. To explore students' opinions towards learning English using Team-Based Learning method.

Definition of Terms

Team-Based Learning is a teaching method that was invented and developed by Michaelsen and Sweet (2008). Team-Based Learning management focuses on students with mixed abilities working together in the process of working in small groups. to develop specific process skills. The teacher will organize the group of 3 students and teach the process of teaching in accordance with the principle of Team-Based Learning divided into important parts. There are three important stages in the process: 1. Preparation, 2. The Readiness Assurance Process (RAP), and 3. Application. In every stage team member will always help and learn together.

Google Classroom in an application provided by Google as an online education platform. Teachers create classroom for learning by categorizing and setting things up: pre-assignments, post-announcements, and send feedback. And upload teaching materials for students to learn through Google Apps for Education.

Speaking ability is the ability to speak interactively and communicate the meaning in the form of role play. Includes speech sentences, and in spoken language with pronunciation and understandable language to convey the meaning of the language according in the context in which the students speak correctly. Speaking ability can be assessed by scoring rubric. The components of speaking criteria are pronunciation, fluency, grammar, comprehension, and task.

Research Methodology

Conceptual Framework

This study is one group pre-test and post-test design. The researcher expected that by using Team-Based Learning method would effectively promote the English-speaking ability of Grade 4 students. The Team-Based Learning is a method that emphasizes collaboration in learning by doing small group activities together within the class and working together to solve problems. This study's conceptual framework applied the Team-Based Learning method of Michaelsen and Sweet (2008). The steps of teaching Team-Based Learning consisted of three parts 1) Preparation, 2) Readiness Assurance, and 3) Application are shown in Figure 1.

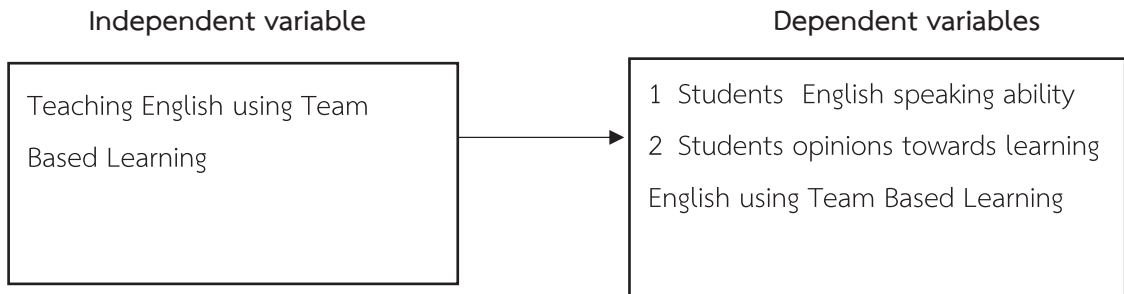

Figure 1 Conceptual Framework

Population and Samples

The population to this study was Grade 4 students from Primary Educational Service Area Office (PESA)5, Dankhunthot District, Nakhonratchasima Province, who were studying English in the second semester of academic year 2022.

The case study of this consisted of 14 Grade 4 students at Chumchonbankudmuang School, Dankhunthot District, Primary Educational Service Area Office (PESA) 5, Nakhonratchasima Province, in the second semester of the academic year 2022. The samples were selected by using a cluster random sampling technique.

Instrumentation

The instrument included the lesson plans taught through Team-Based Learning method. Each lesson plan consisted of 1 unit for each teaching period, there were of 8 periods for the experiment. The lesson plan consisted 2 topics:

Topic 1 Good hygiene Contents in each lesson plan were:

1. Vocabulary: Good hygiene such as enough sleep, healthy food, daily exercise, washing your hands, brushing your teeth, and showering.
2. Grammatical Function: Adverb of frequency.
3. Language Function: Example, ask and answer questions about good hygiene.

Topic 2 Personal hygiene

Contents in the lesson plan were:

1. Language Function.
  - Speaking about personal hygiene.
  - Speaking about procedures wash your hands. (Roleplay)

The researcher studied and analyzed the units of learning based on Thai basic education curriculum B.E. 2551 (A.D.2008) and the lesson plan was adapted from Michaelsen and Sweet (2008). The steps of teaching were the following:

1. Preparation

Pre-class: Students studied the lessons and content before entering the classroom via Google Classroom. The teacher prepared in advance the following :

- Language Function. (Speaking Practice)
- Exercises

2. In classroom

The Readiness Assurance Process (RAP): This step are students prepared for individual examinations and team test exercises. They completed the exams independently and as a team to answer teacher-provided questions. Both tests involved group work and collaboration. The test consisted of vocabulary, sentence practice, and grammar for students to practice speaking skills.

3. In process

Application: Students practiced conversational speaking. The training process was organized into teams by allowing them to participate in conversation practice. Emphasis was placed on the exercises that students had done, such as vocabulary, grammar, and fluency. Teachers would provide immediate feedback and guidance.

The instruments for data collection were the English speaking ability test for pre-and post-test, and a questionnaire used to explore students' opinions towards learning English using Team-Based Learning.

The English speaking ability test consisted of a 5 minute roleplay (3 minutes for preparing and 2 minutes for performing roleplay). In the trial, the teacher required students to perform a roleplay in a given situation. The researcher selected the speaking rubric to evaluate students' speaking ability which was adapted from oral proficiency scoring categories Brown (2004). The English speaking scoring rubric consisted of 5 aspects: Grammar, Vocabulary, Comprehension, Fluency, and Pronunciation. The total score was 25 and the passing score was set at 60 percent.

The questionnaire was used to examine students' opinions towards learning English using Team-Based Learning. The questionnaire consisted of 2 parts. The first part consisted of 10 items in Likert-scale, and the second part had one open-ended question.

Data Collection

The researcher collected data in the second semester of the academic year 2022. First, the 14 Grade 4 students at Chumchonbankudmuang School did a pre-test to investigate their speaking ability before the treatment. Next, the researcher conducted two lesson plans for Team-Based Learning during the treatment. The experiment lasted four weeks, with two weeks

for each lesson plan. After the experiment, the students completed a post-test to assess their English-speaking ability. The rubric scoring was adapted from Brown (2004) to assess speaking ability. The students responded to the questionnaire after the post-test. The questionnaire aimed to get students' opinions towards learning English using Team-Based Learning.

Data Analysis

The data obtained from the pre-and post-test were analyzed using a t-test for dependent, and the collected data from the closed and opened questions using content analysis

Research Results

The findings according to two main objectives and derived the results of the investigation mean score from the pre-test and post-test in the English speaking ability test, and presented in Table 1.

Table 1 The comparison of the pre-test and post-test mean score of Grade 4 student's English-speaking ability in 5 aspects

Speaking aspects	Total score	Pre-test		Post-test		MD	T	Sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
Grammar	5	1.500	.518	4.142	.864	2.642	15.614*	.000
Vocabulary	5	1.571	.513	4.000	.960	2.428	12.021*	.000
Comprehension	5	1.928	.615	4.142	.770	2.214	14.311*	.000
Fluency	5	1.357	.497	3.785	.892	2.428	9.691*	.000
Pronunciation	5	1.571	.513	3.785	.801	2.214	8.498*	.000
Total	25	7.928	1.817	20.070	3.791	12.142	15.640*	.000

*p<.05

Table 1 shows a significant difference between the pre-and post-speaking ability test scores of Grade 4 students, in other words, their speaking ability had significantly improved after learning English using Team-Based Learning. The most developed aspect is grammar. The pre-test mean score was 1.500 (S.D. = 0.518), and the post-test mean score was 4.142 (S.D. = 0.864). The lowest developed aspect is pronunciation. The pre-test mean score was 1.571 (S.D. = 0.513), and the post-test mean score was 3.785 (S.D. = 0.801).

Specifically, their pre-test mean scores are 7.928 (S.D.= 1817) whereas their post-test mean scores are 20.070 (S.D.= 3791). Therefore, hypothesis 1 in this study was accepted.

The results from the questionnaires used to explore students' opinions towards learning English using Team-Based Learning was shown in Table 2.

Table 2 Students' opinions towards learning English by using Team-Based Learning.

Statements	$\bar{X}$	S.D.	Meaning
1. The step of learning is easy to understand and I can learn step by step.	4.29	.452	Agree
2. Learning English by using Team-Based Learning helps to stimulate my interest in learning English.	4.64	.479	Strongly agree
3. Learning English by using Team-Based Learning promotes my speaking ability.	4.79	.410	Strongly agree
4. Learning English by using Team-Based Learning prepares myself before learning in class.	4.93	.258	Strongly agree
5. Learning English by using Team-Based Learning provides me with knowledge, interesting topics, and enjoyment	4.50	.500	Agree
6. I was more autonomous in learning.	4.50	.500	Agree
7. Learning English by using Team-Based Learning promotes group activities	4.64	.479	Strongly agree
8. Learning English by using Team-Based Learning is an effective way of learning.	4.36	.479	Agree
9. I can apply and gain knowledge in every day	4.71	.452	Strongly agree
10. I like to learn English through Team-Based Learning.	4.57	.495	Strongly agree
Total	4.59	.243	Strongly agree

As shown in Table 2, the assessment issue with the highest mean score revealed that most students strongly agreed that learning English by using Team-Based Learning method allows them to prepare their lesson before learning in class ($\bar{X}$ = 4.93). The assessment issue with the lowest mean score revealed that the step of learning English Team-Based Learning is easy to understand and can be learned step-by-step. ($\bar{X}$ = 4.29). The total mean score of the questionnaire was 4.59. It could be concluded that students had positive opinions towards learning English by using Team-Based Learning. The following are examples of students' opinions:

“It helps improve my speaking skill and I have fun doing the speaking practice activities” (Student A)

“ I also enjoy learning with the team members and learning as a team”. It helps me improve my speaking skill” (Student B)

“I improve my speaking skill because the team members helped me during the activities” (Student C)

It can be concluded that students improve their speaking skills and enjoy learning with team members and learning as a team.

Discussion

From the findings students' English speaking ability from their post-mean scores were significantly higher than the pre-test score. The results of this study supported the hypothesis that the post-test mean score of the English speaking ability of the students who learned through Team-Based Learning was significantly higher than the pre-test score. It can be concluded that Team-Based Learning method promoted English speaking ability. The results of this study agree with the study of Michaelsen and Sweet (2008). These authors stated that the Team-Based Learning method is an active learning that promotes a strategy of individualized learning. Students worked together as a team to achieve a common learning, thus, Team-Based Learning improved their English speaking ability. The researcher used Team-Based Learning method of Michaelsen and Sweet (2008), and constructed the lesson plan used in the learning process. There was a dissection into three steps, and these activities were used in every period during the experiment. The first step was Preparation: Students had studied the content before the classroom via Google Classroom. The second step was The Readiness Assurance Process: Students prepared for tests by doing exercises for individual examinations (IT) and team tests (TT). They worked individually and as a team to review and practice speaking skills, including grammar, vocabulary, reading comprehension. The results of both tests were compared, showing the scores increased through practice. The final step was Application: The teacher reviewed all the new learning for students, provided feedback on how students did in the activities, corrected vocabulary, and suggested any improvement in their practice speaking.

The researcher constructed the lesson plans for teaching English using Team-Based Learning method to help promote students' speaking ability, such as individual communication skills, group surveying, answering questions, roleplay from the situation, and confidence in presenting in front of the classroom. Teaching English using Team-Based Learning

method created an enjoyable and more relaxed classroom environment, which enabled better English language learning. Overall, students enjoyed the learning experience of teaching English by using Team-Based Learning method and gained more confidence in speaking English.

The findings in the present study confirmed that Team-Based Learning method could influence and improve student speaking ability which corresponds to the study of Hazel, Heberle, McEwen, and Adams (2013). These authors studied teaching and found that students improved their communication and speaking abilities, and Sangkhawasee (2022) found that Team-Based Learning method makes speaking abilities more effective. It is better than traditional learning method. In this study, Google Classroom is an online resource to present lesson learning for Speaking practice before class. Therefore, practicing English speaking through Google Classroom outside the classroom will allow students to review content and complete exercises to check their understanding. To further support the effectiveness of using the Team-Based Learning method on speaking ability, there were consistent findings in previous studies such as Ratnaningsih (2019), Isda, Purwati, and Imran (2021). They found that learning English through Google Classroom, an online resource based on Web-based instruction, helped to enhance students' speaking ability.

The results of the students' opinions towards learning English using Team-Based Learning method showed that students strongly agreed with learning English using Team-Based Learning method. Therefore, Team-Based Learning could encourage students to learn and speak English better.

In conclusion, it is clearly seen from the research findings that students' speaking ability significantly improved after they had learned through Team-Based Learning method. Most importantly this instruction built the students' confidence in speaking in front of the classroom. Therefore, Team-Based Learning method helped encourage the study of the lessons, promote understanding of English, create enjoyment and relaxed atmosphere, and develop relationships between classmates.

Recommendations

From this study, there are some recommendations for instruction, as follows:

- 1) Teachers should encourage students to express their ideas creatively and accept the opinions of members of the team.
- 2) Teachers should consider knowledge and the appropriateness of the content, and learning objectives in constructing lessons. These can help students achieve English ability and adjust the content in the learning unit as well as learning activities corresponding to the time of managing Team-Based Learning method.

Recommendations for further study are:1) Further study should evaluate the effectiveness of alternative designs for teaching English using Team-Based Learning method to develop listening, reading, or writing skills. 2) Further study should investigate teaching English using Team-Based Learning method to different levels of students to determine whether the results were different between levels.

References

- Brown, H. Douglas. (2004). language assessment: Principles and classroom practices. White Plains, NY: Pearson Education. 324 pp.
- Hazel, S. J., Heberle, N., McEwen, M.-M., & Adams, K. (2013). Team-based learning increases active engagement and enhances development of teamwork and communication skills in a first-year course for Veterinary and Animal Science undergraduates. *Journal of Veterinary Medical Education*, 40(4), 333–341.
- Michaelsen, L. K., & Sweet, M. (2008). *The essential elements of team-based learning*. New directions for teaching and learning, 2008(116), 7-27.
- Isda, I. D., Purwati, P., & Imran, I. (2021). The effect of using blended learning model on enhancing students' speaking skill in senior high schools. *Journal of Languages and Language Teaching*, 9(1), 92-98.
- Ratnaningsih, A. (2019). Indonesian online news: Where does the bias go? *Journal of Language and Literature*, 19(02), 30–42.
- Wang, T., & Rajpravit, K. (2015). Identifying affirmative beliefs about English language learning: Self-perceptions of Thai learners with different language proficiency. *English Language Teaching*, 8(4).
- Sangkhawasee, A., & Jansam, A. (2022). *The Development of English Speaking Ability for Communication of Vocational Certificate I Students by Team-Based Learning*. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(4), 223-232.

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง
เพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปรีชาพล กำแพงทิพย์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง 2) พัฒนาจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และ 3) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน กลุ่มนักเรียนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองหญ้าปล้องโนนคุณวิทยา จำนวนทั้งหมด 17 คน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ และการสะท้อนคิดของนักเรียน และ 2) ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบทำางจร แบบวัดจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เพื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยพบว่า 1) หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก 2) ผลการพัฒนาจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น พบว่า นักเรียนมีจิตสำนึกอยู่ในระดับการเห็นคุณค่า ร้อยละ 72.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) และ 3) นักเรียนร้อยละ 88.25 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 75.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70)

คำสำคัญ: หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ; กระบวนการทางภูมิศาสตร์; การเรียนรู้ของชุมชน; จิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

---

*ครู โรงเรียนวัดพญาขมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

The Development of Integrated Learning Unit the Forest Hill, River, Lifestyle
in the Jiang River Basin Community to Create the Consciousness
of Local Environmental Conservation from Learning Activities
with Geographic Processes Based on Community Learning of Grade 5 Students

---

Preechapol Kampangthip*

Abstract

This research aimed to: 1) develop an integrated learning unit on the forest hill, river, lifestyle in the Jiang river basin community; 2) develop the consciousness of local environmental conservation; and 3) develop academic achievement from learning activities with geographic processes based on community learning. The target group of this study was 17 Grade 5 students at Nong Ya Plong NonKoon Witthaya School. This research was conducted using classroom action research. Data collection and tools consisted of 1) Qualitative data: collected by observing student behavior, interviews and student reflection. and 2) Quantitative Data: collected by an each ended-circulation test, a consciousness of local environmental conservation test, and an achievement test, then analyzed by using means, percentage and comparing with the initial goal of achievement.

The results found that: 1) The developed Integrated Learning Unit on the Forest Hill, River, Lifestyle in the Jiang river basin community was suitable at a very good level; 2) After having learning activities with geographic processes on the community base learning, students had consciousness of local environmental conservation at the level of Value Appreciation of 72.50 percent, which is higher than the specified criteria (70 percent) and 3) 88.25% of students had an academic achievement score of 75.67 percent, which was higher than the specified criteria (70 percent).

Keyword: Integrated learning unit; Geographic processes; learning based community; consciousness of environmental conservation

---

*Teacher Wat Phaya Chomphu School Under the jurisdiction of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 4

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในโลกปัจจุบันและปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าต้นเหตุที่แท้จริงมาจากมนุษย์ที่เป็นตัวการก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม (National Geographic Thailand, 2018) ซึ่งที่ผ่านมาเรามองข้ามและผลักปัญหาสิ่งแวดล้อมให้กับผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบ จนทำให้คนส่วนใหญ่ในสังคมไม่เกิดความใส่ใจ ละเลย และไม่ตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในประเทศโดยกำหนดรูปแบบผ่านนโยบายและมาตรการสำคัญต่าง ๆ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562) ซึ่งการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการเพียงฝ่ายเดียว ไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ในระดับใหญ่หรือวงกว้างที่มีบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกันได้ แต่ต้องหาวิธีการปลูกฝังจิตสำนึกและการสร้างความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมผ่านการศึกษาหรือโรงเรียน เพราะต้นเหตุของปัญหามาจากมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนต้องสอนความฉลาดด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ (Ecological Intelligence) แก่เด็ก ๆ ในสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมเพราะเป็นก้าวสำคัญที่ช่วยหล่อหลอมจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) ให้เกิดขึ้น ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงไม่ใช่เป็นเพียงการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาหลักเท่านั้น แต่คือการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันและการเรียนรู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง (Transformative Education) ผ่านเรื่องปัญหาของสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 5 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (2560) กล่าวว่า การศึกษาต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ ทักษะ สร้างทัศนคติและความตระหนักแก่นักเรียนทุกช่วงวัยให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาและเติบโตในสังคมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติอย่างรวดเร็วและรุนแรง มีคุณธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบต่อการทำของตน (บุญชนก ธรรมวงศา, 2562)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3) กล่าวว่า โรงเรียนควรมีบทบาทเป็นผู้สร้างพลเมืองจากระดับท้องถิ่นไปสู่ระดับประเทศ และระดับโลก โดยเฉพาะระดับท้องถิ่นโรงเรียนต้องทำให้การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนในชุมชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนโดยเฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อม และจากการที่โรงเรียนหนองหญ้าปล้องโนนคุณวิทยา ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านเจียง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ มีสภาพแวดล้อม และสังคมบริเวณโดยรอบโรงเรียนและชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงจำเป็นต้องอาศัยแหล่งน้ำไว้ใช้ในทางการเกษตร ซึ่งชุมชนแห่งนี้มีแม่น้ำเจียงเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านและหล่อเลี้ยงความเป็นอยู่มาตั้งแต่อดีต แต่ในปัจจุบันแม่น้ำเจียงกับมีสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะความเสื่อมโทรมของคุณภาพของน้ำ จำนวนสัตว์น้ำที่ลดลง ผลกระทบต่อสุขภาพและร่างกาย ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้มีสาเหตุมาจากการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของชุมชน วิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เริ่มไกลออกหรือห่างเหิน ความผูกพันกับสิ่งแวดล้อมที่มีมาเหมือนแต่ก่อนทำให้ความรู้สึกเลือนหายไป การทำกิจกรรมหรือสร้างสิ่งก่อสร้างขึ้นมาใหม่โดยไม่ตระหนักต่อปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา ทำให้คนในชุมชนเกิดพฤติกรรมละเลยต่อการมีส่วนร่วมของปัญหา และไม่มีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นที่ต้องสร้างนักเรียนเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเพื่อเติบโตไปเป็นพลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) และตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสอดคล้องกับ อรรถพล อนันตวันรสกุล (2546) กล่าวว่า การเรียนรู้ไม่ควรจำกัดอยู่เพียงแต่ในห้องเรียนเพราะเป็นการปิดกั้นจินตนาการ ความอยากรู้ อยากรลองของนักเรียนไว้เพียงกรอบสี่เหลี่ยมที่ตีไว้กับครูผู้สอน และหนังสือแบบเรียนเท่านั้น และวิภาวี เขียวลีลา (2562) กล่าวว่า การที่ครูยึดความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก ทำให้การจัดการเรียนรู้มีความหมายและ น่าจดจำยิ่งขึ้น นำไปสู่การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสนใจกิจกรรม การเรียนรู้ที่ครูผู้สอนพานักเรียนลงไปเรียนรู้ชุมชนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังขาดกระบวนการ การเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ที่เพิ่มมากขึ้น ดังที่ มูลนิธิสยามกัมมาจล (2562) กล่าวว่า การเรียนรู้ในชุมชนจำเป็นต้องดึงความรู้ในชุมชน หรือเรื่องในพื้นที่นั้นมาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้เฉพาะที่เป็นเรื่องในท้องถิ่น และมีการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น

ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง และนำกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง National Geographic (2017); กนก จันทรา (2561) กล่าวว่า ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) สร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในฐานะพลเมืองโลก (World Citizen) และเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง ของนักเรียน เพราะขั้นตอนดังกล่าวนี้กำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษา ใช้กระบวนการและทักษะ ทางภูมิศาสตร์ในการหาคำตอบ และแก้ไขประเด็นที่ต้องการศึกษาด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) โดยใช้ชุมชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางภูมิศาสตร์ จะทำให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ดังที่ วิภาพรณ พินลา (2559) กล่าวว่า การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมด้วยการบูรณาการการเรียนรู้ให้เข้ากับเรื่องใกล้ตัวนักเรียน ส่งผลทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี ต่อสิ่งแวดล้อมในเรื่องใกล้ตัวและก่อให้เกิดค่านิยม ความผูกพัน และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อความรู้สึก และความผูกพัน ทำให้เกิดแรงผลักดันต่อจิตสำนึกของนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง
2. เพื่อพัฒนาจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ในระดับการเห็นคุณค่าขึ้นไป
3. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน โดยนักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนน ผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง หมายถึง หน่วยการเรียนรู้บูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง, สาระการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติศาสตร์, สาระการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์ และข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชนลุ่มน้ำเจียง

ฐานการเรียนรู้ของชุมชน หมายถึง การเรียนรู้ที่ใช้สาระการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ได้จากการสำรวจชุมชนลุ่มน้ำเจียงเป็นพื้นที่การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเภท คือ บุคคล สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรม โดยเริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การสำรวจและตั้งประเด็นการศึกษาผู้เรียนเป็นผู้เลือกประเด็นที่ต้องการศึกษาจากชุมชนด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 2 วางแผนจัดการเพื่อเลือกข้อมูลประเภทของแหล่งเรียนรู้ไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากประเด็นที่ศึกษาด้วยการสืบค้นจากบุคคล สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรม ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจชุมชนและสิ่งแวดล้อม รู้จักตัวตน และพร้อมเป็นพลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) ต่อการเปลี่ยนแปลง และรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างยั่งยืน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน หมายถึง การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถนำเอากระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Processes) มาเรียนรู้ร่วมกับชุมชนผ่านการสำรวจสถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนลุ่มน้ำเจียง โดยนักเรียนเป็นผู้กำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาด้วยตนเอง (Thematic Approach) เพื่อให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมและชุมชนของตนเองได้อย่างเป็นระบบ

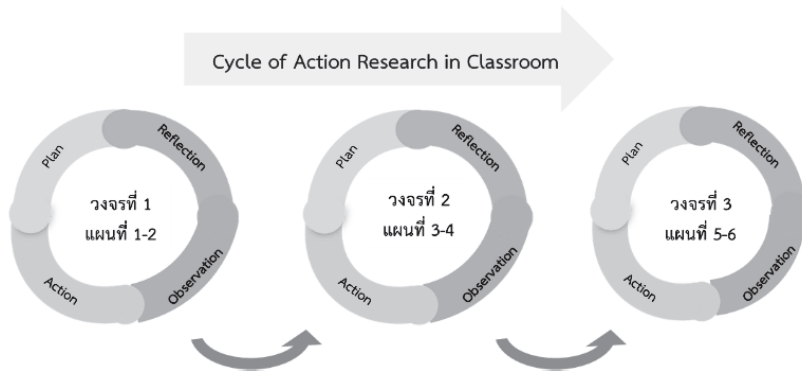
แบบการสะท้อนคิด (Reflective Thinking) หมายถึง แบบบันทึกลักษณะคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อให้นักเรียนสะท้อนความคิด และความรู้สึกของตนเองหลังการจัดกิจกรรมเรียนรู้แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ความคิด (Head) ความรู้สึก (Heart) และการนำไปสู่การปฏิบัติ (Hand) และนำผลที่ได้ไปใช้วัดด้านเจตคติที่กำหนดขึ้นจากจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้

จิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น หมายถึง ความรู้สึกตระหนัก รักหวงแหน เห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนลุ่มน้ำเจียง โดยใช้แบบทดสอบวัดระดับจิตสำนึกตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้น แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ตามแนวคิดการจัดจำแนกความรู้สึกของ Krathwohl et al. (1964) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการวัดระดับจิตสำนึก

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถในการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนักเรียนร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

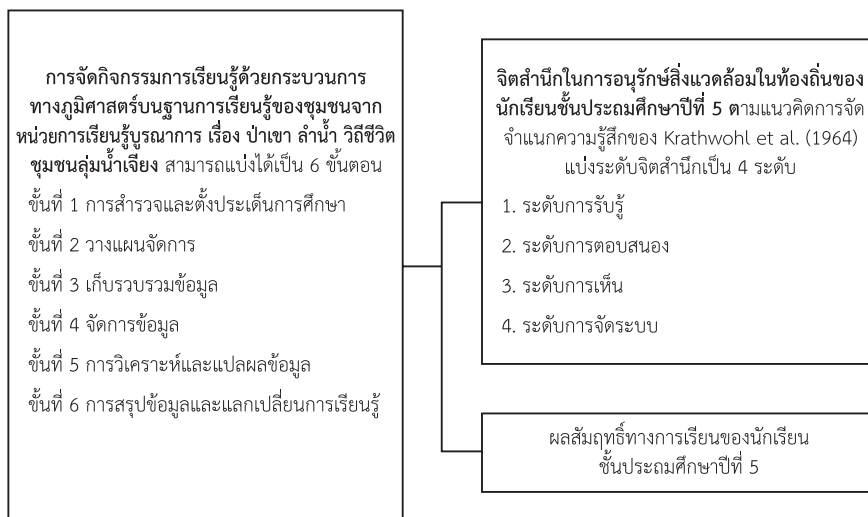
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีทั้งหมด 3 วงจร วงจรละ 2 แผน รวมจำนวน 6 แผน เวลาเรียน 19 ชั่วโมง โดยสรุปได้ตามภาพ 1

ภาพ 1 ขั้นตอนการวงจรวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขอบเขตการวิจัย/กรอบแนวคิด

ภาพ 2 แผนผังกรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองหญ้าปล้องโนนคุณวิทยา อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 17 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นตอนวางแผนปฏิบัติการ (Planing) 2) ขั้นตอนลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) และ 4) ขั้นตอนสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) กิจกรรมการเรียนรู้หมุนเวียนไปตามวงจรเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่ปัญหาการวิจัยและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยกระบวนการวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้
2. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองหญ้าปล้องโนนคุณวิทยา เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้
3. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในสร้างเครื่องมือในการประเมินผลปฏิบัติการ
4. ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และแก้ไขตามคำแนะนำต่อไป
6. นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และความสอดคล้องของเนื้อหา
7. นำเครื่องมือการวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและนำเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้
8. คัดเลือกผู้ช่วยวิจัยและอธิบายแนวทางการวัดเครื่องมือการวิจัยให้กับผู้ช่วยวิจัยได้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติ

ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมีทั้งหมด 3 วงจร ในแต่ละวงจรได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) ผู้วิจัยเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลในการวิจัย และทำความเข้าใจกับผู้ช่วยวิจัยในเรื่องวิธีการประเมินผลของแบบสะท้อนผลการวิจัยต่าง ๆ
2. ขั้นปฏิบัติการ (Action) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์ บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน นำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
3. ขั้นสังเกต (Observation) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการร่วมกัน 3 ระยะเวลา ดังนี้ 1) ขณะผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้ช่วยวิจัยทำการบันทึกจากแบบการสังเกตพฤติกรรม การสอนของครู 2) หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นในแต่ละวงจร ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร และสัมภาษณ์นักเรียน จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์นักเรียน

4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยนำผลจากการบันทึกโดยผู้ช่วยวิจัยและผู้วิจัย รวมถึงผลการสนทนากลุ่มนักเรียนมารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสะท้อนคิด พฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมของนักเรียน ด้านปัญหา อุปสรรค ข้อดี และข้อบกพร่อง เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาปรับปรุงและวางแผนในวงจรที่ 2-3 ต่อไป

ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการปฏิบัติการวิจัย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นทั้ง 3 วงจร ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ พร้อมทั้งนำข้อมูลจากการสะท้อนผลหลังสิ้นสุดแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละวงจร และผลการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นทั้ง 3 วงจร มาวิเคราะห์และเรียบเรียงเป็นผลที่เกิดขึ้นทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง และแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน จำนวน 6 แผน เวลาเรียน 19 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ และเวลาเรียน

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง	แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เรื่องเล่าชุมชนลุ่มน้ำเจียง	3
ชุมชนลุ่มน้ำเจียง	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สายน้ำแห่งประวัติศาสตร์	3
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วิถีผูกพันกับสายน้ำ	3
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สืบสานประเพณีชาวลุ่มน้ำเจียง	3
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง พลเมืองใส่ใจสิ่งแวดล้อม	3
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สานสัมพันธ์ชุมชนลุ่มน้ำเจียง	4
	รวม	19

เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติการ ประกอบด้วย 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 2) แบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) แบบการสะท้อนการคิด (Reflective Thinking) 4) แบบสนทนากลุ่มนักเรียน และ 5) แบบทดสอบท้ายวงจร แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 3 ชุด ชุดละ 10 ข้อ

เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติการ ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความเหมาะสมหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ 2) แบบวัดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และ 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2562 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการดำเนินการปฏิบัติการวิจัย และหลังจากสิ้นสุดการดำเนินการปฏิบัติการวิจัย โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามสถิติที่ใช้ ดังนี้

1. **ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน** คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้จากแบบทดสอบท้ายวงจร แบบวัดระดับจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนลำน้ำเจียง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

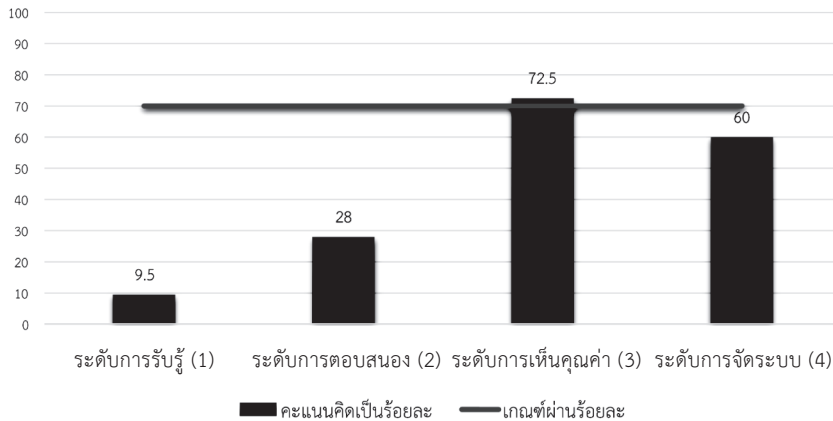
2. **ข้อมูลเชิงคุณภาพ** เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมารายงานผลในลักษณะของการบรรยาย ซึ่งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยรวบรวมจากแบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบการสะท้อนคิด โดยนำข้อมูลที่ได้จากประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 วงจร เพื่อให้ทราบว่ามีข้อบกพร่อง ปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง แล้วหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลจากการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง พบว่า มีค่าเฉลี่ย 4.90 อยู่ในระดับดีมาก ประกอบด้วย ขั้นตอนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ 9 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรและเนื้อหาที่ต้องการศึกษา 2) ศึกษาแลวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเพื่อบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) การสังเคราะห์คำอธิบายรายวิชา 4) กำหนดคำอธิบายรายวิชา 5) กำหนดผังมโนทัศน์ 6) กำหนดตารางหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียน 7) การกำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 8) กำหนดตารางการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และ 9) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

2. ผลการพัฒนาจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีค่าเฉลี่ย 72.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เป็นผลของจิตสำนึกระดับการเห็นคุณค่า โดยสรุปได้ตามภาพ 3

ผลการทดสอบวัดจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาพ 3 ข้อมูลผลการทดสอบวัดจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. ผลการพัฒนาสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนร้อยละ 82.35 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 75.67 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยสรุปตามตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน นักเรียน ทั้งหมด (คน)	นักเรียนผ่านเกณฑ์		นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์		คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	คะแนน เฉลี่ย (30)	ร้อยละ
17	14	82.35	3	17.64	22.70	75.67

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง

จากการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ เรื่อง ป่าเขา ลำน้ำ วิถีชีวิต ชุมชนลุ่มน้ำเจียง เป็นการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน เวลาเรียน 19 ชั่วโมง และมีผลการประเมินความเหมาะสมค่าเฉลี่ย 4.90 อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการของ

ลัดดา ศิลาน้อย (2551); ปาวีนา ภูมิแดนดิน (2552) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา กวางษ์กลาง (2550) การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นควรดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสัมพันธ์กัน โดยต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้หน่วยการเรียนรู้สามารถจัดการเรียนรู้ ได้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน

นอกจากนี้ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ได้กำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทและปัญหาของชุมชน ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ผ่านการมองชุมชนลุ่มน้ำเจียง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า สามารถพัฒนาเจตคติที่ดีต่อชุมชน ตระหนักต่อ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนพร้อมเติบโตไปเป็นพลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) ที่มีจิตสำนึกต่อ สิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy) สอดคล้องผลการวิจัยของ ก้องเกียรติ ขอบเวศน์ (2548) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่เอื้อต่อ การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ในโรงเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสรุปผลการวิจัย ที่สอดคล้องว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงหรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนของตนเอง ส่งผลให้เกิดเจตคติ ที่เอื้อต่อการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนสูงขึ้น ดังนั้นการเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นวิธีการ ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาได้ดีและมีความสัมพันธ์ต่อการสร้างจิตสำนึกที่ดีกับสิ่งแวดล้อม

2. ผลการพัฒนาจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

การศึกษาจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยกำหนดให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ในระดับ การเห็นคุณค่าขึ้นไป พบว่า จิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ที่จิตสำนึกระดับเห็นคุณค่า ทั้งนี้เป็นเพราะแบบวัดนี้เป็นการวัดระดับคุณลักษณะทางด้านการรู้สึก โดยใช้สถานการณ์และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนลุ่มน้ำเจียงจากการสอบถามครูและนักเรียน มาสร้างเป็นแบบวัด ทำให้นักเรียนตอบคำถามได้ตามความเป็นจริง ตามความรู้สึกโดยใช้แนวทางการวัดของระดับ คุณลักษณะทางด้านการรู้สึกตามทฤษฎีของ แครธวอลและคณะ Krathwohl et al. (1964) สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ อรุณี แสงเพ็ญ (2537) ได้ทำการศึกษา การสร้างแบบวัดจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการวัดระดับจิตสำนึกอยู่ในระดับเห็นคุณค่า และผลการวิจัยของ สมพงษ์ ปันหุณ (2542) ได้นำแนวคิดดังกล่าวทำการศึกษาเพื่อสร้างแบบวัด จิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับ จิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าร้อยละของคะแนนเท่ากับ 64.98 และมีจิตสำนึกอยู่ในระดับการให้คุณค่า

3. ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 82.35 และมีคะแนนผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 22.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน โดยผู้เรียน เป็นผู้กำหนดประเด็นที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Thematic Approach) เพื่อให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมและชุมชน ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ โดยจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 6 ชั้นตอน ส่งผลทำให้

นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ มีการทำงานร่วมกัน รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีแนวทางการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดการคิดอย่างเป็นระบบด้วยใช้เหตุและผล และเกิดการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงตัวเอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภากร อุปการแก้ว และแก้วใจ สุวรรณเวช (2561) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ และแอปพลิเคชัน QR CODE เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ และทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์และแอปพลิเคชัน QR CODE มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.73 และมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์กับแอปพลิเคชัน QR CODE อยู่ในระดับดี ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชน ทำให้นักเรียนได้เข้าใจปัญหาสิ่งแวดล้อมและใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา ทำให้การเรียนวิชาภูมิศาสตร์ร่วมกับชุมชนมีความหมายสำหรับนักเรียนและชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lamont E. Maddox, James B. Howell, & John W. Saye (2018) ได้ทำการศึกษา การออกแบบการจัดการเรียนรู้อด้วยกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อเตรียมพร้อมเป็นพลเมืองของนักเรียนมัธยม จากการศึกษาพบว่ากระบวนการทางภูมิศาสตร์ส่งผลให้นักเรียนได้ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาทางสังคม และช่วยให้นักเรียนคิดแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การตั้งประเด็นการศึกษา เป็นขั้นสร้างฐานการเรียนรู้ (Learning Base) ให้กับนักเรียน ควรเปิดโลกการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย “การตั้งคำถามอย่างไม่รู้จบ” ทำให้นักเรียนเกิดความสงสัยใคร่รู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดคำถามกับตัวเอง รวมทั้งพยายามใช้ชุมชนเพื่อเปิดมุมมองใหม่ของนักเรียนให้มากที่สุด ด้วยการใช้อุปภาพ บทความ ข่าว คลิปวิดีโอ Google Map ตลอดจนการสัมภาษณ์คนในชุมชนที่มีส่วนสนับสนุนมุมมองของนักเรียน

1.2 การที่นักเรียนจะเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดีจากประสบการณ์จริง ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบใบกิจกรรม และกำหนดเวลารวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน

1.3 ควรกำหนดรูปแบบผลงานของนักเรียนในระดับเดียวกัน ซึ่งอาจเน้นทักษะที่แตกต่างกัน เช่น ประถมศึกษาเน้นอธิบายประโยชน์สั้น ๆ มัธยมศึกษาตอนต้นเน้นการเรียนรู้เป็นเหตุผล มัธยมศึกษาตอนปลายเน้นกระบวนการวิจัยที่เป็นการหาเหตุของปัญหา

1.4 การวัดและประเมินผลโดยใช้แบบสะท้อนความคิด (Reflective Thinking) หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรให้นักเรียนได้สื่อสารทำความเข้าใจการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น และใช้วัดเจตคติที่เกิดขึ้นจากการเรียน รวมทั้งเป็นข้อเสนอแนะสำหรับครูต่อการปรับปรุงการสอนครั้งต่อไป

1.5 การที่จะรู้ถึงจิตสำนึกของนักเรียนได้อย่างแท้จริง การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามบริบททางสังคมในแต่ละพื้นที่ เพื่อรวบรวมพฤติกรรมที่ได้มาสร้างเป็นสถานการณ์ในแบบวัดจิตสำนึกมากกว่ากำหนดมาจากข่าว บทความหรือความคิดเห็นของตน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 พัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการข้ามกลุ่มสาระและบูรณาการแบบองค์รวม (Holistic Learning) ให้สอดคล้องกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงความสัมพันธ์และเชื่อมโยงความรู้ได้หลากหลายมิติ รวมทั้งสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคมได้ (Transformative Learning)

2.2 ศึกษากระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การสร้างพลเมืองตื่นรู้ (Active Citizen) และทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2.3 พัฒนาระบบที่ศูนย์และกระบวนการทางภูมิศาสตร์บนฐานการเรียนรู้ของชุมชนร่วมกับกระบวนการแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวจากปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน และสามารถลงมือทำกิจกรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อตนเองและชุมชนมากขึ้น

2.4 ศึกษาแนวทางการวัดจิตสำนึกที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ศึกษาพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายนำมาปรับใช้ในการวิจัยได้

เอกสารอ้างอิง

- กนก จันทรา (2561). การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ ถอดบทเรียนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ภูมิศาสตร์. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร
- ก้องเกียรติ ขอบเวศน์ (2548). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ตำบลพรุใน อำเภอกะเยาว จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- จินดา กวางษ์กลาง (2550). การพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลคำแคน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- บุญชนก ธรรมวงศา. (2562, 10 เมษายน). เพราะเป็นโรคขาดธรรมชาติ โรงเรียนจึงต้องสอนความฉลาดด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ. <https://thepotential.org/2019/04/10/2019/04/10/environment-crisis/>
- ปวีณา ภูมิแดนดิน. (2551). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ทรัพยากรในดินท้องถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโคกคำวิทยา อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น: ขอนแก่น
- ภากร อุปการแก้ว และ แก้วใจ สุวรรณเวช. (2561). การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ และแอปพลิเคชัน QR CODE เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ และทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การผลิตและพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. การประชุมครุศาสตร์วิชาการ ครั้งที่ 10 และการนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ ประจำปี 2561. (หน้า 13-23). นครศรีธรรมราช: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- มูลนิธิสยามกัมมาจล. (2561). พัฒนา “สมองวัยรุ่น” ด้วยโครงการจาก “โจทย์ชุมชน”. https://www.scbfoundation.com/media_knowledge/document/292
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2553). การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 18 ฉบับที่ 2* (เม.ย. มี.ย. 2553), หน้า 11-19
- วิภาพรรณ พินลา. (2559). แนวทางการจัดการเรียนรู้สาระภูมิศาสตร์ เพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับครูสังคมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ฉบับที่ 3* (กรกฎาคม-กันยายน 2559): 340 349.
- วิภาวี เขียวลีลา. (2561, 18 เมษายน). ห้องเรียนเพื่อพัฒนาการสมอง: เมื่อความรู้ในห้องสนุกกว่า ห้องเรียนสี่เหลี่ยมจะอยู่อย่างไร . <https://thepotential.org/knowledge/classroom/>
- สมพงษ์ ปันหุ่น. (2542). การสร้างแบบวัดจิตสำนึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). *สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2546). การใช้สิ่งแวดล้อมและชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม. ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี แสงเพ็ญ. (2537). การสร้างแบบวัดจิตสำนึกต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ศษ.ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยวิทยาลัยเชียงใหม่
- Krathwohl, D.R., Bloom, B.S., & Masia, B.B. (1964). *Taxonomy of Education Objectives The Classification of Educational Goals*. New York. David McKay Company Incorporated.
- Lamont E. Maddox, James B. Howell & John W. Saye. (2018). Designing Geographic Inquiry Preparing Secondary Students For Citizenship. *Journal of Geography*. 117(6) : 254-268. <https://www.tandfonline.com/loi/rjog20>
- National Geographic. (2017). *Geo-Inquiry Process Educator Guide*. https://media.nationalgeographic.org/assets/file/Educator_Guide_Geo_Inquiry_Final_1.pdf
- National Geographic Thailand. (2018, 21 December). ฝุ่นละออง PM 2.5 ภัยร้ายกลางเมืองที่กำลังคุกคามสุขภาพ. <https://ngthai.com/environment/16358/dust-pm25-hazardous/>

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภูชงค์ เสือทอง *

พัชลินจ์ จินนุ่น **

อมลวรรณ วีระธรรมโม***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบและหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองกระบี่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ (2) หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” (3) เกม Quizizz (4) แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ (5) โปรแกรม Google Classroom และ (6) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการทดสอบค่า t

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามทีออกแบบมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/85.66 ตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุกตามทีออกแบบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom ตามทีออกแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่”; เกม Quizizz; โปรแกรม Google Classroom

* นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ

** รองศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลขาธิการคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

Improving Reading Comprehension Skills Using an Active Learning Method with
a Quizizz Game and Krabi Mythology Reading Promotion Books Series
through Google Classroom for Grade Eight Students

Puchong Suartong *

Phatchalin Jeenoon **

Amonwan Wirathammo***

Abstract

This research aimed to; 1) design and evaluate the efficacy to the set criterion of 80/80 of an active learning method, 2) compare the reading comprehension skills of eighth-grade students before and after being taught and 3) study eighth-grade students' satisfaction. The sample group consisted of 38 students who were studying in eighth grade at Muang Krabi School under the Office of Trang and Krabi Secondary Educational Service Area, during the first semester of the academic year 2023. The sample group was selected using a clustered random sampling method by designating classrooms as random units. Tools used in the research were; (1) lesson plans, (2) the book series 'Krabi Mythology', (3) a 'Quizizz' online game, (4) a test measuring reading comprehension, (5) the Google Classroom program, and (6) a five-point scale questionnaire measuring students' satisfaction. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation, percentage, and t-test.

The research results showed that: 1) The new active learning method called "KRABI" was 84.25/85.66 which was higher than the set criterion of 80/80. 2) The post-evaluation results of reading comprehension skills of Grade 8 students were higher than pre-evaluation results at the significance level of .01. and 3) Students' satisfaction towards an active learning method was at the highest level.

Keyword: Improving Reading Comprehension Skills; Active Learning Method; Reading Comprehension Skills Krabi Mythology; Quizizz Game; Google Classroom

---

* Master's degree student Faculty of Education Thaksin University

** Assoc. Prof. Dr. of Faculty of Humanities and Social Sciences Thaksin University

***Asst. Prof. Dr. Secretary of the Teachers Council of Thailand, The Teachers Council of Thailand

Received: 13 March 2024/ Revised: 5 April 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทักษะในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสำคัญที่เป็นพื้นฐานของทุก ๆ ทักษะ นั่นคือ “ทักษะการอ่าน” ด้วยเหตุเพราะการอ่านเป็นทักษะที่ทำให้สมาชิกในสังคมมีคลังความรู้ ประสบการณ์ ฐานความคิดใหม่ ๆ สามารถนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้ สอดคล้องกับ ปวีณา เอ็นดู (2547) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า เป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดที่แตกฉาน ที่สำคัญคือ ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้สึกและความคิดที่ทำให้สมาชิกในสังคมเกิดความเข้าใจกัน เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ ความคิดใหม่ ๆ มาพัฒนาอาชีพและสังคม การอ่านยังทำให้เกิดความเพลิดเพลินด้วยการรับรู้สุนทรียะที่ถ่ายทอดผ่านภาษา สำหรับที่มาของความรู้ และความคิดจากการอ่านนั้น จำเป็นต้องมีทักษะที่ดีในการอ่านจับใจความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้อ่านวิเคราะห์หรือลำดับเรื่องราวจากเรื่องที่อ่านได้ สอดคล้องกับ จุริภรณ์ ปุยะพันธ์ (2557) ที่กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญว่า เป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากเรื่องที่อ่าน ทำความเข้าใจ และจับประเด็นเพื่อนำไปสู่การบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องนั้น โดยกระทรวงศึกษาธิการบรรจุทักษะการอ่านไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 รวมถึงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ด้วย

ปัจจุบันแม้ว่าทั้งในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แต่จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนเมืองกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยในมาตรฐาน ท 1.1 การอ่าน เริ่มจากระดับประเทศ 58.47 คะแนน ระดับภาค 56.59 คะแนน ระดับสังกัด 59.23 คะแนน ระดับจังหวัด 59.54 คะแนน ระดับที่ตั้งโรงเรียน 63.19 คะแนน และระดับขนาดโรงเรียน 58.51 คะแนน ทุกระดับยังคงสูงกว่าโรงเรียนเมืองกระบี่ ที่มีคะแนนเฉลี่ย 55.76 คะแนน ทำให้เห็นว่าสาระที่โรงเรียนควรพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ ท 1.1 การอ่าน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566)

รูปแบบ เทคนิค วิธีสอน และสื่อที่จะมาแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเหมาะกับโลกในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรูปแบบที่น่าสนใจและสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) บูรณาการกับตำนานท้องถิ่น เป็นการกระตุ้นความสนใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีการร่วมกันตั้งคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เน้นการเรียนรู้และฝึกทักษะการอ่าน ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยใช้ตำนานสถานที่สำคัญในท้องถิ่น จากการคัดเลือกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ มาแต่งเป็นกาพย์ยานี 11 และสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ได้ทั้งความรู้ แรงคิด และความเพลิดเพลินจากการอ่าน สอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุยี่ (2542) ที่กล่าวถึงความสำคัญ ของหนังสือส่งเสริมการอ่านว่า เป็นนวัตกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่าน ช่วยปลูกฝังเจตคติ ที่ดีและเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน ให้ผู้เรียนได้รับทั้งสาระ ความบันเทิง กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ พัฒนา ทักษะทางภาษา และช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ผนวกกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาเป็นสื่อซึ่งจะช่วยให้

ผู้เรียนเข้าใจบริบทของตัวเองได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำชุดความรู้ดังกล่าวไปเชื่อมโยงกับสาระวิชาสำคัญของแต่ละวิชาได้สอดคล้องกับ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2558) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนว่า เหมาะกับการนำมาจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนเพราะเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความคุ้นเคยกับสถานการณ์ สามารถพัฒนาสู่การสังเกตการณ์และเกิดการเรียนรู้ตามกระบวนการวิทยาศาสตร์ รวมถึงการใช้เกม Quizizz มาเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขและตื่นตัวกับการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2545) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมว่าเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ สร้างบรรยากาศแห่งความสนุกสนาน ทำลายความสามารถของผู้เรียน และเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง ที่สำคัญคือ การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากที่ได้เรียนรู้มาต่อยอดเป็นทักษะชีวิตเพื่อปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การใช้โปรแกรม Google Classroom ยังเป็นสื่อที่อำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมและทบทวนบทเรียนในแต่ละคาบ สอดคล้องกับ เอกวิทย์ สิทธิวะ และ วรชนันท์ ชูทอง (2558) ที่กล่าวถึง Google Classroom ว่าเป็นหนึ่งใน Google Apps for Education มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่ครูและผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมออนไลน์ได้ โดยครูและนักเรียนจะมีชั้นเรียนออนไลน์ที่สามารถนัดหมาย จัดกิจกรรม และติดตาม เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนแต่ละครั้งมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

จากเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเมืองกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ โดยผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาบูรณาการกับเกม Quizizz หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” และโปรแกรม Google Classroom เพื่อให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้าจึงต้องจัดการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรูปแบบใหม่และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อออกแบบและหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง กระบวนการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องตำนานในจังหวัดกระบี่ โดยอาศัยความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ การใช้วิจารณ์ญาณ ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และร่วมมือกันทำกิจกรรมจากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” เล่นเกม Quizizz และทบทวนเนื้อหาผ่านโปรแกรม Google Classroom

เกม Quizizz หมายถึง เกมตอบคำถามออนไลน์ จากตำนานกระบี่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เรียน เล่นผ่านโทรศัพท์มือถือ หรือแท็บเล็ต พีซี

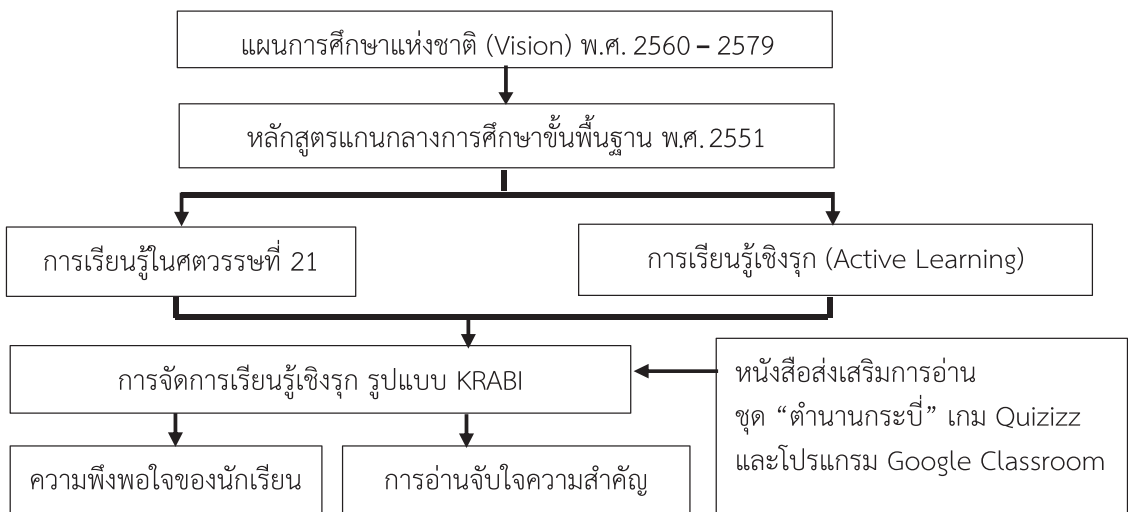
โปรแกรม Google Classroom หมายถึง ห้องเรียนออนไลน์ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรม ทบทวนบทเรียนเกี่ยวกับทฤษฎีการอ่านจับใจความสำคัญและตำนานกระบี่ ในแต่ละคาบได้ทุกที่ทุกเวลา

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยใช้ตำนานในจังหวัดกระบี่ จากหนังสือ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญาจังหวัดกระบี่ มาแต่งเป็นกาพย์ยานี 11 ประกอบด้วยภาพ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom ได้แก่ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบทบาท ที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) โดยก่อนการทดลองผู้วิจัยได้ผ่านการฝึกอบรม หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หลักสูตรทางด้านสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2566 มาแล้ว โดยมีการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเมืองกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวน 10 ห้องเรียน รวม 366 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเมืองกระบี่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

1. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ม. 2/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
2. ผู้วิจัยได้คัดเลือกตำนานในจังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยคัดเลือกจากหนังสือเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดกระบี่ ของกรมศิลปากร โดยผ่านมติที่ประชุมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเมืองกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ซึ่งคัดเลือกตำนาน จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ ตำนานนางเบญจา ตำนาน อ่าวพระนาง ตำนานขุนสาหระ ตำนานช้างแม่ลูกอ่อน และตำนานเขาสามหน่วย มาเรียบเรียงและสร้างเป็น หนังสือร้อยกรองที่แต่งเป็นกาพย์ยานี 11 ประกอบภาพ โดยยังคงโครงเรื่องแบบเดิม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom
2. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่านชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลาดำเนินการวิจัย จำนวน 7 คาบ คาบละ 50 นาที

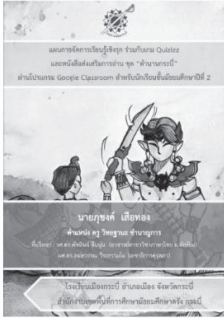
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1. ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz ดำเนินงานในจังหวัดกระบี่ ผ่านโปรแกรม Google Classroom เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ทดลองใช้วิธีการโดยบูรณาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
3. วิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 โคลงวิจิตร จำนวน 7 แผน รวม 7 คาบ แผนนี้ประกอบด้วย สารสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดผล และประเมินผล และบันทึกหลังการสอน
2. หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” จำนวน 5 เรื่อง ผู้วิจัยคัดเลือกตำนานในจังหวัดกระบี่ จากหนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดกระบี่ จัดทำโดยกรมศิลปากร ผ่านมติที่ประชุมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย โรงเรียนเมืองกระบี่ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ได้แก่ เรื่องที่ 1 ตำนานนางเบญจา เรื่องที่ 2 ตำนาน อ่าวพระนาง เรื่องที่ 3 ตำนานเรื่องขุนสาแหระ เรื่องที่ 4 ตำนานช้างแม่ลูกอ่อน และเรื่องที่ 5 ตำนานเขาสามหน่วย ซึ่งผู้วิจัยได้นำตำนานในจังหวัดกระบี่ ทั้ง 5 เรื่อง มาเรียบเรียงและสร้างเป็นหนังสือร้อยกรองที่แต่งเป็น กาพย์ยานี 11 ประกอบภาพ โดยยังคงโครงเรื่องแบบเดิม
3. เกม Quizizz ผู้วิจัยใช้เนื้อเรื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ที่สร้างขึ้น ให้นักเรียนเล่นเกมตอบคำถาม 5 เรื่อง เรื่องละ 6 ข้อ รวม 30 ข้อ เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ในแต่ละเรื่อง
4. แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ เพื่อทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียน
5. โปรแกรม Google Classroom ผู้วิจัยสร้างห้องเรียนออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google Classroom เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเล่นเกม Quizizz และทบทวนบทเรียนในแต่ละคาบ

6. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบรรยากาศในการเรียน 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้

ภาพ 2 แผนการจัดการเรียนรู้

ภาพ 3 เกม Quizizz

ภาพ 4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ภาพ 5

ภาพ 6

ภาพ 7

โปรแกรม Google Classroom แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แบบสอบถามความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยทำการทดลองตามลำดับ ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียน
2. ดำเนินการทดลอง โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่านชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้เตรียมไว้ จำนวน 7 แผน รวม 7 คาบ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test)

3.1 ทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียน

3.2 ประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และ Microsoft Excel ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยใช้การทดสอบสมมติฐาน การทดสอบค่า t แบบ Dependent Samples t-test

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. การออกแบบและหาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom ตามเกณฑ์ 80/80

1.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และร่วมมือกัน ทำกิจกรรมจากการอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” เล่นเกม Quizizz และทบทวนเนื้อหา ผ่านโปรแกรม Google Classroom ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 K (Keen) ขั้นสร้างความกระตือรือร้น ขั้นนี้เป็นการเริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปในท้องถิ่นของผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 R (Read) ขั้นเรียนรู้จากการอ่าน ขั้นนี้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการอ่าน จับใจความสำคัญผ่านกระบวนการอ่านแบบร่วมมือ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวก ในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่ดีเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ

ขั้นที่ 3 A (Analysis) ขั้นเรียนรู้จากการวิเคราะห์ ขั้นนี้ผู้เรียนกับครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ ใจความสำคัญจากเรื่องตัวอย่าง

ขั้นที่ 4 B (Better) ขั้นเรียนรู้เพื่อการพัฒนา ขั้นนี้ผู้เรียนอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องต่าง ๆ และเล่นเกม Quizizz ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง

ขั้นที่ 5 I (Integrate) ขั้นเรียนรู้สู่บูรณาการ ขั้นนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรื่องที่ประทับใจ มาเผยแพร่สู่พื้นที่สาธารณะเพื่อเป็นการบูรณาการการเรียนรู้จากผู้เรียนจักตอบแทนสังคมด้วยการนำเสนอความรู้ ที่น่าสนใจให้กับสมาชิกในสังคมต่อไป

จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom ทั้ง 5 ขั้นตอน ได้รูปแบบการเรียนรู้ที่เรียกว่า “KRABI” ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้เรียนได้สร้างความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง ลงมือฝึกฝนและปฏิบัติจริง ร่วมกันเรียนรู้อย่างท้าทาย และมีการบูรณาการเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญ และมีความสุขกับการเรียนรู้ ดังภาพ 8

ภาพ 8 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

1.2 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

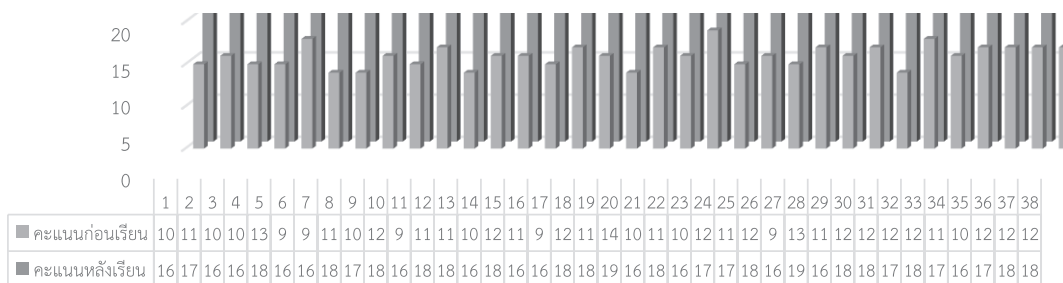

ผู้วิจัยใช้การหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) โดยวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) จากกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 แผน และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) จากคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

สำหรับผลการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom พบว่า มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.25 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 85.66 ตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom พบว่า คะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.03 และคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.13 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละความก้าวหน้า พบว่า มีความก้าวหน้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 6.11 คะแนน มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.53 และผลคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากข้อมูลสรุปผลคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนได้ดังภาพ 9

ภาพ 9 เปรียบเทียบผลคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่า ผลคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ดังตาราง 1

ตาราง 1 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผลคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	t	df	Sig. (2-tailed)
posttest - pretest	-6.11	.69	.11	-54.60	37	.000

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 1 พบว่า ผลคะแนนวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ สมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom

ผู้วิจัยสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom หลังการจัดการเรียนรู้ สรุปผลความพึงพอใจในภาพรวมและแต่ละด้าน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom ภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.54	0.73	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.53	0.72	มากที่สุด
ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้	4.68	0.57	มากที่สุด
ภาพรวม	4.58	0.67	มากที่สุด

ตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom ภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 2) ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53

อภิปรายผลการวิจัย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/85.66 ตามเกณฑ์ 80/80 มีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความพึงพอใจของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.58 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านจับใจความสำคัญ ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2555) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนลงมือกระทำ เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมแบบร่วมมือกัน ทั้งนี้ ยังต่อยอดจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรูปแบบใหม่ คือ รูปแบบ KRABI ร่วมกับการสร้างสรรค์สื่อที่น่าสนใจหลายประเภท ได้แก่ เกม Quizizz หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” และโปรแกรม Google Classroom มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายผ่านเกม Quizizz ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนผ่านหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการร่วมกันลงมือปฏิบัติจริง และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้ทบทวนตามความสนใจผ่านโปรแกรม Google Classroom นำไปสู่บรรยากาศการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เกิดเป็นความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นรูปแบบที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเกม Quizizz และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ผ่านโปรแกรม Google Classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จะช่วยให้นักเรียนมีความท้าทาย สนุกกับกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้

1.2 ครูผู้สอนควรศึกษาตำนานกระบี่ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เพื่อการสอดแทรกเกร็ดความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับตำนานเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ประวัติศาสตร์รอบด้านขึ้น

1.3 การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ครูผู้สอนสามารถหาเวลาจากคาบว่างสำหรับทดสอบนักเรียนได้

1.4 ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้จึงต้องเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร

1.5 ครูผู้สอนควรศึกษาการเล่นเกม Quizizz และการใช้โปรแกรม Google Classroom เพื่อแนะนำผู้เรียนที่ยังไม่มีประสบการณ์การใช้สื่อดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น
- 2.2 ควรนำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด “ตำนานกระบี่” ไปบูรณาการกับการเรียนรู้ในตัวชี้วัดอื่น ๆ ได้ เช่น การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง การอ่านขั้นสูง วรรณกรรมท้องถิ่น การแต่งกายพยานี 11 เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ทักษะการเขียน ทักษะการพูด เป็นต้น
- 2.3 ควรมีการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านประเภทร้อยแก้ว แนวสารคดีที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่น่าสนใจในจังหวัดกระบี่ เช่น มะม่วงหิมพานต์ เรือหัวโทง สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ เป็นต้น พัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน เพื่อเพิ่มความหลากหลายของเนื้อหาในหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดกระบี่
- 2.4 ควรมีการศึกษาเกมการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อเพิ่มความหลากหลายในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา ไบกาซูยี. (2542). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรีภรณ์ ปุยะพันธ์. (2557). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีณา เอ็นดู. (2547). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2555). *คู่มือปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้สู่ห้องเรียนแห่งคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). *ค้นหาทรัพยากรสารสนเทศ*. www.newonet.result.niets.or.th/Announcement
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *แนวทางการจัดทักษะแห่งอนาคตใหม่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ.
- เอกวิทย์ สิทธิวิระ และ วรชนันท์ ชูทอง. (2558). *คู่มือการใช้งานการอบรมการใช้นวัตกรรม Google Classroom ในการเรียนการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD

กมลภัทร นิ่มน้อย *

สุริยัน เขตบรรจง**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนราชดำริ จำนวน 27 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสำรวจความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบแบบ Dependent t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.90

คำสำคัญ: การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์; ความน่าจะเป็น; การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

* นักศึกษาด้านสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Development of Mathematics Learning Activities on the Topic of Probability of Mathayomsuksa 3 Students Using the Cooperative Learning Model, STAD Technique

---

Kamonphat Nimnoi *

Suriyun Khatbanjong**

Abstract

The objectives of this research were to; 1) develop mathematics learning activities on the probability for Mathayom 3 students using the cooperative learning model, STAD technique, in order to be effective according to the 80/80 criterion, 2) compare academic achievement in mathematics of Mathayom 3 students between after class and before class, and 3) study Mathayom 3 students' satisfaction with the development of mathematics learning activities. The sample was 27 students in Mathayomsuksa 3/5 class at Ratchadamri School. Research tools include: Learning activity development plans, an Achievement test, and a satisfaction survey. Statistics used in the analysis include the arithmetic mean (M), standard deviation (SD), and dependent t-test.

The results of the research found that: 1) the development of mathematics learning activities on the probability for Mathayom 3 students using the cooperative learning management model, STAD technique was effective according to the 80/80 criterion. The average mathematics achievement score after studying was significantly higher than before studying at the .01 level, and 3) the students' satisfaction with the development of mathematics learning activities was at the highest level with an average of 4.90.

Keywords: Development of mathematics learning activities; Probability; Cooperative learning with STAD technique

---

* Student, Division of Mathematics, Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Ramkhamhaeng University

**Assistant Professor. Dr., Division of Mathematics, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

Received: 12 March 2024/ Revised: 18 March 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้อันก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดวิชาคณิตศาสตร์ให้บรรจุอยู่ในหลักสูตรทุกช่วงชั้น โดยจัดให้อยู่ในกลุ่มทักษะ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการเรียนรู้และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรคณิตศาสตร์ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของสังคมยิ่งขึ้น โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม โดยมีเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เพื่อให้ให้นักเรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ มีความตระหนักในคุณค่าของคณิตศาสตร์ และสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564) ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มเติมโดยมีตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์จัดเป็น 3 สาระ ได้แก่ จำนวนและพีชคณิต การวัดและเรขาคณิต และสถิติและความน่าจะเป็น โดยทั้ง 3 สาระการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เป็นความสามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในที่นี้ เน้นที่ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็นและต้องพัฒนาให้เกิดกับผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถต่อไปนี้ การแก้ปัญหา การสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยง การให้เหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถแก้ปัญหาจากชีวิตจริง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนนำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตามแบบประเมินสมรรถนะที่เรียกว่า Literacy หรือความฉลาดรู้ อันเป็นวัตถุประสงค์ของโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programming for International Student Assessment หรือ PISA) โดยโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลนี้ เลือกประเมินความฉลาดรู้ใน 3 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ทั้งนี้เพื่อต้องการตรวจสอบคุณภาพของระบบการศึกษา และสมรรถนะของนักเรียนวัยจบการศึกษาภาคบังคับของชาติ เกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต โดยใช้มาตรฐาน

ของประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นเกณฑ์ชี้วัดผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบทดสอบและข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน รวมทั้ง ข้อมูลนโยบาย การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหารของโรงเรียน ทำให้ได้ข้อมูลคุณภาพ การศึกษาของประเทศ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การประเมินและพัฒนานโยบายทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนของประเทศให้มีคุณภาพทัดเทียมกับ นานาชาติต่อไป (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566)

จากที่กล่าวมาคณิตศาสตร์มีความสำคัญในการใช้ชีวิตของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมาก เนื่องจากการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์เน้นทักษะ ความสามารถในการแก้ปัญหา การสื่อสาร การสื่อความหมาย การเชื่อมโยง การให้เหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการทางความคิดในการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีศักยภาพในการดำเนินชีวิต

นอกจากนั้นการจัดการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ผู้เรียนแต่ละคนจะมีความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และรูปแบบ การเรียน (Learning Style) ที่ไม่เหมือนกัน บางคนเรียนได้ดีถ้ามีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง และมีอุปกรณ์การสอน บางคนชอบเรียนโดยการค้นคว้าตามลำพังหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ดังนั้น การทำความเข้าใจ ในรูปแบบการเรียน จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนในห้องเรียนมีความถนัดที่จะเรียนรู้ในลักษณะใดบ้าง อันจะเป็น หนทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญกว่านั้น ยังเป็นการให้ความเสมอภาค และเป็นธรรมแก่ผู้เรียนทุกคนอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่ง ของการจัดการศึกษาของชาติ เนื่องจากวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับพัฒนาคน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาความเจริญในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ทางคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานในการคิด การสร้างองค์ความรู้และการทำงาน (อัมพร ม้าคนอง, 2557)

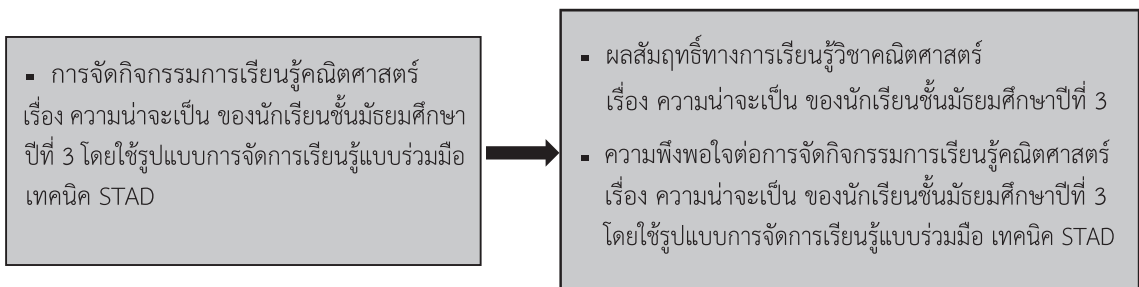
ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการเรียนคณิตศาสตร์ไม่น้อยไปกว่าวิชาอื่น ๆ โดยมุ่งให้เยาวชนทุกคน ได้เรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่องและตามศักยภาพ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับการสำรวจในปี 2018 ของ PISA ซึ่งเป็นการทดสอบความรู้และทักษะของนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี ในด้านการอ่านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ประเทศไทยยังคงได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทั้ง 3 ด้าน โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 58 จากทั้งหมด 79 ประเทศ และจากการศึกษาผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2565 คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งประเทศ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในวิชาคณิตศาสตร์ของระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 28.06 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 24.39 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 21.61 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้ง 3 ระดับ (สถาบันทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566) และเมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2565 วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชดำริ พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 21.38 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และสาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนา

เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น เป็นสาระที่คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 17.04 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 21.37 มีผลต่าง - 4.33 คะแนน และสอดคล้องกับคะแนนสอบประจำบท เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชดำริ ประจำปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยรวมได้ร้อยละ 67.39 ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ นักเรียนไม่พยายามคิดหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะคอยทำตามตัวอย่าง และคอยให้ครูบอกเท่านั้น และอาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา อีกทั้งไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่องความน่าจะเป็น ส่วนมากครูผู้สอนมักจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย อธิบาย และยกตัวอย่าง ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น สิ่งที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระคณิตศาสตร์ คือ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมดุลทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้สอนควรเลือกใช้การจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละเรื่อง (สิริพร ทิพย์คง, 2545)

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มาใช้ในการเรียนการสอน งานวิจัยในครั้งนี้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 - 5 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่ง จำนวน 1 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง จำนวน 2 - 3 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน จำนวน 1 คน โดยการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นเทคนิคหนึ่งของการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) พัฒนาขึ้นโดย Robert E. Slavin (Slavin, 1995) ผู้อำนวยการศึกษาโครงการระดับประถมศึกษา ศูนย์วิจัยประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนมีปัญหาทางด้านวิชาการ แห่งมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นผู้เชี่ยวชาญการสอนคณิตศาสตร์ ได้พัฒนาเทคนิคขึ้นเพื่อขจัดปัญหาทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นทักษะการคิด การเรียนที่เป็นระบบ เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการเรียนเป็นกลุ่ม และเป็นวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียน ซึ่งเป็นการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นเหตุผลซึ่งกันและกัน ได้เรียนรู้สภาพอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ตลอดจนเพื่อจะเรียนรู้และรับผิดชอบงานของผู้อื่นเสมือนงานของตน โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์และความสำเร็จของกลุ่ม

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ซึ่งเป็นแนวคิดของ Slavin (1995)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD หมายถึง แผนการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD หมายถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือวิธีหนึ่ง โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4-5 คน ที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนเป็นผู้นำเสนอเนื้อหาใหม่ในชั้นเรียน จากนั้นให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มร่วมกัน แล้วทำการทดสอบรายบุคคลและหาคะแนนความก้าวหน้าของแต่ละคนด้วย จากนั้นนำคะแนนของแต่ละคนในกลุ่มมาหาค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะได้รับรางวัล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการตอบแบบทดสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ที่ครูผู้สอนออกแบบขึ้นจากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน เรื่อง ความน่าจะเป็น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

การกำหนดประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชดำริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ทุกคนที่เรียนคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนราชดำริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 27 คน ที่เรียนคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยกำหนดเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้และจำนวนข้อสอบที่ต้องการวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือมีดังต่อไปนี้

1. เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ใช้เวลาในการวิจัย 11 ชั่วโมง โดยทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง และหลังเรียน 1 ชั่วโมง ใช้เวลาในการสอนตามแผน จำนวน 3 แผน จากนั้นนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนคณิตศาสตร์ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นไปได้ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน และการวัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน แล้วปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าความเที่ยงตรง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยทดลองรายบุคคล จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง จำนวน 1 คน ปานกลาง จำนวน 1 คน และอ่อน จำนวน 1 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองกลุ่มย่อยจำนวนนักเรียน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนเก่ง จำนวน 3 คน ปานกลาง จำนวน 3 คน และอ่อน จำนวน 3 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา สื่อการสอน เนื้อหา และกิจกรรม แล้วนำข้อบกพร่องจากการทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองภาคสนามเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ โดยที่ E_1/E_2 โดย E_1 คือ การทำแบบฝึกหัด 1-6 และแบบทดสอบย่อย 1-3 และ E_2 คือ การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอนการสอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

1.1 ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ และทบทวนความรู้เดิมเพื่อเตรียมการเข้าสู่บทเรียน

1.2 ครูแจ้งคะแนนฐานในหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมาของนักเรียนแต่ละบุคคล และแจ้งเกณฑ์การได้รางวัลให้นักเรียนทราบ

1.3 ครูนำเสนอเนื้อหาโดยครูสอนเนื้อหาใหม่ของบทเรียนต่อนักเรียนทั้งชั้น ซึ่งครูจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมตามลักษณะเนื้อหาของบทเรียนและบริบทของนักเรียน โดยครูใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสื่อการเรียนการสอนประกอบคำอธิบายของครู กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ครูนำมาใช้ในครั้งนี้ คือ การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัด การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มาใช้สอนนักเรียนทั้งชั้นในครั้งนี้

ขั้นที่ 2 การเรียนกลุ่มย่อย

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วย สมาชิก จำนวน 4 – 5 คน ที่มีความแตกต่างกัน เรื่องระดับสติปัญญา และกำหนดชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่ 1, 2, 3 ตามลำดับ” ซึ่งหน้าที่สำคัญของกลุ่มก็คือ

การเตรียมสมาชิกของกลุ่มให้สามารถทำแบบทดสอบย่อยได้ดี กิจกรรมของกลุ่มจะอยู่ในรูปการอภิปรายหรือการแก้ปัญหา ร่วมกัน การแก้ความเข้าใจผิดของเพื่อนในกลุ่ม ช่วยสอนเสริมเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจเนื้อหาสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด ซึ่งการทำงานของกลุ่มเน้นความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม การนับถือตนเอง (Self – Esteem) และการยอมรับเพื่อนที่เรียนอ่อน ซึ่งสิ่งที่นักเรียนควรคำนึงถึง คือ นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนให้รู้เนื้อหาอย่างถ่องแท้ นักเรียนไม่สามารถศึกษาเนื้อหาจบคนเดียวโดยที่เพื่อนในกลุ่มไม่เข้าใจ และถ้าหากไม่เข้าใจควรปรึกษาเพื่อนในกลุ่ม ก่อนปรึกษาครู และในการปรึกษาในกลุ่มไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่น และให้แต่ละกลุ่มย่อยศึกษา หัวข้อที่เรียนจากใบงานที่ครูกำหนดประมาณ 2-3 ข้อ

ขั้นที่ 3 การทดสอบย่อย

หลังจากเรียนไปแล้ว นักเรียนต้องได้รับการทดสอบ โดยครูทำการทดสอบวัดความเข้าใจ ประมาณ 15 – 20 นาที และคะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่มที่เรียกว่า คะแนนกลุ่มสัมฤทธิ์ ซึ่งในการทดสอบนักเรียนทุกคนจะทำข้อสอบตามความสามารถของตนโดยไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 4 การคิดคะแนนในการพัฒนาตนเองและของกลุ่ม

ครูแจ้งคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยของนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำมาเปรียบเทียบกับ คะแนนฐาน (Base Score) ที่ได้จากการทำแบบทดสอบครั้งล่าสุดในหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมา โดยคะแนนที่ได้ จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งนักเรียนจะทำได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความขยันที่เพิ่มขึ้นจากครั้งก่อน ในการทดสอบแต่ละครั้งนักเรียนในแต่ละกลุ่มสัมฤทธิ์จะร่วมกันหาคะแนนพัฒนาของสมาชิกในกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ การเปรียบเทียบดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คะแนนสอบเมื่อเทียบกับคะแนนฐาน	คะแนนพัฒนา
1) น้อยกว่าคะแนนฐาน 10 คะแนนขึ้นไป	0 คะแนน
2) มากกว่าคะแนนฐาน 0 - 4 คะแนน	1 คะแนน
3) มากกว่าคะแนนฐาน 5 - 9 คะแนน	2 คะแนน
4) มากกว่าคะแนนฐาน 10 - 14 คะแนน	3 คะแนน
5) มากกว่าคะแนนฐาน 15 - 19 คะแนน	4 คะแนน
6) มากกว่าคะแนนฐาน 20 คะแนนขึ้นไป	5 คะแนน

และเมื่อได้คะแนนพัฒนาของสมาชิกทุกคนในกลุ่มสัมฤทธิ์ นักเรียนในแต่ละกลุ่มสัมฤทธิ์จะร่วมกันหาค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาของกลุ่มของตนเอง และร่วมกันจัดลำดับกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีคะแนนการพัฒนาของกลุ่มสูงที่สุดตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การจัดอันดับดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลเฉลี่ยคะแนนพัฒนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คะแนนพัฒนา	เกณฑ์การประเมิน
1 คะแนน	ปรับปรุง
2 คะแนน	พอใช้
3 คะแนน	เก่ง
4 คะแนน	เก่งมาก
5 คะแนน	ยอดเยี่ยม

และในการทดสอบแต่ละครั้งนักเรียนทุกคนจะต้องรู้คะแนนฐานของตนเองก่อน แล้วคำนวณว่าตนเองจะต้องทำคะแนนอีกเท่าไรถึงจะได้คะแนนพัฒนาตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งคะแนนพัฒนาของแต่ละคนขึ้นอยู่กับความพยายามที่จะทำคะแนนการทดสอบให้มากกว่าคะแนนฐาน เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและของกลุ่ม ถ้ากลุ่มใดได้คะแนนสูงหรือถึงเกณฑ์ที่กำหนดก็จะได้รับรางวัล ซึ่งเป็นเครื่องหมายแห่งความสำเร็จ

ขั้นที่ 5 การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ

ครูมอบรางวัลให้กับกลุ่มสัมฤทธิ์ที่ได้คะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มยอดเยี่ยม

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียนชุดเดียวกัน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ ศึกษาจากเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้น สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ความน่าจะเป็น มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องความเท่ากันทุกประการ นำแบบทดสอบทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคณิตศาสตร์ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็น นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เคยเรียนเนื้อหาเรื่องความน่าจะเป็นมาแล้ว จำนวน 42 คน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชุดเดียวกัน จากนั้นนำผลการทดสอบไปหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายชื่อ จากนั้นคัดเลือกข้อสอบให้เหลือ 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.876 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.27-0.86 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.88 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ จากตำราเกี่ยวกับแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีคะแนน 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อยปานกลาง มาก และมากที่สุด จำนวน 10 ข้อ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงตรง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.876 แล้วนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองโดยนำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน และวัดความพึงพอใจจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง โดยนำผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD หลังเรียนและก่อนเรียนมาคำนวณ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) สถิติการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่อิสระ และนำผลจากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน มาคำนวณ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD พบว่า

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ 87.29/81.34 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ดังแสดงผลตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การหาประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้	E ₁	E ₂	E ₁ /E ₂
การหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว	64.09	61.63	64.09/61.63
การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่ม	77.17	74.77	77.17/74.77
การหาประสิทธิภาพแบบสนาม	87.29	81.34	87.29/81.34

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างหลังเรียนและก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 7.68 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 16.27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนและก่อนเรียน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที

(t-test) แบบไม่อิสระ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงผลตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มทดลอง	n	M	SD	*t	df	Sig
ก่อนเรียน	27	7.68	2.36	25.49	26	0.00
หลังเรียน	27	16.27	1.93			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาและการจัดการเรียนเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าเฉลี่ย 5.00

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลจากการค้นพบในการวิจัย ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพแผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มแรกก่อนการวิจัย เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของผู้เรียนตามที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2564) ได้กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เนื่องจากการมีส่วนร่วมสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ความกระฉับกระเฉง และความตื่นตัวในการเรียนรู้ รวมถึงความรู้สึกรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตน หากผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นการวางแผนการเรียนรู้ ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและชี้แนะในข้อบกพร่องของผู้เรียน ดังนั้นแผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จึงมีลักษณะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น ความกระฉับกระเฉง และความตื่นตัวในการเรียนรู้ รวมถึงความรู้สึกรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และรับผิดชอบต่อกลุ่มของตนเอง มีการพึ่งพาซึ่งกันและกันจากการวางแผนการทำคะแนนในแบบทดสอบย่อยของตนเองให้ได้คะแนนสูงเพื่อที่กลุ่มสัมฤทธิ์ของตนเองจะได้รับรางวัลแห่งความสำเร็จ ตามที่ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มาทดลองในงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการนำความรู้และทักษะในวิชาหลักที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งมีสมรรถนะในการวิเคราะห์ การให้เหตุผล และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านคณิตศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพัฒนากิจกรรม

การเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ช่วยแก้ปัญหาการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นเทคนิคที่ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ในรูปแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ มีการกำหนดเป้าหมายของกลุ่มในการร่วมมือกันทำงานอย่างชัดเจน สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองเท่า ๆ กับรับผิดชอบต่อกัน กล่าวคือ กลุ่มจะได้รับการชมเชยหรือได้รับคะแนนต้องเป็นผลสืบเนื่องมาจากคะแนนพัฒนารายบุคคลของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะนำไปแปลงเป็นคะแนนของกลุ่มโดยใช้ระบบกลุ่มสัมฤทธิ์ ทั้งสองเงื่อนไขนี้มีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กัน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ STAD กล่าวคือ เป้าหมายของกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็นสิ่งที่จะทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มให้เรียนรู้ได้เหมือนตน ถ้าปราศจากเป้าหมายของกลุ่มนักเรียนก็จะทำงานผิดจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นนักเรียนจึงต้องทราบเป้าหมายของกลุ่มเพื่อความสำเร็จในการเรียน ยิ่งไปกว่านั้นเป้าหมายของกลุ่มอาจจะช่วยให้นักเรียนผ่านพ้นความสงสัย ลังเล ไม่แน่ใจในการที่จะตั้งคำถามถามครู ซึ่งถ้าปราศจากข้อนี้ นักเรียนจะไม่กล้าถาม โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาวิน (Slavin, 1995) ในขั้นที่ 1 การเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ และทบทวนความรู้เดิมเพื่อเตรียมการเข้าสู่บทเรียน แจกคะแนนฐานในหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมานักเรียนแต่ละบุคคล แจกเกณฑ์การได้รางวัลให้นักเรียนทราบ และนำเสนอเนื้อหาของบทเรียนต่อนักเรียนทั้งชั้น ขั้นที่ 2 การเรียนกลุ่มย่อยครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 4 – 5 คน ที่มีความแตกต่างกันเรื่องระดับสติปัญญา และกำหนดชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่ 1, 2, 3 ตามลำดับ” ซึ่งหน้าที่สำคัญของกลุ่มก็คือ การเตรียมสมาชิกของกลุ่มให้สามารถทำแบบทดสอบย่อยได้ดี กิจกรรมของกลุ่มจะอยู่ในรูปการอภิปรายหรือการแก้ปัญหาร่วมกัน การแก้ความเข้าใจผิดของเพื่อนในกลุ่ม ช่วยสอนเสริมเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจเนื้อหาสิ่งที่เรียนมาทั้งหมด และให้แต่ละกลุ่มย่อยศึกษาหัวข้อที่เรียนจากใบงานที่ครูกำหนดประมาณ 2 - 3 ข้อ ขั้นที่ 3 การทดสอบย่อยหลังจากเรียนไปแล้ว นักเรียนต้องได้รับการทดสอบโดยครูทำการทดสอบวัดความเข้าใจประมาณ 15 – 20 นาที และคะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่มที่เรียกว่า คะแนนกลุ่มสัมฤทธิ์ ซึ่งในการทดสอบนักเรียนทุกคนจะทำข้อสอบตามความสามารถของตน โดยไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 4 การคิดคะแนนในการพัฒนาตนเองและของกลุ่ม ครูแจ้งคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยของนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนฐาน (Base Score) ที่ได้จากการทำแบบทดสอบครั้งล่าสุดในหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมา โดยคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนความก้าวหน้าของผู้เรียน เทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่ครูกำหนด และเมื่อได้คะแนนพัฒนาของสมาชิกทุกคนในกลุ่มสัมฤทธิ์ นักเรียนในแต่ละกลุ่มสัมฤทธิ์จะร่วมกันหาค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาของกลุ่มของตนเอง และร่วมกันจัดลำดับกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีคะแนนการพัฒนากลุ่มสูงที่สุดตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การจัดอันดับตามที่ครูกำหนด และขั้นที่ 5 การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ ครูมอบรางวัลให้กับกลุ่มสัมฤทธิ์ที่ได้คะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ กลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมาก และกลุ่มยอดเยี่ยม ทำให้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน การทำงานในระบบกลุ่ม กระตุ้นผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ และการนำไปใช้ คิดอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน

รอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD ครูผู้สอนยังสามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลจากการทำกิจกรรมกลุ่มย่อยที่ครูผู้สอนจัดเตรียมเอาไว้ และสามารถประเมินผล การเรียนรู้และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างชัดเจน จึงส่งผลให้ครูได้พบ ข้อบกพร่องและพบข้อผิดพลาดของนักเรียนในบางจุด ทำให้ครูผู้สอนสามารถช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไข ความเข้าใจที่ผิดพลาดของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาการเรียน เรื่อง ความน่าจะเป็น มากยิ่งขึ้น ส่งผลผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น จึงส่งผลให้การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) กล่าวว่า การผลิตสื่อหรือชุดกิจกรรมการสอนนั้น ก่อนนำไปใช้จริงจะต้องนำสื่อหรือชุดการสอนไปทดสอบประสิทธิภาพเพื่อดูว่าสื่อหรือชุดกิจกรรมการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่มีประสิทธิภาพในการช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพียงใด มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์หรือไม่ และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนจากสื่อหรือชุดการสอน ในระดับใดนั้น ผู้ผลิตสื่อหรือชุดกิจกรรมการสอน จำเป็นจะต้องนำสื่อหรือชุดกิจกรรมการสอนไปหาคุณภาพ เรียกว่าการทดสอบประสิทธิภาพ การหาประสิทธิภาพของการใช้งานโดยครอบคลุม

2. จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีความชัดเจนและกระตุ้นให้นักเรียนมีการวางแผนในการเรียนเพื่อให้มีคะแนนพัฒนาที่สูงสุด เพื่อให้กลุ่มสัมฤทธิ์ของตนเองได้รางวัลแห่งความสำเร็จ ทำให้นักเรียนต้องมีการวางแผน คิดอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ แก้ปัญหาสามารถได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของ Slavin (1995) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน เทคนิคกลุ่ม ผลสัมฤทธิ์ (STAD) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ในการเรียน มีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มทำให้นักเรียนช่วยเหลือกันในขณะเรียน ซักถามปัญหากันอย่างอิสระ คนเก่ง สามารถอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มได้เข้าใจแนวคิดและมโนคติได้กระจ่างชัดขึ้น นักเรียนสามารถอภิปรายถึงข้อดี ข้อเสีย ของการหาคำตอบในปัญหาคณิตศาสตร์ได้ ซึ่งปัญหาคณิตศาสตร์เป็นปัญหาที่ทำท่าย และมีปัญหาที่แปลกใหม่ ซึ่งไม่เคยพบเห็นมาก่อน ความพยายามของนักเรียนแต่ละคนในการหาคำตอบจากปัญหาเดียวกัน จะทำให้เกิด ความก้าวหน้าทีละน้อยและเป็นประสบการณ์ที่มีค่า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันนั้น มีความหมายมากกว่าแค่การเอานักเรียนมารวมกันทำงานเป็นกลุ่มย่อยเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อกลุ่ม และส่วนรวมโดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความสามารถของตนเอง และของผู้อื่น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ความสามัคคี มีน้ำใจ และมีระเบียบวินัย

3. จากการวัดความพึงพอใจต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาและการจัดการเรียนเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปหายากโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีค่าเฉลี่ย 5.00 ซึ่งเป็นดัง Bruner (1993) ที่เสนอแนะว่า ให้คำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียนในแง่ของการจัดประสบการณ์ของการเรียนให้มีลำดับความหมายและความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เน้นความร่วมมือของสมาชิกภายในกลุ่ม ในการคิด วางแผน แก้ปัญหา เพื่อให้ได้คะแนนการพัฒนาของกลุ่มในอันดับสูง สอดคล้องกับทฤษฎีเสริมแรงของ Skinner (1953) ดังที่ว่า การเสริมแรงทางบวกเป็นการให้สิ่งตอบแทนในสิ่งที่บุคคลอยากได้ เช่น มอบรางวัล คำยกย่องชมเชย สิ่งของ เป็นต้น เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่อยากจะเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ไปสู่พฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการพึงพอใจต่อการเรียน เพราะว่ามันุขย์ได้รับการยกย่องจึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตัดดา นาไชย (2561) ได้ทำการวิจัยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยัน เขตบรรจง (2559) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การบวก ลบ เศษส่วน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การบวก ลบ เศษส่วน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92 นอกจากนี้แล้วเมื่อนักเรียนได้นำทักษะการคิด การวิเคราะห์ การวางแผน การแก้ปัญหาจากการเรียนคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตจริง นักเรียนจะให้ความสำคัญกับคณิตศาสตร์และตระหนักว่าคณิตศาสตร์ช่วยพัฒนาศักยภาพของพวกเขาได้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD อยู่ในระดับมากที่สุด

4. จากการอภิปรายผลการวิจัยทั้ง 3 ข้อ ที่กล่าวมาแล้วนั้นทำให้การวิจัยการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีระดับความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภายใต้เนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน และยังคงคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เน้นสถานการณ์ความน่าจะเป็นที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง ซึ่งทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์ในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มาเป็นแนวทางในการสร้างแผนการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งนักเรียนต้องใช้ความคิด และความสามารถของตนเอง ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียนแต่ละบุคคล

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นก่อนเริ่มกิจกรรมครูควรพูดคุยให้นักเรียนแต่ละคนเปิดใจ และยอมรับสมาชิกในกลุ่มของตน

1.3 ในกรณีที่พบว่านักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของตนเอง ทำให้นักเรียนไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่มสัมฤทธิ์ ครูผู้สอนควรใช้การเสริมแรงในด้านบวก เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคนดังกล่าวมีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มร่วมกับสมาชิกภายในกลุ่ม

1.4 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้เสนอแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อเลือกสิ่งที่ดี ที่ถูกต้อง และเหมาะสมที่สุด

1.5 การตรวจใบงานแบบทดสอบย่อยอย่างสม่ำเสมอและให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียนอย่างรวดเร็ว จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น และหากนักเรียนบางกลุ่มสัมฤทธิ์ไม่ประสบผลสำเร็จในเป้าหมายที่หวังไว้ ครูผู้สอนควรให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่บกพร่องในกลุ่มของนักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลระยะยาว (Longitudinal Study) ของนักเรียนในด้านทักษะการแก้ปัญหา การทำงานกลุ่ม และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ที่เกิดจากการนำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ในทุกหน่วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรศึกษาการนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านอื่น ๆ ของนักเรียน เช่น ทักษะการให้เหตุผล หรือทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2.3 ควรทำการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคอื่น ๆ เช่น TGT, JIGSAW, TAI เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์*, 5(1), 7-20.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565*. <https://www.niets.or.th/th/catalog/view/497>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). *ผลการประเมิน PISA 2018: นักเรียนไทยวัย 15 ปีรู้และทำอะไรได้บ้าง*. <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-12/>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). *การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มคณิตศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สุธิ์ลัดดา นาไชย. (2561). *การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับ STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (คณิตศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุริยัน เขตบรรจง. (2559). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การบวก ลบเศษส่วน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD. *วารสารครุศาสตร์*, 44(4).
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). *หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อัมพร ม้าคอง. (2557). *คณิตศาสตร์การสอนและการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bruner, J. S. (1993). Explaining and interpreting: Two ways of using mind. In G. Harman (Ed.), *Conceptions of the human mind: Essays in honor of George Miller* (pp. 28-29). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice (2nd Ed.)*. Boston: Allyn & Bacon.
- Skinner, B.F. (1953). *Science and Human Behavior*. New York: Free Press.

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้
แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

ปณิตชฌนิช เฟ่งผล *

พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของระบบบริหารจัดการการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา 2) เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และค่าดัชนีประสิทธิผล 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยระบบที่พัฒนาขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 23 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านระบบไอซีทีและนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย คือ 1) ระบบบริหารจัดการเรียนรู้ 2) แบบประเมินคุณภาพ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน 5) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียน และ 6) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า ระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 81.67/82.58 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .8114 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินคุณภาพของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก และผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ระบบบริหารจัดการเรียนรู้; การจัดการธุรกิจดิจิทัล; เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสาน; ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

* อาจารย์ประจำ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

**ผศ.ดร. อาจารย์ประจำ วิทยาลัยผู้ประกอบการสร้างสรรค์นานาชาติรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Development of Learning Management System on Digital Business Management Using Blended Learning Techniques for Higher Education Learners

---

Punchanit Phangpol *
Phongsak Phakamach**

Abstract

The five objectives of this research were: 1) to develop and assess the quality of a learning management system on Digital Business Management using blended learning techniques for higher education learners; 2) to find out the efficiency by using the 80/80 criteria and the effective value; 3) to study academic achievement; and 4) to study the opinions of students on learning with an academic system developed. This study employed a research and development. The participants were 23 learners from faculty of Information Technology, Semester 3 of the Academic Year 2023, and 9 ICT and educational innovation experts using purposive method. The research instrument included: 1) a learning management system; 2) a quality assessment form for experts; 3) an achievement test; 4) a questionnaire of learners' satisfaction; 5) an Interview form for learners' opinions on the system; and 6) a focus group discussion form. Percentage, mean, standard deviation, and t-test were used to statistically examine the data.

The research results were as follows: the developed technique for a learning management system on Digital Business Management using blended learning techniques had an efficiency of 81.67/82.58 and was consistent with the 80/80 criteria. The effective values of 0.8114 or 81.14%. The student achievement score of the pretest was significantly higher than posttest at the .05 level. The system received a high overall rating based on experts' evaluations, interesting and suitable to use with learners. Learners had a highest level of opinion about a learning management system.

Keywords: Learning Management System; Digital Business Management; Blended Learning Technique; Higher Education Learner.

---

* Lecturer, Faculty of Information Technology, Sripatum University at Chonburi

**Asst.Prof.Dr., Rattanakosin International College of Creative Entrepreneurship, Rajamangala University of Technology

Received: 12 March 2024/ Revised: 5 April 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบไอซีที (ICT System) และการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นระบบที่จำเป็นต่อการใช้งานสำหรับองค์กรในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานสำหรับทุกองค์กร ด้วยเหตุนี้ระบบไอซีทีจึงเป็นระบบที่ถูกนำมาใช้งานในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรทางการศึกษา (ปิ่นตอสนิช เฟงผล และคณะ, 2565) หากองค์กรสามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้งานระบบไอซีทีรวมถึงการจัดการความรู้ได้อย่างเหมาะสมก็จะส่งผลให้การตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นไปได้อย่างทันที่ซึ่งสามารถชิงความได้เปรียบในการแข่งขัน และพัฒนาการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การศึกษาที่จะนำระบบไอซีทีที่เหมาะสมมาใช้งานเป็นเรื่องที่สำคัญ การประยุกต์ใช้ระบบไอซีทีหรือแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ต้องมีการวางแผนหรือการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และเติบโตอย่างยั่งยืน (Sinlarat, 2020; Costanza, 2022) บทบาทของสถาบันการศึกษาทุกแห่งจะต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้แบบพลิกโฉมเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีการจัดการศึกษาสมัยใหม่ทั้งบริบทของไทยและสากล โดยมีการนำเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่และเครื่องมือสนับสนุนด้านนวัตกรรมทางการศึกษา มาประยุกต์ใช้กับการบริหารการศึกษาในสถาบันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางวิชาการสูงสุด (Phakamach et al., 2022)

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบไอซีทีโดยมีนโยบายให้มีการนำมาพัฒนาและประยุกต์ใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปสู่ความรู้ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 และเป็นไปตามแผนแม่บทไอซีที ฉบับที่ 3 เพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 จึงสนับสนุนให้มีการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อการศึกษามากขึ้น เนื่องจากต้องเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูลหรือความรู้ด้านการจัดการศึกษาทั่วโลก ผู้คนทั่วโลกใช้เป็นเส้นทางเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ไปสู่ชุมชนทรัพยากรทางปัญญา ดังนั้นกระทรวงจึงได้กำหนดนโยบายและมาตรฐานการส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันและหน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมการพัฒนาไอซีทีเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาโดยจัดให้ผู้สอน บุคลากร และผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถในการใช้งานแพลตฟอร์มทางการศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการระบบไอซีทีเพื่อการพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษาให้เป็นระบบมาตรฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในส่วนที่รับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้นต่อไป (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562)

การเรียนการสอนยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉม (Education Disruption) ได้มีรูปแบบการจัดการที่หลากหลายที่ใช้นำมาส่งเสริมและแก้ปัญหาการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 (Ismaili, 2021) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับกระบวนทัศน์การเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการแสวงหาความรู้ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งในศตวรรษที่ 21 ยังมีจุดเน้นที่ต้องมีรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา

ศักยภาพและสมรรถภาพของมนุษย์เป็นสำคัญ แนวทางดังกล่าวจึงเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ควรส่งเสริม จึงมุ่งไปสู่การพัฒนาความสามารถทางการคิดและปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์หรือการใช้ระบบบริหารจัดการเรียนรู้ (LMS) นั้นเอง (Phakamach et al., 2022) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องอาศัยการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเป็นการเฉพาะอย่างเหมาะสม (Gioiosa & Kinkela, 2022) ดังนั้น ผู้เรียนจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะความสามารถในการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการแสวงหาความรู้ได้อย่างเต็มที่ (Adnan & Anwar, 2020)

การเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตของคนในสังคมซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทเหมือนปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต โดยเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาใช้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี และปัญหาการใช้ชีวิตในสภาพการณ์การระบาดของโควิด-19 เนื่องจากการผสมผสานของการเรียนรู้หลายรูปแบบโดยมีองค์ประกอบหลัก คือ การเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีระยะไกล การเรียนด้วยตนเอง และการเรียนจากประสบการณ์ ข้อดีของการเรียนรู้แบบผสมผสาน ได้แก่ 1) การตอบสนองความถนัดของผู้เรียนที่ต่างกันทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เท่าเทียม 2) ตอบสนองต่อสภาพสังคมที่เทคโนโลยีเป็นปัจจัยหนึ่งของการดำรงชีวิต 3) ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ ได้สูงสุดทั้งผู้สอนและผู้เรียน 4) การประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา และ 5) สามารถประสานกับระบบธนาคารหน่วยกิต MOOCs และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเนื่องจากผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับสภาพการเรียนการสอนในห้องเรียนและสถานศึกษาและการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังนั้น การผสมผสานความสามารถในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญาของคนกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนสังคมโลกจึงเป็นการบูรณาการที่เหมาะสมและเป็นแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับฐานวิถีชีวิตใหม่ของมนุษย์ ทั้งปัจจุบันและอนาคต (ทัศนีย์ ธรพร และคณะ, 2563; พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และคณะ, 2564)

การจัดการธุรกิจดิจิทัล (Digital Business Management) เป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งหลายสถาบันมีการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาและเป็นวิชาบังคับ เนื่องจากเป็นวิชาที่เน้นการจัดการธุรกิจสมัยใหม่ โดยมีเนื้อหา รวมถึงการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการฐานข้อมูลธุรกิจสมัยใหม่ให้มีคุณภาพและทันสมัยยิ่งขึ้น การเรียนรู้ส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าเรียนในห้องเรียนปกติ ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคต่อการเรียนรู้อย่างมากถ้าไม่มีแหล่งข้อมูลสนับสนุน รวมถึงตัวอย่างการแก้ไขปัญหาการจัดการธุรกิจจากกรณีศึกษารูปแบบใหม่ ๆ ที่เพียงพอ ดังนั้น หากมีการพิจารณาการออกแบบและสร้างสื่อเพื่อการเรียนรู้บนเว็บหรือระบบออนไลน์ซึ่งเป็นระบบบริหารจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน โดยจัดหาอุปกรณ์การสอนเสริมรวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ ซึ่งก็คือการเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยมาสนับสนุนการจัดการความรู้จะช่วยแก้ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี (ปิ่นพิชญนิช เฟ่งผล และคณะ, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยสนใจพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา โดยดำเนินการออกแบบและสร้าง ทดสอบ ทดลองใช้ และประเมินผลการใช้ระบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งจะปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ด้วยการใช้ระบบบริหารจัดการเรียนรู้ (LMS) มาสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในรายวิชา การออกแบบและพัฒนาระบบนี้นำเสนอนวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีมิติที่ประกอบด้วย 1) สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ 2) ระบบสนับสนุนการจัดการความรู้ ได้แก่ คลังความรู้ บันทึกรายความรู้ สืบค้นความรู้ และแบบประเมินความรู้ 3) ฐานข้อมูลอาจารย์และนักศึกษา ตลอดจนการบริการวิชาการ 4) กระดานข่าวออนไลน์เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5) เชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัย (e-MIS) การสร้างแบบจำลองของระบบจัดการเรียนรู้และการให้บริการนักศึกษาผ่าน LMS Tool Box อีกทั้งยังมีการประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและความพึงพอใจในการใช้งานโดยผู้เรียน รวมถึงการปรับปรุงสมรรถนะของระบบตามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนสุดท้าย ดังนั้นผลจากการวิจัยจะทำให้ได้ระบบที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนและการให้บริการผู้เรียนระดับอุดมศึกษา สามารถนำไปใช้งานได้จริง ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และก่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 และค่าดัชนีประสิทธิผล
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยระบบ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยระบบที่พัฒนาขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบและสร้างระบบบริหารจัดการเรียนรู้ (LMS) ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเครื่องมือเสริมในการจัดการเรียนการสอนโดยปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้จากห้องเรียนปกติมาเป็นการเรียนรู้ออนไลน์บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสร้างบรรยากาศให้เป็นดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบผสมผสาน

เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง เทคนิคกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานของการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก คือ การเรียนการสอนในห้องเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การเรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีระยะไกล การเรียนด้วยตนเอง และการเรียนจากประสบการณ์ การออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนผสมผสานจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ผ่านกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในประเด็นที่สนใจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

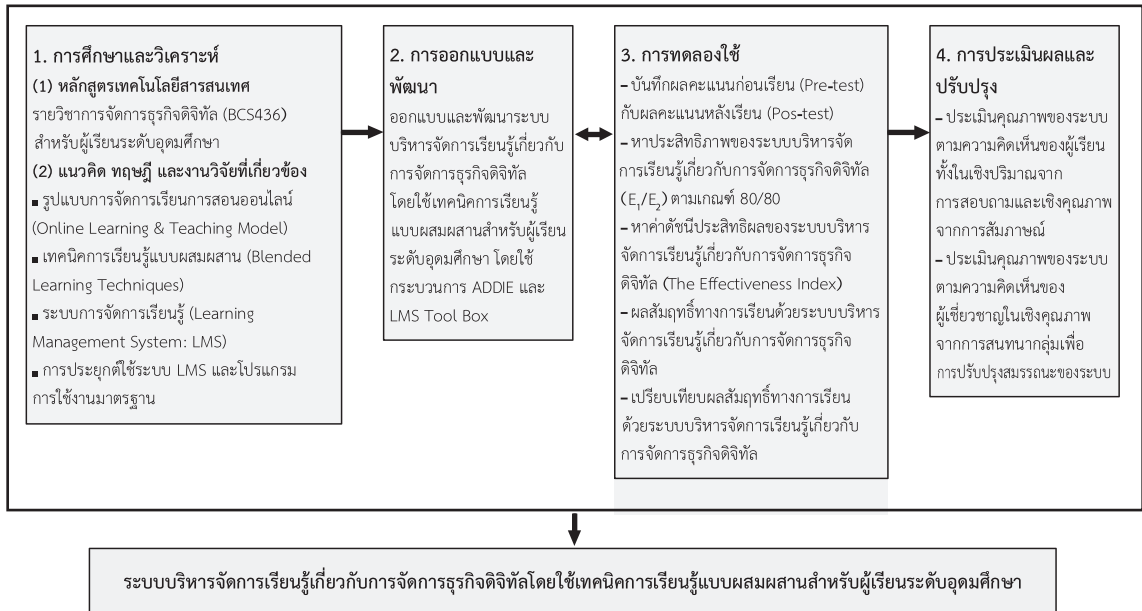
การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา หมายถึง การออกแบบและสร้างระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาตามขั้นตอนมาตรฐานตามลำดับ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาและกิจกรรมร่วมเรียนรู้เชิงปฏิบัติการผสมผสานเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัล 2) การออกแบบระบบบริหารจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้แบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ ได้แก่ (1) ระบุเนื้อหา ปัญหา กรณีศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการในรายวิชา (2) การรวบรวมและประมวลผลข้อมูล (3) พัฒนาเนื้อหา แนวทางการแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนรู้ และกรณีศึกษาที่เป็นไปได้ (4) นำเนื้อหา แนวทางการแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนรู้ และกรณีศึกษาไปทดสอบ และ (5) เลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่ดีที่สุดไปใช้หาคำตอบ 3) การกำหนดกิจกรรมร่วมเชิงรุกและการประมวลผลความรู้ 4) การดำเนินการเรียนการสอนด้วยแพลตฟอร์มและสื่อการสอนโดยอาศัยช่องทางในการสื่อสารที่จัดไว้ในระบบ 5) การทดสอบหาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการเรียนรู้โดยพิจารณาจากคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 6) การประเมินคุณภาพของระบบบริหารจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ และ 7) การประเมินคุณภาพของระบบบริหารจัดการเรียนรู้จากความคิดเห็นของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยนำมาออกแบบกระบวนการวิจัยโดยกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา แสดงดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการธุรกิจดิจิทัล (BAS436) หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 23 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านระบบไอซีทีและนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 9 คน ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัล โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา 2) แบบประเมินคุณภาพของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 หัวข้อ 21 รายการ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อระบบ จำนวน 3 หัวข้อ 39 รายการ 5) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อระบบ จำนวน 5 รายการ และ 6) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามจะเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตลอดจนความเหมาะสมของภาษาและการใช้ถ้อยคำ โดยได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5 - 1.0 ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.93 แล้วนำไปทดลองใช้ จากนั้นนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยหาค่า Item Total Correlation ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.923

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) คณะผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นการวิจัยตามลำดับ ได้แก่ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศระดับอุดมศึกษาจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การออกแบบและพัฒนา โดยการใช้ซอฟต์แวร์สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ (LMS) และโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน จำนวน 10 หน่วยการเรียนรู้ รวมถึงการทดสอบใช้งานเบื้องต้นในช่วงโครงการเรียนการสอนรายวิชาการจัดการธุรกิจดิจิทัล 3) การทดลองใช้ เป็นขั้นของการทดลองใช้เชิงปฏิบัติการระบบเป็นเวลา 3 เดือน (Block Course) จากนั้นทำการทดสอบประสิทธิภาพ หากค่าดัชนีประสิทธิผล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เข้าเรียนในรายวิชา และ 4) การประเมินผลและปรับปรุง โดยการนำผลการประเมินที่ได้จากการทดลองใช้ขั้นตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ยืนยัน (Confirmation) โดยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน และการปรับปรุงสมรรถนะของระบบบริหารจัดการการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในลำดับสุดท้าย

4. ขั้นตอนการสร้างระบบบริหารจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ศึกษาหลักสูตร/รายวิชาและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาการจัดการธุรกิจดิจิทัล 2) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน 3) กำหนดรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจดิจิทัล 4) เขียนผังงาน (Flowchart) ของระบบบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อกำหนดช่องทางการสื่อสารภายในให้สามารถใช้งานได้อย่างรวดเร็ว 5) ออกแบบ Storyboard ตามโครงสร้างแบบลำดับขั้น โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสาน 6) พัฒนาระบบโดยใช้ LMS Tool Box และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป 7) นำระบบบริหารจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข และ 8) ประเมินคุณภาพและหาประสิทธิภาพของระบบ

5. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

5.1 สถานที่ทำการทดลอง ได้แก่ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

5.2 การเตรียมการทดลอง ได้แก่ 1) ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้ระบบ 2) เตรียมระบบที่พัฒนาแล้วใส่ไว้ในเว็บไซต์ Online ส่งข้อมูลขึ้นเครื่องแม่ข่าย และทดสอบการใช้งาน และ 3) เตรียมสถานที่คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เชื่อมต่อ และกำหนดระยะเวลาที่ทำการทดลอง

5.3 การดำเนินการทดลอง โดยการนำระบบที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน แล้วไปทดลองใช้เพื่อประเมินหาประสิทธิภาพโดยมีการทดลองตามรูปแบบดังนี้

5.3.1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) ทดลองกับผู้เรียนที่เคยเรียนวิชานี้มาก่อนโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย จำนวน 3 คน ประเมินประสิทธิภาพ E_1/E_2 หาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไข โดยได้ค่า $E_1/E_2 = 61.44/62.63$

5.3.2 ทดลองกลุ่มย่อย (Small Group Testing) ทดลองกับผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชานี้มาก่อนโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย จำนวน 9 คน ประเมินประสิทธิภาพ E_1/E_2 หาข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไขโดยได้ค่า $E_1/E_2 = 71.38/72.71$

5.3.3 ทดลองภาคสนาม (Field Testing) โดยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับ ได้แก่

1) นำระบบไปให้นักศึกษาทดลองใช้เชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 1 เดือน โดยเลือกผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน และจัดประชุมให้ความรู้ก่อนการทดลอง ซึ่งดำเนินการตามลำดับดังนี้ (1) ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยให้ผู้เรียนทดสอบจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ (2) ให้ผู้เรียนเรียนโดยใช้ระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสาน (3) ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดจากระบบ หน่วยการเรียนรู้ละ 10 ข้อ และ (4) ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยให้ผู้เรียนทดสอบจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ และประเมินประสิทธิภาพ E_1/E_2 ในภาพรวม โดยได้ค่า $E_1/E_2 = 81.67/82.58$ 2) สัมภาษณ์นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้งานสม่ำเสมอเกี่ยวกับการใช้งาน และ 3) วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ สรุปในลักษณะความเรียง และปรับปรุงแก้ไขระบบให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ โดยเลือกผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ซึ่งดำเนินการตามลำดับดังนี้ (1) ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยให้ผู้เรียนทดสอบจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มี 10 หน่วยการเรียนรู้ บทเรียนละ 10 ข้อ (2) ให้ผู้เรียนเรียนโดยใช้ระบบและสื่อการสอนที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา (3) ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดจากระบบและสื่อการสอนที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา จำนวน 10 ข้อ และ (4) ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยให้ผู้เรียนทดสอบจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ และประเมินประสิทธิภาพ E_1/E_2 ในภาพรวม โดยได้ค่า $E_1/E_2 = 81.67/82.58$

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการดังนี้

6.1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) การประเมินคุณภาพของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ 2) การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของระบบ ได้แก่ (1) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งได้จากแบบทดสอบแต่ละหน่วยการเรียนรู้และคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (2) หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (3) หาดัชนีประสิทธิผล (4) วิเคราะห์เปรียบเทียบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ t-test และ (5) วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยระบบบริหารจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าวโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ได้แก่ 4.21 – 5.00 หมายถึง คุณภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3.41 – 4.20 หมายถึง คุณภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 2.61–3.40 หมายถึง คุณภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 1.81–2.60 หมายถึง คุณภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย และ 1.00–1.80 หมายถึง คุณภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นสามารถกำหนดได้จากสูตร $= (5-1)/5 = 0.8$

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ 1) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ตามแบบอิงเกณฑ์ของ Brennan เท่ากับ 0.6 2) ค่าระดับความยาก (Difficulty) อยู่ระหว่าง 0.4-0.6 3) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC เท่ากับ 0.74 และ 4) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) (พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และคณะ, 2564)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}, P = \frac{Ru+Rl}{2f}, IOC = \frac{\sum R}{n}, r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

6.3 สถิติที่ใช้ในการหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยใช้วิธีของ กูดแมน เฟรทเซอร์ และ ชไนเดอร์
 ค่าดัชนีประสิทธิผล =
$$\frac{\text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนหลังเรียน} - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{100 - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}$$

6.4 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{n} \times 100}{A}, E_2 = \frac{\frac{\sum X}{n} \times 100}{B}$$

6.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ t-test (Dependent Samples) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย สามารถแสดงผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ผลการพัฒนาและประเมินคุณภาพของระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัล โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อคุณภาพของระบบนี้เฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อพิจารณารายด้านก็อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.17$) ด้านเทคนิคการออกแบบและพัฒนา ($\bar{X} = 4.20$) และด้านการใช้งานตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.18$) ดังนั้นผลการพัฒนาทำให้ได้เครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งการออกแบบและพัฒนาและผลการประเมินคุณภาพดังที่ปรากฏสามารถนำระบบบริหารจัดการเรียนรู้นี้ไปใช้งานได้จริงสำหรับการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

2. ผลการหาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่าระบบนี้มีประสิทธิภาพ 81.67/82.58 หมายความว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เท่ากับร้อยละ 81.67 และมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเท่ากับ

ร้อยละ 82.58 จึงเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ตามความมุ่งหมายในการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.8114 (81.14%)

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยระบบที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.05 จากคะแนนเต็ม 40 คิดเป็นร้อยละ 56.64 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 37.04 จากคะแนนเต็ม 40 คิดเป็นร้อยละ 91.86 และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปทดสอบด้วย t-test ($t=-17.545$) พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

ผลสัมฤทธิ์	n	$\bar{X}$	S.D.	*t	p-value
ก่อนเรียน	23	22.05	0.62	-17.545	.001
หลังเรียน	23	37.04	0.66		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่พัฒนาขึ้นพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) และเมื่อพิจารณารายด้านก็อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาในการนำเสนอ ($\bar{X} = 4.63$) ด้านการใช้งานและทัศนคติ ($\bar{X} = 4.58$) และด้านเทคนิคกระบวนการออกแบบ ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ

ส่วนผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้งานระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา 5 ประเด็นปรากฏผลดังนี้

- 1) ความรู้และการนำไปใช้งานพบว่า นักศึกษามีระบบบริหารจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการจัดการธุรกิจดิจิทัลที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการธุรกิจดิจิทัลสมัยใหม่ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต
- 2) พฤติกรรมและการตอบสนองพบว่า นักศึกษาใช้ส่วนการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอนและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน การปฏิบัติกิจกรรมโดยการแก้ปัญหาในรายวิชา เช่น การอภิปรายกลุ่ม การอภิปรายเดี่ยว การระดมสมอง การทำแบบฝึกหัด การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และการนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น การบันทึกเพื่อการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ซึ่งสามารถพัฒนาตนเองและเพิ่มประสบการณ์ในการพัฒนากลยุทธ์สำหรับการจัดการธุรกิจดิจิทัลสมัยใหม่ได้

3) การมีส่วนร่วมพบว่า ระบบสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้ามาใช้งานเพื่อทำให้เกิดบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้รวมถึงการแก้ปัญหาาร่วมกัน อีกทั้งการเรียนรู้แบบผสมผสานมีส่วนช่วยให้ให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการพัฒนากลยุทธ์และการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลได้อีกด้วย

4) ผลการใช้งานและทัศนคติพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้นโดยมีการนำความรู้และทักษะด้านการจัดการธุรกิจดิจิทัลของสมาชิกคนอื่นไปปรับใช้บ้างซึ่งมีส่วนช่วยให้เกิดสมรรถนะการเรียนรู้ด้านการจัดการธุรกิจดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

5) ปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่า นักศึกษาต้องการให้มีระบบย่อยเพื่อสนับสนุนด้านเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น ส่วนในการปฏิบัติการควรกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมทั้งการเรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติการในรายวิชา

นอกจากนี้ ผลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านระบบไอซีทีและนวัตกรรมทางการศึกษา จำนวน 9 คน ในประเด็นเกี่ยวกับ 1) กระบวนการออกแบบและพัฒนา 2) เนื้อหาและการนำเสนอ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ 4) การนำไปใช้งาน และ 5) ข้อเสนอแนะ โดยได้ให้ข้อสรุปยืนยันว่า ระบบนี้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง กระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้กับสถาบันการศึกษาอื่นได้ แต่ยังคงให้ข้อคิดเห็นโดยระบุว่า การนำไปใช้ในภาคการศึกษาต่อไปควรมีการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้และสามารถสร้างสรรค์การออกแบบการจัดการธุรกิจดิจิทัลให้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา สามารถสรุปและอภิปรายผลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลงานวิจัยในอดีตดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาระบบบริหารจัดการการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่พัฒนาขึ้น คณะผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดในการพัฒนาจากแนวคิดของ Chiou (2020); พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และคณะ (2564) โดยใช้กระบวนการออกแบบผ่านระบบ LMS ตามขั้นตอนมาตรฐาน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) การออกแบบระบบโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสาน ได้แก่ (1) ระบุปัญหาและกิจกรรมการจัดการธุรกิจดิจิทัลที่ต้องการวิเคราะห์ (2) การรวบรวมและประมวลผลข้อมูล (3) พัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาที่เป็นไปได้ (4) นำแนวทางแก้ปัญหาไปทดสอบ และ (5) เลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่ดีที่สุดไปใช้หาคำตอบ 3) การกำหนดกิจกรรมร่วมและการประมวลผลความรู้ 4) การดำเนินการเรียนการสอนด้วยระบบและสื่อการสอนโดยอาศัยช่องทางในการสื่อสารที่จัดไว้ และ 5) การทดสอบหาประสิทธิภาพของระบบโดยพิจารณาจากคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนแบบฝึกหัดท้ายบท ส่วนผลการหาคุณภาพของระบบโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 15 คน สรุปได้ว่า คุณภาพของระบบที่พัฒนาขึ้นนี้เฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลได้จริง

2. ผลการหาประสิทธิภาพของระบบที่พัฒนาขึ้นพบว่า ระบบนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/82.58 หมายความว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เท่ากับร้อยละ 81.67 และมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้หรือประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้และสื่อการสอน ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนเท่ากับ ร้อยละ 82.58 แสดงว่าระบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 สามารถช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความก้าวหน้าทางการเรียนได้ดี โดยผู้เรียน สามารถออกแบบธุรกิจดิจิทัลสมัยใหม่ตลอดจนการแก้ปัญหาการจัดการธุรกิจดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kant et al. (2021); ปันท์ชนิซ เฟ่งผล และ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ (2565) และที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก

2.1 ระบบที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะคณะผู้วิจัยพัฒนาระบบนี้ อย่างเป็นระบบโดยใช้กระบวนการแบบจำลอง ADDIE การออกแบบเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัล อาศัยขั้นตอนการเรียนรู้แบบผสมผสานผ่านระบบบริหารจัดการเรียนรู้ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไขการเขียนผังงาน หลังจากนั้นได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการออกแบบและผลิตโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แล้วจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินหาประสิทธิภาพ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินการผลิตสื่อและรูปแบบการเรียนรู้ตามกระบวนการ ของการวิจัยและพัฒนา (R&D) และการอาศัย LMS Tool Box ของการสร้างเนื้อหาและส่วนปฏิสัมพันธ์ในรายวิชา โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ (2566) รวมถึงงานวิจัยของ ปันท์ชนิซ เฟ่งผล และ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ (2565); Hamdan et al. (2021) ดังนั้นผู้เรียนในรายวิชาดังกล่าวจึงมีความเข้าใจ ในการจัดการธุรกิจดิจิทัลและการพัฒนาธุรกิจดิจิทัลสมัยใหม่รวมถึงการลงมือปฏิบัติเกี่ยวกับการออกแบบ และสร้างธุรกิจดิจิทัลเพื่อความมั่นคงและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ระบบที่พัฒนาขึ้นมีระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการตรวจสอบว่าผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ การเรียนรู้ในการจัดการธุรกิจดิจิทัลที่กำหนดทั้งทางด้านเนื้อหา การนำเข้าสู่บทเรียน การค้นคว้า การประมวล ความรู้ การสนทนา กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ การคิดเชิงวิพากษ์ การหาบทสรุป และการแบ่งปันความรู้ร่วมกัน เป็นต้น

2.3 ค่าดัชนีประสิทธิผลของระบบที่พัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.8114 หมายความว่า หลังการเรียน ด้วยระบบนี้ผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 81.14 โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chiou (2020); ปันท์ชนิซ เฟ่งผล และ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ (2565) ที่เป็นเช่นนี้เพราะระบบนี้มีรูปแบบการนำเสนอ ที่เหมือนกับการเรียนกับอาจารย์ผู้สอนโดยตรง อาจารย์ผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ฝึกปฏิบัติการให้สามารถ ปฏิบัติกิจกรรมเสริมความรู้จนจบกระบวนการ ผู้เรียนมีการความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้จากการทำกิจกรรม ร่วมกัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการ จัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.05 จากคะแนนเต็ม 40 คิดเป็นร้อยละ 56.64 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 37.04 จากคะแนนเต็ม 40 คิดเป็นร้อยละ 91.86 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้ไปทดสอบด้วยสถิติ t-test

พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Garbin et al. (2022) ที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนากระบวนการออกแบบและพัฒนาโดยคำนึงถึงการใช้งานของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อสร้างสมรรถนะหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ การอาศัย LMS Tool Box จะช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้จากการใช้กิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ปรากฏในผลการวิจัยมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยระบบบริหารจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยระบบด้านเนื้อหาและการนำเสนออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) แสดงว่า ผู้เรียนพอใจกับเนื้อหาและวิธีการนำเสนอระบบที่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจดิจิทัลได้ ส่วนด้านการใช้งานและทัศนคติก็อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) แสดงว่าผู้เรียนมีความพอใจต่อการใช้งานและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยระบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และคณะ (2564) เนื่องจากทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการปรับปรุงคุณภาพ การให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกที่จะเรียนสิ่งใดด้วยตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ดีและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น อีกทั้งด้านเทคนิคกระบวนการออกแบบอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{X} = 4.57$) แสดงว่ากระบวนการออกแบบสามารถสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งผลการสัมภาษณ์นักศึกษาทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการใช้งานระบบเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้มีสมรรถนะที่ดีขึ้น โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปันต์ชฌิข พงษ์ผล และ พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ (2565); Garbin et al. (2022) ที่พบว่า การออกแบบและพัฒนาระบบหรือแพลตฟอร์มทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ทั้งนี้พฤติกรรมและประสบการณ์ของผู้สอนก็มีส่วนสำคัญในการนำระบบหรือแพลตฟอร์มทางการศึกษาไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาแพลตฟอร์มทางการศึกษาจำเป็นต้องใช้ทีมงานพัฒนาที่มีคุณภาพและเพื่อให้ได้ระบบบริหารจัดการความรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ยุคดิจิทัล

1.2 เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้เกิดความรวดเร็วและคุ้มค่า ควรจัดให้มีการฝึกทักษะการใช้เครื่องมือสนทนาก่อนการเรียนเสมอเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ รูปแบบ วิธีการที่ถูกต้องในการใช้งาน และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้ด้วยตนเองตามหลักการเรียนรู้เชิงรุกที่ทรงพลัง

1.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ ควรเลือกใช้ตัวอักษร กราฟิก เสียง และมัลติมีเดียอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและการประมวลผลต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่ได้ออกแบบไว้

1.4 การทดสอบคุณภาพหรือสมรรถนะของระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อความสมจริง ควรดำเนินการโดยมีการวางแผนงานทดสอบเป็นระยะ ๆ เพื่อให้แพลตฟอร์มนี้สามารถตอบสนองต่อการจัดการการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ทุกฟังก์ชันซึ่งต้องการปรับปรุงคุณภาพการทำงานในระยะถัดไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานนี้มาออกแบบและพัฒนาระบบหรือแพลตฟอร์มการบริหารจัดการเรียนรู้ที่มุ่งผลลัพธ์หรือสมรรถนะการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำมาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.2 ควรออกแบบและพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับผู้เรียนที่สามารถพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ และใช้เทคนิคการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้เชิงดิจิทัลสำหรับผู้เรียนทุกระดับต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). *พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รับสงวนคำและพัสดุภัณฑ์.
- ทัศนีย์ ธารพร, อาร์มภ์ เอี่ยมละออ, และ เบญจวรรณ รุ่งเรืองศุภรัตน์. (2563). การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) กับอนาคตการจัดการศึกษาสำหรับสังคมในแบบฐานวิถีชีวิตใหม่. *วารสารศิลปศาสตร์ มทร.ธัญบุรี*, 1(2), 13-20.
- ปิ่นทชฌิช เฟงผล และ พงษ์ศักดิ์ ผกามาต. (2565). การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยเครือข่ายโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, 16(1), 106-117.
- ปิ่นทชฌิช เฟงผล, พงษ์ศักดิ์ ผกามาต, และ อุดมวิทย์ ไชยสกุลเกียรติ. (2565). การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์เกี่ยวกับการควบคุมการปฏิบัติการระบบสารสนเทศโดยใช้วิธีการห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับปริญญาตรีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ. *วารสารศรีปทุมชลบุรี*, 18(4), 100-114.
- พงษ์ศักดิ์ ผกามาต. (2566). นวัตกรรมทางการศึกษา: องค์ประกอบและกลไกการพัฒนาสถาบันการศึกษาไทยสู่สากล. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 3(2), 161-179.
- พงษ์ศักดิ์ ผกามาต, สุริยะะ วชิรวงศ์ไพศาล, และ ตรุณี ปัญจรตนากร. (2564). การพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เกี่ยวกับระบบไอซีทีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารการศึกษาสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 1(3), 219-237.

- Adnan, M., & Anwar, K. (2020). Online Learning Amid the Covid-19 Pandemic: Students' Perspectives. *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology*, 2(1), 45-51.
- Chiou, H.-H. (2020). The Impact of Situated Learning Activities on *Technology University Students' Learning Outcome*. *Education + Training*, 63(3), 440-452.
- Costanza, F. (2022). Covid-related Educational Policies in Action: a System Dynamics View. *International Journal of Public Sector Management*, 35(4), 480-512.
- Garbin, F.G.d.B., ten Caten, C.S., & Jesus Pacheco, D.A.d. (2022). A Capability Maturity Model for Assessment of Active Learning in Higher Education. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 14(1), 295-316.
- Gioiosa, M.E., & Kinkela, K. (2022). Assessing the Outcomes of an Active Learning Exercise. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 14(4), 1496-1508.
- Hamdan, K.M., Al-Bashaireh, A.M., Zahran, Z., Al-Daghestani, A., AL-Habashneh, S., & Shaheen, A.M. (2021). University Students' Interaction, Internet Self-Efficacy, Self-regulation and Satisfaction with Online Education During Pandemic Crises of COVID-19 (SARS-CoV-2). *International Journal of Educational Management*, 35(3), 713-725.
- Ismaili, Y. (2021). *Evaluation of Students' Attitude Toward Distance Learning During the Pandemic (Covid-19): a Case Study of ELTE University*. *On the Horizon*, 29(1), 17-30.
- Kant, N., Prasad, K.D., & Anjali, K. (2021). Selecting an Appropriate Learning Management System in Open and Distance Learning: a Strategic Approach. *Asian Association of Open Universities Journal*, 16(1), 79-97.
- Phakamach, P., Senarith, P., & Wachirawongpaisarn, S. (2022). The Metaverse in Education: The Future of Immersive Teaching & Learning. *RICE Journal of Creative Entrepreneurship and Management*, 3(2), 75-88.
- Sinlarat, P. (2020). The Path to Excellence in Thai Education. *RICE Journal of Creative Entrepreneurship and Management*, 1(2), 60-75.

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน
ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

อริสรา เพชรเก่า *

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ **

วิเศษฐ์ พิชัยศักดิ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลให้แก่นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ของโรงพยาบาลร่วมสอน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และ 4) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล อาจารย์โรงพยาบาลร่วมสอน นักศึกษาแพทย์ และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลร่วมสอน จำนวน 211 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงทุกด้าน ($p < .01$) และ 4) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ได้ร้อยละ 54.30

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร; ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้; ยุคดิจิทัล; โรงพยาบาลร่วมสอน

* นักศึกษาระดับปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำแขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาประจำภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Administrative Factors Affecting Learning Management Efficiency in the Digital Age of Co-Teaching Hospitals, Department of Orthopedic Surgery and Physical Therapy, Faculty of Medicine, Siriraj Hospital, Mahidol University

---

Arisara Pechkao *

Suttiwan Tuntirojanawong **

Witchate Pichaisak***

The objectives of this research were to study: 1) administrative factors related to the learning management efficiency in the digital age of co-teaching hospitals; 2) the learning management efficiency in the digital age for 6th year medical students of co-teaching hospitals; 3) the relationship between administrative factors and the learning management efficiency in the digital age and; 4) administrative factors affecting learning management efficiency in the digital age of co-teaching hospitals. The research sample consisted of medical lecturers in the department of orthopedic surgery, faculty of medicine, Siriraj Hospital, Mahidol University, medical lecturers in co-teaching hospitals, medical students, and hospital staff, totalling 211 people, obtained by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire regarding administrative factors related to the learning management efficiency in the digital age, and the learning management efficiency in the digital age of co-teaching hospitals. Data were analyzed using Average, Standard Deviation, Correlation coefficient, and Multiple regression analysis.

The results showed that: 1) Administrative factors were at a high level in every aspect; 2) the Learning management efficiency of co-teaching hospitals in the digital age was rated at the high level; 3) the correlation between administrative factors and the learning management efficiency in the digital age were positively correlated at a high level in every aspect ($p < .01$) and; 4) administrative factors affected the learning management efficiency in the digital age were the followings: personnel development, learning environment, enhancing digital networks, and policy implementation, respectively, which all together can predict the learning management efficiency in the digital age at 54.30 percent.

Keywords: Administrative factors; Learning management efficiency; Digital age and Co-teaching hospital

---

* Graduated Student in Educational Administration Division, Department of Education, Sukhothai Thammathirat Open University

** Associate Professor Dr. Lecturer in Department of Educational Administration School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

***Clinical Professor Emeritus Dr. Advisor to the Department of Orthopedic Surgery and Physical Therapy Faculty of Medicine Siriraj Hospital Mahidol University

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วและรุนแรง เป็นตัวเร่งให้ทั่วโลกต้องปรับตัว เปลี่ยนพฤติกรรม และการดำเนินชีวิตสู่ความปกติใหม่ เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อโรค ซึ่งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (2564, น.2) ประกาศมาตรการสำหรับอุดมศึกษาจัดการเรียนการสอนและการดูแลความปลอดภัยของนิสิต นักศึกษา ห้ามใช้อาคารสถานที่เพื่อการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมหรือกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากทำให้เสี่ยงต่อการแพร่โรค โดยให้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ยกเลิกหรือปรับเปลี่ยนระยะเวลา หรือกำหนดกิจกรรมอื่นมาทดแทนการฝึกงาน และปรับวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการสอนแบบออนไลน์หรือกิจกรรมอื่นที่ได้ดำเนินการไปเพื่อให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล (Digital Era) ต้องคำนึงการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างรวดเร็วจากการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งนวัตกรรม อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน สื่อออนไลน์ มีความจำเป็น และสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันวิวัฒนาการความก้าวหน้าทางการแพทย์ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในวงการแพทย์และสาธารณสุข นำไปสู่การวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ขึ้นมามากมาย ดังนั้นผู้บริหารสถาบันการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยน แนวคิดการบริหาร รวมทั้งปัจจัยการบริหารให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้สถาบันการศึกษามีความทันสมัย สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลเป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลทำให้การจัดการเรียนรู้นั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก วิทยา วาโย และคณะ (2563) กล่าวถึง การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID-19) ทำให้เกิดการปรับตัววิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสารระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธีที่ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มีพันธกิจในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตและบุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับ รวมทั้งแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทำการวิจัย สร้างบรรยากาศทางวิชาการ ให้บริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพ คุณธรรม ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และนำมาซึ่งศรัทธาและความนิยมสูงสุดจากประชาชน ภาควิชาชีพศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ได้ฝึกทักษะในการทำหัตถการ โดยเฉพาะในกลุ่มโรคที่พบบ่อย ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตการทำงานจริงในอนาคต ให้กับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 หรือนักศึกษาแพทย์เวชปฏิบัติ เป็นนักศึกษาแพทย์ปีสุดท้ายที่ได้ผ่านการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ยังมีความรอบรู้ ประสบการณ์ในการดูแลรักษาและแก้ปัญหาของผู้ป่วยทั้งหอผู้ป่วย แผนกผู้ป่วยนอก ห้องฉุกเฉิน และห้องผ่าตัดไม่มากนัก โรงพยาบาลศิริราชเป็นโรงพยาบาลที่รักษาผู้ป่วยในระดับตติยภูมิ เป็นส่วนใหญ่ จำนวนผู้ป่วยที่มีลักษณะเหมาะสมกับการศึกษาสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 นั้นมีจำนวนน้อย ทำให้มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของแพทยศาสตร์ศึกษาอย่างมาก จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อขจัดหรือลดผลกระทบที่จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของแพทยศาสตร์ศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงพยาบาล ร่วมสอนในยุคดิจิทัล ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาล ร่วมสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ให้แก่นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ของโรงพยาบาลร่วมสอน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยการบริหาร หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ทรัพยากรการศึกษา การพัฒนาบุคลากร สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาโดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาแพทย์เกิดทักษะการเรียนรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน สื่อออนไลน์ เป็นต้น เพื่อใช้ในการสื่อสาร การสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม และการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้

โรงพยาบาลร่วมสอน หมายถึง โรงพยาบาลซึ่งภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กำหนดให้เป็นโรงพยาบาลเครือข่าย เพื่อร่วมจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ซึ่งมีทั้งหมด 16 แห่ง

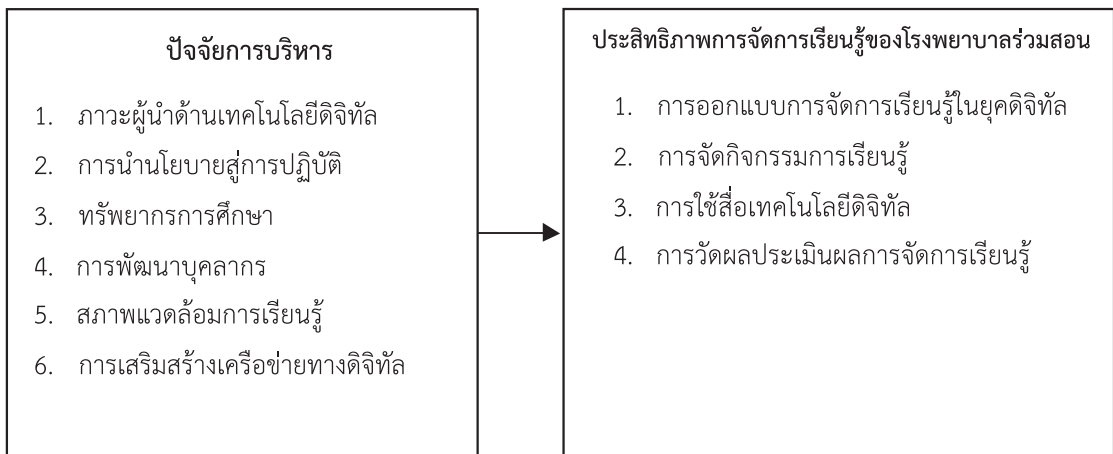
นักศึกษาแพทย์ หมายถึง นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งหมุนเวียนมาเรียนวิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย/กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

กรอบในการวิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งสังเคราะห์ได้ จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 2) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ 3) ทรัพยากรการศึกษา 4) การพัฒนาบุคลากร 5) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และ 6) การเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล และศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงพยาบาลร่วมสอน จำนวน 4 ตัวแปร ประกอบด้วย (1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และ (4) การวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนรู้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร หรือกลุ่มเป้าหมาย

อาจารย์แพทย์โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 40 คน อาจารย์แพทย์โรงพยาบาลร่วมสอน จำนวน 135 คน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลร่วมสอน จำนวน 39 คน ทั้ง 16 แห่ง นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ที่ผ่านการปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลร่วมสอนวิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด ปีการศึกษา 2566 จำนวน 284 คน รวมทั้งหมด 500 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 222 คน

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด 4) ประสบการณ์การทำงาน และ 5) ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ปัจจัยด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ 3) ปัจจัยด้านทรัพยากรการศึกษา 4) ปัจจัยด้านพัฒนาบุคลากร 5) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และ 6) ปัจจัยด้านการเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงพยาบาลร่วมสอน ในยุคดิจิทัลมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า ประกอบด้วย 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) รวมทั้งการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยโดยมีการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน 5 คน ได้ค่าเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และผู้อำนวยการโรงพยาบาลร่วมสอน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ บุคลากร และนักศึกษาแพทย์ เพื่อขออนุญาตและประสานงานขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังบุคลากรในสังกัด โดยได้แนบบลิงก์ และ QR code ในการตอบแบบสอบถามโดยใช้ Google Form ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 95.05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนปัจจัยทรัพยากรการศึกษา ($\bar{X} = 4.49$) ปัจจัยพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.49$) ปัจจัยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.49$) ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.48$) และปัจจัยการเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล ($\bar{X} = 4.47$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.47$) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.47$) และการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้งหมด 6 ด้าน มีค่าความสัมพันธ์เป็นบวกทุกค่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .472 ถึง .725 ($p < .01$) ดังรายละเอียดในตาราง 1 โดยตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันน้อยกว่า 0.8 ไม่เกิด Multicollinearity ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ถดถอยต่อไป

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน

ปัจจัยการบริหาร (X)	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (X ₁)	1						
การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (X ₂)	.563**	1					
ทรัพยากรการศึกษา (X ₃)	.654**	.725**	1				
การพัฒนาบุคลากร (X ₄)	.669**	.698**	.668**	1			
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (X ₅)	.550**	.586**	.709**	.524**	1		
การเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล (X ₆)	.472**	.509**	.624**	.582**	.589**	1	
การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Y)	.504**	.599**	.603**	.633**	.624**	.597**	1

**p < .01

เมื่อพิจารณาปัจจัยบริหารกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน พบว่า ปัจจัยการบริหารในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($p < .01$) โดยปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงพยาบาลร่วมสอน ในยุคดิจิทัลด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ระดับความสัมพันธ์สูง ($r_{X_5 \text{ "Y" }_3} = 0.647$) ($p < .01$) ปัจจัยการบริหารด้านปัจจัยภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง ($r_{X_1 \text{ "Y" }_3} = 0.442$) ($p < .01$) และปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้านกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน

ปัจจัยบริหารที่ส่งผล (X)	การจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โทปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล				
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y
		การจัด กิจกรรม การเรียนรู้	การใช้สื่อ เทคโนโลยี ดิจิทัล	การวัดผล ประเมินผล การจัดการเรียนรู้	การจัด การเรียนรู้ ในยุคดิจิทัล
ปัจจัยภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (X ₁)	.456**	.495**	.442**	.023	.504**
ปัจจัยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (X ₂)	.523**	.555**	.581**	-.017	.599**
ปัจจัยทรัพยากรการศึกษา (X ₃)	.569**	.528**	.638**	-.015	.630**
ปัจจัยพัฒนาบุคลากร (X ₄)	.542**	.616**	.587**	.018	.633**
ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (X ₅)	.503**	.504**	.647**	.046	.624**
ปัจจัยการเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล (X ₆)	.492**	.523**	.611**	.005	.597**
ปัจจัยการบริหาร	.629**	.653**	.710**	.010	.727**

**p < 01.

ผลการวิเคราะห์พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) และ 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.57$) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$)

3. ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน

ตัวแปรต้น	R	R ²	Adjusted R ²	Std.error	F	p
(X ₄)	.633 ^a	.401	.398	.16144	140.066	.001 ^b
(X ₄) (X ₅)	.720 ^b	.519	.514	.14509	112.070	.001 ^c
(X ₄) (X ₅) (X ₆)	.736 ^c	.542	.536	.14182	81.780	.001 ^d
(X ₄) (X ₅) (X ₆) (X ₂)	.743 ^d	.552	.543	.14070	63.387	.001 ^e

**p < .01

ตาราง 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	P-value
	B	Std.error	Beta		
(Constant)	1.528	.184		8.292	.001 ^{**}
X ₄	.201	.058	.269	3.463	.001 ^{**}
X ₅	.189	.051	.260	3.717	.001 ^{**}
X ₆	.130	.044	.191	2.951	.001 ^{**}
X ₂	.085	.053	.122	1.614	.039 [*]

R = .743

R² = .552

Adjusted R² = .543

Std. error = .14070

F = 63.387

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = 1.528 + 0.201(X_4) + 0.189(X_5) + 0.130(X_6) + 0.085(X_2)$$

ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	P-value
	B	Std.error	Beta		
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)					
$Z = 0.269(ZX_4) + 0.260(ZX_5) + 0.191(ZX_6) + 0.122(ZX_2)$					

**p < .01, * p < .05

อภิปรายผล

ปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อบริหารจัดการโรงพยาบาลร่วมสอน และจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 6 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ โกศล จิตวิรัตน์ (2563, น. 12-13) ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงสู่องค์การดิจิทัลไทยแลนด์ 4.0 ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงสู่องค์การดิจิทัลไทยแลนด์ 4.0 สามารถอธิบายได้ด้วย 7 องค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ บทบาทผู้นำ โครงสร้างองค์การ การเตรียมคนรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์การดิจิทัล ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในกระบวนการทำงาน การเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับตัว ความมุ่งมั่น และวัฒนธรรมองค์การ

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณาจารย์มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ผู้เรียนในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูล ข่าวสาร และองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือคลิปวิดีโอ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วทุกที่และตลอดเวลา รวมทั้งสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น สอดคล้องกับ อานันท์ สีห์พิทักษ์เกียรติ และคณะ (2564, น. 10) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นวิธีการรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบใหม่อาศัยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร เป็นลักษณะการถ่ายทอดเป็นรูปภาพ วิดีโอ เนื้อหาจะมีการใช้สื่อที่หลากหลาย (Multimedia) สามารถแลกเปลี่ยนหรือสนทนาระหว่างบุคคลโดยการใช้อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อกลางผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ที่ทันสมัยและหลากหลาย การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจ ผู้เรียนจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยี ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การปรับวิธีการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบริหารกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอน พบว่า ปัจจัยการบริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($p < .01$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการบริหารจัดการโรงพยาบาลร่วมสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงพยาบาลร่วมสอน โดยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาบุคลากร การติดต่อสื่อสาร การจูงใจ เทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณ และทรัพยากรการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับการวิจัยของ โกศล สายใจ (2561, น. 5) ศึกษาสภาพการบริหารสถาบันอุดมศึกษากับความเป็นองค์กรส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม พบว่า สภาพการบริหารสถาบันอุดมศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานวิจัย ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับลักษณะของความเป็นองค์กรส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอนพบว่า มี 4 ปัจจัย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงพยาบาลมีการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีความพร้อมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์ มีการสร้างสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานกับเครือข่าย ชุมชน ผู้ปกครองเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประสานงาน และติดต่อสื่อสารให้ระหว่างกันเร็วขึ้น สอดคล้องกับ ศิริเกษม ศิริลักษณ์ (2564, น. 5) ศึกษารูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในยุคดิจิทัล กล่าวว่า ส่งเสริมให้คณาจารย์ บุคลากร และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับสังคมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ รวมทั้งนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในงานบริการทางวิชาการ และกิจการเพื่อสังคมงานจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นงานที่สถาบันอุดมศึกษา ต้องมีการจัดการเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พัฒนาคณาจารย์ บุคลากร และผู้เรียน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่ในยุคนี้

ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของโรงพยาบาลร่วมสอนภาควิชาศึกษาศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่ ภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และทรัพยากรการศึกษา ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้นำปัจจุบันมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่แล้ว จึงสามารถนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดทรัพยากรบุคคลงบประมาณ และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียนยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยการบริหารด้านภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารควรถ่ายทอดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ แผนงาน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลให้กับทีมรองหัวหน้าภาคฝ่ายต่าง ๆ และบุคลากรสนับสนุน เพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการโรงพยาบาลร่วมสอนผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Line, Zoom, Microsoft Team, Google Meet เป็นต้น

1.2 ปัจจัยด้านทรัพยากรการศึกษา ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย และสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้กับอาจารย์ผู้สอนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทันสมัย และถูกต้องมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ของโรงพยาบาลร่วมสอน

1.3 ปัจจัยด้านการเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัล ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่าย เช่น อาจารย์ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดนโยบาย ทิศทางการจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา รวมทั้งระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

1.4 การใช้สื่อเทคโนโลยี อาจารย์ผู้สอนควรใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ในการทำงาน ทักษะในการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษา มีทีมเทคโนโลยีไว้คอยให้การช่วยเหลือและแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งมีแหล่งเรียนรู้บนระบบออนไลน์เพื่อให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น Facebook, Line, YouTube, Google Apps เป็นต้น

1.5 การวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนควรมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่ตรงตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งแบบระหว่างเรียนและแบบประเมินผลรวมสรุปรูป เพื่อใช้ตรวจสอบหลักฐานการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องและเที่ยงตรง และนำผลที่ได้ไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้อาจารย์ผู้สอนเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้การวัดและประเมินผลมีความถูกต้องแม่นยำ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนตั้งไว้

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายทางดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยการบริหาร และประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงพยาบาลร่วมสอนในยุคดิจิทัล โดยการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) มีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ควบคู่ไปกับการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงพยาบาลร่วมสอน

เอกสารอ้างอิง

- โกศล จิตวิรัตน์. (2563). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลไทยแลนด์ 4.0 ในศตวรรษที่ 21. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ISSN 1906 -3431 Vol. 12 No. 6 (2019): Humanities, Social Sciences, and Arts (November – December 2019) Humanities, Social Sciences, and Arts, 1-13.*
- โกสุม สายใจ. (2561). สภาพการบริหารสถาบันอุดมศึกษากับความเป็นองค์กรส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม. *วารสาร Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University Vol. 10 No.1 (January-June) 2018, 1-12.*
- วิทยา วาโย, อภิรตี เจริญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์, และ จรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19: แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 14(34), 285-298*
- ศิริเกษม ศิริลักษณ์. (2564). รูปแบบการบริหารสถาบันอุดมศึกษาในยุคดิจิทัล *ดุสิตนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.*
- อานันท์ สิริพิทักษ์เกียรติ, ศิริพร เพียรสุขมณี, พงนา พิษิตปัจจา, และ ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย. (2564). *ถอดบทเรียนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส COVID-19 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ศูนย์นวัตกรรมการสอนและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

จิรศักดิ์ วิทยาสิงค์ *
พัชรินทร์ เกรรัมย์ **
วิไลวรรณ พันธุ์ไชย ***
สุชาติ หอมจันทร์****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 360 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีดัชนีชี้วัดความกลมกลืน คือ $X^2 = 49.75$, $df = 62$, $X^2/df = .802$, $P = .869$, $RMSEA = .000$, $CFI = 1.000$, $GFI = .983$, $AGFI = .963$, $RMR = .018$ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และเจตคติต่อวิชาชีพครู ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ แรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้โดยกลุ่มตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครูได้ร้อยละ 58.10

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ; ความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้; การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมการโครงสร้าง

* , ** , *** นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
****อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Causal Factors Influencing Teachers' Learning Management Commitment under the Office of Surin Primary Education Service Area 3

Jirasak Wiyasing *
Phatcharin Keram **
Wiliawan PUNCHAI ***
Suchart Homjan****

Abstract

The purpose of this research was to study the causal factors influencing learning management commitment of civil servant teachers under the office of Surin Primary Education Service Area 3. The sample was 360 civil servant teachers under the office of Surin Primary Education Service Area 3, academic year 2023, obtained from multi-staged sampling. The research tool was a 5-rating scale questionnaire. The frequency, percentage, mean, standard deviation and structural equation modeling were employed in the data analysis.

The research findings were as follows: the developed model was consistent with empirical data and validation of good fit, $\chi^2 = 49.75$, $df = 62$, $\chi^2/df = .802$, $P = .869$, $RMSEA = .000$, $CFI = 1.000$, $GFI = .983$, $AGFI = .963$, $RMR = .018$. The variable directly influencing learning management commitment was self-efficacy. Variables influencing both direct and indirect effects on learning management commitment were quality of work life and attitude towards the teaching profession. While the variable influencing indirect effect on learning management commitment was motivation. These variables can together predicted Learning Management Commitment of civil servant teachers at 58.10 percent.

Keywords: Casual Factors; Learning Management Commitment; Structural Equation Modeling

*, **, *** Master of Education program students in Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

**** Lecturer of Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

Received: 13 March 2024/ Revised: 27 March 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ กล่าวว่า สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ปัญหาสำคัญระบบการศึกษาของไทยคือการด้อยคุณภาพ (Low Quality) สะท้อนให้เห็นได้จากผลสัมฤทธิ์การศึกษาของผู้เรียนต่ำ ผลคะแนนเฉลี่ยในการสอบ PISA ของนักเรียนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ แนวโน้มผลคะแนนการทดสอบต่าง ๆ ภายในประเทศต่ำลง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการขาดประสิทธิภาพ (Inefficiency) ในด้านการบริหารจัดการทรัพยากร และผู้เรียนต้องใช้เวลาในห้องเรียนมาก แต่ยังคงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) นโยบายสำคัญประการหนึ่งที่มีความตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา โดยมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานพร้อมพัฒนาให้เด็กนักเรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพครบทุกด้าน ทั้งองค์ความรู้ คุณธรรม และทักษะในการดำรงชีวิต ปัจจุบันการพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานครได้ดำเนินไปตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569) ซึ่งสอดคล้องตามกรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป้าหมายสำคัญคือการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (High Quality Education) กล่าวคือการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะในการดำรงชีวิต (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา, 2563)

จากผลการปฏิรูปการศึกษา หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยประเมินจากคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การสอบวัดความรู้ นักเรียนนานาชาติหรือที่รู้จักกันในชื่อ PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งขึ้นชื่อว่าเป็นการทดสอบที่มีมาตรฐานสูง และผลสอบ PISA มักถูกใช้ในการเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนแต่ละประเทศ ปรากฏว่าผลสอบของเด็กนักเรียนไทยมีผลการสอบต่ำ และสาเหตุที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษาไทยในระดับผู้ปฏิบัติคือเรื่องของการประเมินผลการปฏิบัติงาน และความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2551 ฉบับแก้ไข พ.ศ. 2553 และฉบับแก้ไข พ.ศ. 2562 ว่าด้วยความก้าวหน้าตามศักยภาพความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญ ในสาขาอาชีพ โดยมีได้ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ครูที่มีคุณสมบัติสามารถขอประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ จะต้องทำตามมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะ และมาตรฐานตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาไว้เป็นบรรทัดฐานทุกตำแหน่งวิทยฐานะ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้โดยคำนึงถึง มาตรฐานวิชาชีพ คุณวุฒิการศึกษา การอบรม ประสบการณ์ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน คุณภาพการปฏิบัติงาน หรือผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, น. 39) จึงส่งผลต่อการทุ่มเท ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สมโชค เจริญการ (2567) ที่กล่าวว่า จิตใจของครูแต่ก่อนนั้นมากด้วยความเมตตา ความเมตตาทำให้ครูเห็นแก่ศิษย์ยิ่งกว่าเห็นแก่ตัว จึงมุ่งที่จะสั่งสอนและอบรมศิษย์ให้มีทั้งความดี และความรู้ สามารถเสียสละความสุข ความสะดวกสบายและแม้ความสุขของตนเองได้ เพื่อประโยชน์ ของศิษย์ ครูของไทยจึงผูกมัดใจศิษย์ให้เคารพรักใคร่ได้มั่นคง และสอดคล้องกับ กุลธิดา เนื่องจำนงค์ (2555, น. 67) ที่กล่าวว่า การทุ่มเทในการทำงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากการที่องค์กร ใด ๆ จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการที่บุคลากร มีขวัญกำลังใจ มีสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ดี มีความพึงพอใจในการทำงาน ดังนั้น การสนับสนุนให้เกิด ความทุ่มเทในการทำงานจำเป็นต้องส่งเสริมพฤติกรรมทางบวก จากการศึกษาผลงานวิจัยหลายชิ้นพบว่า การใช้พลังอำนาจของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจของครูในการปฏิบัติงาน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ต่อความทุ่มเท ในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางให้ครู รับรู้ความสามารถของตน การเห็นคุณค่า ในตนเอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก้ไข ปรับปรุง และสนับสนุนส่งเสริม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนา การศึกษาและยกผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรม ในลักษณะการทุ่มเทร่างกาย แรงใจ มีความมุ่งมั่น จดจ่อ กระตือรือร้น เสียสละเวลา และมีความรับผิดชอบ ในการจัดการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ และเต็มความสามารถ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ สำเร็จลุล่วง อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะพบอุปสรรคแค่ไหนก็จะไม่ย่อท้อโดยเด็ดขาด

คุณภาพชีวิตการทำงาน หมายถึง การรับรู้ต่อสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อม ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถตอบสนองทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการมีสภาพชีวิตที่สามารถ อยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข และทำงานให้บรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

แรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ครูได้รับทั้งจากภายในและภายนอกตัวบุคคล ทำให้ครูมีพลังกระตุ้น ซึ่งจะแสดงความกระตือรือร้น ก่อให้เกิดกำลังใจ เกิดอารมณ์พึงพอใจ เกิดความทุ่มเทของจิตใจและเต็มใจในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ แรงจูงใจใฝ่อำนาจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการทั้งของตนและองค์กร

เจตคติต่อวิชาชีพครู หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกที่มีต่อวิชาชีพครู ซึ่งแฝงความรู้สึกทัศนคติ และพฤติกรรม อยู่ในแต่ละบุคคลและพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมใด ๆ ต่อสิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นครูที่มาเราเ็นแง่ที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ยอมรับ หรือไม่ยอมรับ พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงปรากฏการณ์ทางความคิด อารมณ์และพฤติกรรมเข้าด้วยกัน

การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การตัดสินใจความสามารถของตนเองว่า จะสามารถกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้หรือไม่

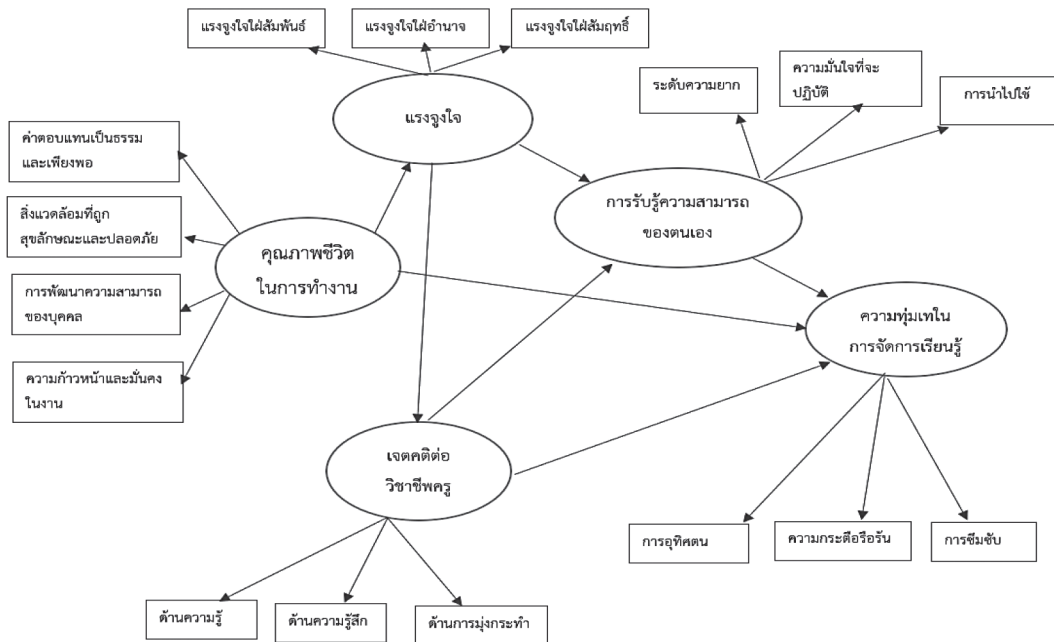
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย/กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดตัวแปรได้ดังนี้

ตัวแปรแฝงภายนอก คือ คุณภาพชีวิตในการทำงาน (QWL) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ 1) ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ (FAP) 2) สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะและปลอดภัย (EHS) 3) การพัฒนาความสามารถของบุคคล (DAI) และ 4) ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน (PSJ) ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ (1) แรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ (MOT) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACM) 2) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (REM) และ 3) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (POM) (2) เจตคติต่อวิชาชีพครู (ATT) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ 1) ความรู้เชิงประเมินค่า (COC) 2) ความรู้สึก (AFC) และ 3) พฤติกรรม (BEI) (3) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ 1) ระดับความยาก (MDJ) 2) ความมั่นใจที่จะปฏิบัติ (STR) และ 3) การนำไปใช้ (GAB) (4) ความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ (COM) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ 1) ความกระตือรือร้น (VIG) 2) การอุทิศตน (DDC) และ 3) การซึมซับ (ABS) ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,923 คน จาก 233 โรงเรียน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ณ วันที่ 11 กันยายน 2566)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 360 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้อำเภอเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้ 3 จังหวัด เป็นหน่วยตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ อำเภอปราสาท อำเภอสังขะ และอำเภอกาบเชิง

ขั้นที่ 2 ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มได้ 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601 คนขึ้นไป) โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121 – 600 คน) และโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 301 คนลงมา) มีประชากรทั้งหมด 2,923 คน

ขั้นที่ 3 ใช้จำนวนข้าราชการครูที่ได้ในขั้นที่ 2 เป็นหน่วยการสุ่ม โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาขนาดโรงเรียนละ 40 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 360 คน

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ แบบสอบถามทุกชุดได้นำไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content

Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะสร้างไว้ จำนวนแบบสอบถามละ 5 ข้อ หลังจากนั้นนำไปทดลองกับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดที่ไม่มีข้อนั้นรวมอยู่ (Item Total Correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์แล้วนำไปหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ได้คุณภาพของเครื่องมือดังตาราง 1 และผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อตรวจสอบ Construct Validity ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

ตาราง 1 แสดงคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

แบบวัด	จำนวน	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง
1. แบบวัดความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ (COM)			
1.1 ความกระตือรือร้น (VIG)	5	.681-.911	.915
1.2 การอุทิศตน (DDC)	5	.348-.860	.856
1.3 การซึมซับ (ABS)	5	.484-.940	.890
2. แบบวัดแรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ (MOT)			
2.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ACM)	5	.807-.944	.946
2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (REM)	5	.755-.922	.947
2.3 แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (POM)	5	.617-.888	.913
3. แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู (ATT)			
3.1 องค์ประกอบด้านความรู้ (COC)	5	.551-.839	.871
3.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก (AFC)	5	.808-.944	.950
3.3 องค์ประกอบด้านการมุ่งกระทำ (BEI)	5	.748-.910	.932
4. แบบวัดคุณภาพชีวิตในการทำงาน (QWL)			
4.1 ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ (FAP)	5	.832-.884	.950
4.2 สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย (EHS)	5	.395-.864	.895
4.3 การพัฒนาความสามารถของบุคคล (DAI)	5	.353-.892	.860
4.4 ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน (PSJ)	5	.737-.860	.920
5. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF)			
5.1 ระดับความยาก (MJD)	5	.750-.848	.919
5.2 ความมั่นใจที่จะปฏิบัติ (STR)	5	.714-.894	.925

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อขอหนังสือนำเสนอแบบสอบถามจากผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในการแจกแบบสอบถามกับตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยแจกแบบสอบถามออนไลน์และติดตามเก็บรวบรวมด้วยตนเอง จากนั้นคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ จำนวน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวแปรแฝง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ส่วนเกณฑ์ในการพิจารณาความกลมกลืนของโมเดลนั้นผู้วิจัยใช้ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จำนวน 6 เกณฑ์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 เกณฑ์และดัชนีความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานที่ปรับแล้ว

ค่าสถิติ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ค่าสถิติในโมเดล
χ^2	Not significant	$\chi^2 / df < 2$ $p > .05$
GFI	$> .95$	.983
AGFI	$> .95$	.963
CFI	$> .95$	1.000
RMR	$< .05$	.018
RMSEA	$< .05$	.00

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยขอเสนอผล ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรตาม	MOT (E1)			ATT (E2)			SELF (E3)			COM (E4)		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
QWL (K1)	.513** (.088)		.513** (.088)	.383** (.111)	.383** (.111)		.452** (.099)	.452** (.099)		.529** (.171)	.286** (.105)	.243** (.108)
MOT (E1)				.747** (.212)		.747** (.212)	.882** (.181)	.061** (.224)	.821** (.288)	.557** (.195)	.557** (.195)	
ATT (E2)							.081** (.302)		.081** (.302)	.166** (.181)	.042** (.164)	.124** (.200)
SELF (E3)										.527** (.260)		.527** (.260)
R ²	.263			.557			.781			.581		

$\chi^2 = 49.75$, $df = 62$, $\chi^2/df = .802$, $P = .869$, $RMSEA = .000$, $CFI = 1.000$, $GFI = .983$, $AGFI = .963$, $RMR = .018$

ตัวแปร Y1 Y2 Y3 Y4 Y5 Y6 Y7 Y8 Y9 Y10 Y11 Y12

ค่าความเที่ยง .356 .316 .137 .099 .379 .253 .161 .254 .268 .048 .349 .369

ตัวแปร X1 X2 X3 X4

ค่าความเที่ยง .850 .418 .430 .260

สมการโครงสร้าง MOT ATT SELF COM

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

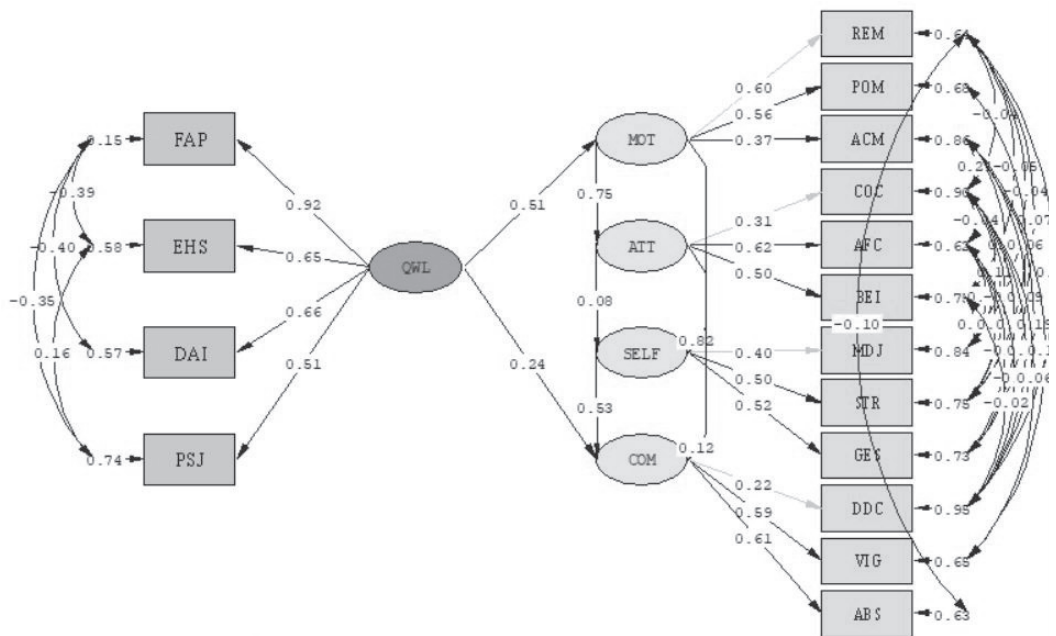
	MOT	ATT	SELF	COM	QWL
MOT	1.000				
ATT	.747	1.000			
SELF	.882	.694	1.000		
COM	.682	.582	.723	1.000	
QWL	.513	.383	.452	.529	1.000

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู (COM) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .527 ตัวแปรที่มีผลทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู (COM) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ แรงจูงใจ (MOT) มีขนาดอิทธิพล เท่ากับ .577 ตัวแปรที่มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู (COM) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ คุณภาพชีวิตในการทำงาน (QWL) มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .243 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .286 และเจตคติต่อวิชาชีพครู (ATT) มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .124 มีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ .042 ซึ่งตัวแปรทั้งสี่สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ (COM) ได้ร้อยละ 58.10

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีดัชนีชี้วัดความกลมกลืน คือ $X^2 = 49.75$, $df = 62$, $X^2/df = .802$, $P = .869$, $RMSEA = .000$, $CFI = 1.000$, $GFI = .983$, $AGFI = .963$, $RMR = .018$ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และเจตคติต่อวิชาชีพครู ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ แรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ในโปรแกรม LISREL ปรากฏดังภาพ 2

Chi-Square=49.75, df=62, P-value=0.86894, RMSEA=0.000

ภาพ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

อภิปรายผล

1. การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 (COM) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากโมเดลสมมติฐานที่สร้างขึ้นได้ศึกษามาจากหลักการ แนวคิด เชื่อว่าความทุ่มเทในการทำงานเป็นมิติของความรู้สึกทางบวกที่ช่วยเติมเต็มสภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน โดยเป็นสภาวะที่ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงชั่วคราว แต่มีความต่อเนื่อง (Persistent) และแผ่ซ่าน (Pervasive) ทั้งด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective) และการคิด (Cognitive) โดยไม่พิจารณาแบบแยกส่วน ทั้งทางวัตถุนิยม เหตุการณ์ตัวบุคคล หรือพฤติกรรม ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความกระตือรือร้น (Vigor) 2) การอุทิศตน (Dedication) และ 3) การซึมซับ (Absorption) Wellins, R. & J. Concelman (2005) กล่าวว่า ความทุ่มเทในการทำงานเป็นลักษณะของการหลอมรวม ความผูกพันองค์กร ความจงรักภักดีต่อองค์กร การสร้างสรรค์ประโยชน์ให้องค์กร เป็นตัวกำหนดความทุ่มเทในการทำงาน โดยมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นเจ้าขององค์กร ความทุ่มเทในการทำงานไม่ใช่แค่เพียงเรื่องของโครงสร้างทางสภาวะจิตใจ แต่รวมถึงบทบาทที่บุคคลกำหนดให้กับตนเองในการกำหนดผลการปฏิบัติงานและยังรวมถึงสภาวะทางอารมณ์ความรู้สึก จึงทำให้โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญชัย สิทธิโชติ (2560) ที่ศึกษาการพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และเจตคติต่อวิชาชีพครู ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู คือ แรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ โดยกลุ่มตัวแปรในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู ได้ร้อยละ 44.80

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 (COM) ประกอบด้วย

2.1 คุณภาพชีวิตในการทำงาน (QWL) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ (COM) โดยส่งผลในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยอิทธิพลเท่ากับ .529 ทั้งนี้เนื่องจากคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานเกิดความมั่นใจในการทำงาน เกิดความรักในงานที่เกิดความรักในองค์กร และเกิดความทุ่มเทเพื่องานที่ทำงานซึ่งจะเป็นการนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพสูงสุดขององค์กร โดยคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นสภาพความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่องาน เมื่อข้าราชการครูมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี ได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่เห็นคุณค่าของตนเอง เกิดความรู้สึกทำทนายในการทำงาน เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน มีบรรยากาศการทำงานที่ดีจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสุขในการทำงาน มีความภูมิใจและต้องการที่จะทำงานในองค์กรนั้น

นาน ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ อรทัย วงศ์เพชร (2561) ที่กล่าวว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครู ในด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โลว์ (Lowe, 2002 อ้างถึงใน จำเริญ จิตหลัง, 2554) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ Huse & Cummings (1995) ที่กล่าวว่า ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ บุคคลปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถได้ ก็ต้องให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจกับสิ่งตอบแทน ที่จะได้รับ มีสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย การพัฒนาศักยภาพ ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน สังคม สัมพันธ์ ธรรมนุญในองค์กร ภาวะอิสระจากงานและความภูมิใจในองค์กร เพื่อมีความภูมิใจ และเป็นกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญณรงค์ อินอิ้ว (2556) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากค่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูตามเกณฑ์ การตรวจสอบความเป็นไปได้ในบริบทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 อิทธิพล ทางตรง ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะตัวของครู และรูปแบบที่ 2 อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะการบริหารจัดการในองค์กร และปัจจัยด้านภาระงาน สายสนับสนุนการสอน ซึ่งการนำเสนอรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย จำนวน 7 ข้อ กิจกรรม จำนวน 9 กิจกรรม และตัวชี้วัด จำนวน 7 ตัวชี้วัด

2.2 แรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ (MOT) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความทุ่มเท ในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู (COM) โดยส่งผลในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยอิทธิพลเท่ากับ .557 ส่งผ่านเจตคติต่อวิชาชีพครู (ATT) และการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) ทั้งนี้เนื่องจากเป็นความต้องการที่เปรียบได้กับความต้องการที่จะเข้าใจตนเองทั้งด้านความสามารถ ความถนัด รวมถึงศักยภาพอื่น ๆ และมีความปรารถนาที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพนั้นให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เชื่อว่าพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจสูงจะมีความทะเยอทะยาน มีการแข่งขัน มีความพยายามปรับปรุงตนให้ดีขึ้น และมีความสุขกับกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ สอดคล้องกับ อัจฉริยะ ทองพิมล (2566) กล่าวว่า แรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านความก้าวหน้า ในหน้าที่การงานตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูเป็นแรงกระตุ้นให้ครูนั้น แสดงศักยภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้บริหารมอบหมายงานด้านการสอนและงานพิเศษ ให้ครูได้ตรงกับความรู้ความสามารถครูจึงให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ครูมีความมุ่งมั่น กระตือรือร้น และรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ จนเสร็จสิ้น ภารกิจ ทันตามเวลาที่กำหนดและส่งผลให้งานที่ออกมามีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กฤติยา พิกุลทอง (2556) ได้สรุปเกี่ยวกับแรงจูงใจไว้ว่าผู้ที่ทำงานได้อย่างประสบผลสำเร็จ ต้องมีแรงจูงใจด้านความต้องการ สัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูง ความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการความสำเร็จเป็นสำคัญ

บุคคลแต่ละคนเมื่อมีความต้องการความสำเร็จสูงก็สามารถทำงานด้วยความมุ่งมั่นและช่วยให้หน่วยงานมีประสิทธิผลไปด้วย ดังนั้น ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครูประกอบไปด้วย ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการใฝ่สัมพันธ์ และความต้องการอำนาจ

2.3 เจตคติต่อวิชาชีพครู (ATT) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู (COM) โดยส่งผลในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยอิทธิพลเท่ากับ .124 และ .042 ตามลำดับ โดยส่งผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) ด้วยอิทธิพลเท่ากับ .081 เนื่องจากลักษณะของครูที่ดี ทักษะของผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับวงการครูทั้งหลายล้วนมีความเห็นว่า เจตคติต่ออาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความศรัทธาหรือความเชื่อของบุคคลที่มีต่อวิชาชีพครู อันเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพครู ซึ่งทำให้พร้อมในการที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาทั้งทางบวกและทางลบ เจตคติหรือทัศนคตินับเป็นสิ่งที่มีวัดถึงพฤติกรรมของบุคคลได้เป็นอย่างดี เจตคติเป็นบ่อเกิดของพฤติกรรม เพราะเป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกได้ถึงการแสดงออกในพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ กล่าวคือ เจตคติต่องานในเชิงบวกจะช่วยบ่งชี้ถึงพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์ที่จะมีขึ้นในตัวบุคคลตรงข้ามกับเจตคติต่องานในเชิงลบก็จะช่วยให้เห็นถึงพฤติกรรมในเชิงลบได้เช่นกัน หากบุคคลมีเจตคติในด้านลบ หรือเกิดความไม่พอใจในการทำงานขึ้น บุคคลที่มีความพอใจในงานมีเจตคติที่ดีต่อองค์กรและงานพฤติกรรมในการทำงานย่อมแสดงออกแต่สิ่งที่ดี ๆ เช่น ทำงานในหน้าที่อย่างเต็มที่ และจะทำงานเกินหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันทรเอม (2544) กล่าวว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ด้านความรู้ (Cognitive Component) 2) ด้านความรู้สึก (Affective Component) และ 3) ด้านพฤติกรรม (Behavior Component) เมื่อครูผู้สอนมีความรู้ ความรู้สึกศรัทธา และมีพฤติกรรมที่ดี ในการประกอบอาชีพก็ย่อมจะปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างภาคภูมิใจและมุ่งให้การสอนของตนให้สัมฤทธิ์ผล พร้อมทั้งจะรู้สึกมีความสุขในการเป็นครู และสอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ เปลาโก และคณะ (2564) กล่าวว่า ระดับเจตคติต่ออาชีพครู พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นลำดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากครูพิจารณาว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติควรค่าแก่การยกย่อง และเห็นว่าอาชีพครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศจึงมีความภาคภูมิใจศรัทธาในอาชีพครูและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2.4 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) มีอิทธิพลทางตรงต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู (COM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .527 ทั้งนี้ เนื่องจากการรับรู้ความสามารถตนเอง มีความแปรปรวนที่อธิบายปัจจัยประสิทธิภาพได้ร้อยละ 78.10 ผลที่พบเช่นนี้อาจเนื่องจากครูได้ประมาณความสามารถของตนเองแล้วว่าสามารถปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ได้เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ครูทุ่มเทมากกว่าเดิมหากงานยังไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Bandura (1986) ที่กล่าวว่าผู้ที่เชื่อมั่นในความสามารถของตนสูง จะมีผลต่อการประสบความสำเร็จในการจัดระบบและกระทำกิจกรรมที่ต้องทำ เพื่อนำไปสู่การบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ กล่าวคือคนที่รับรู้ความสามารถของตนสูงจะมีความเครียดต่ำ จะไม่รู้สึกต่อตนเองในทางลบ สามารถทำกิจกรรมหรือ

ภาระงานที่มีความยาก จะมีความพยายามไม่ท้อแท้ โดยจะให้ความสนใจและพยายามที่จะกระทำ จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ และนำเป้าหมายนั้นมาเป็นเงื่อนไขว่าจะต้องกระทำให้บรรลุผล และถ้าประสบความสำเร็จ ความล้มเหลวเขาจะไม่ท้อแท้ แต่ให้เหตุผลว่า เนื่องจากมีความพยายามไม่เพียงพอจะไม่ให้เหตุผลว่า เนื่องมาจากตนเองมีความสามารถต่ำ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ดนุรี เงินศรี (2551) ที่ศึกษาการพัฒนา โมเดลเชิงสาเหตุและผลของการรับรู้ความสามารถของตนเองของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปร การรับรู้ความสามารถของตนเองของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .86 แสดงว่าหากครูมีการรับรู้ความสามารถของตนเองของครูสูง ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจที่จะทำ สิ่งต่าง ๆ ความสามารถในการใช้แหล่งทรัพยากรของโรงเรียน การรับรู้ความสามารถในการสอน ความสามารถในการจัดการระเบียบวินัย การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างบรรยากาศ ที่ในโรงเรียนจะส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการสอนที่ดีขึ้น

โดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครู (COM) ได้ร้อยละ 58.10 ทั้งนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครู (COM) ที่ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาอีกร้อยละ 41.90

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครูมากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ดังนั้นในการแก้ไข ปรับปรุง และสนับสนุน ส่งเสริมครูด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครู ดังนั้นผู้บริหารในสถานศึกษาจึงต้องหาวิธีการสร้างการรับรู้ความสามารถของครู โดยการเปิดโอกาสในการใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์ สนับสนุนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสริมสร้างความมั่นใจให้ครูในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครู เพราะเมื่อครูมีความมั่นใจ มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ส่งผลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครูแล้ว ย่อมส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดีขึ้นด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่น่าจะเป็นสาเหตุของความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครู เช่น ภาวะอิสระจากงาน บรรยากาศในโรงเรียน ปัจจัยด้านคุณลักษณะงาน ความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น

2.2 จากการศึกษาในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้อาจารย์ครู จึงควรทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่กว่าในการวิจัยครั้งนี้ และควรศึกษากลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูในสังกัดอื่น เช่น สังกัดเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการหาแนวทางพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสังกัดมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิ่งกาญจน์ เปสากิ และคณะ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 11(1), 58-69.
- กุลธิดา เนื่องจำนงค์. (2555). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้พลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการสอน โรงเรียนประถมศึกษาใน อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กฤติยา พิภูลทอง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มบางละมุง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. มหาสารคาม.
- จำเริญ จิตหลัก. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- ชาญชัย สิทธิโชติ. (2560). การพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความทุ่มเทในการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม JOURNAL OF TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT, 37(5), 227-240.
- ชาญณรงค์ อินอิว. (2556). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 113-123.
- ดนตรี เงินศรี. (2551). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุและผลของการรับรู้ความสามารถตนเองของครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- สุชา จันทร์เอม. (2544). จิตวิทยาทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สมโชค เณตระการ. (2567). ครูผู้ปลูกฝังความรู้และความดี. (ออนไลน์). <https://www.oknation.net/post/detail/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). กรอบทิศทางพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษา. (2563). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569). กรุงเทพฯ: วันไพนธ์เดีย.

- อัจฉริยะ ทองพิมล. (2566). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา. *วารสารศึกษาศาสตร์คุณวิวัฒน์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 3(1), 339-351.
- อรทัย วงศ์เพชร. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความทุ่มเทในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. *วิทยานิพนธ์*, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา: ชลบุรี, 81.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations Thought and Action: A Social Cognitive Theory*.
New Jersey: Prentice-Hall.
- Huse, E.F., & Cummings, T.G. (1995). *Organization Development and Change*.
New York: West Publishing.
- Arnold B. Bakker. (2002). The Measurement of Engagement and Burnout: A Two sample
Confirmatory Factor Analytic Approach. *Journal of Happiness Studies*, 3, 71-92.
- Lowe, L., Mills, A. & Mullen, J. (2002). Gendering the Silences: Psychoanalysis, Gender and
Organization Studies. *Journal of Managerial Psychology*, 17, 422-434.
- Wellins, R. & Concelman, J. (2005). *Creating a culture for engagement*. [www.ddiworld.com
/pdf/wps_engagement_ar.pdf](http://www.ddiworld.com/pdf/wps_engagement_ar.pdf)

การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีในการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E. Model สำหรับโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่น

สกวรัตน์ ไกรมาก *

ศุภโชค ปิยะสันต์ **

คัชรินทร์ มหาวาศ ***

นรินธ์ นนทมาลย์****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่นด้วย S.A.V.E Model และ 2) ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่นที่ได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทีมหนุนเสริม จำนวน 12 คน และผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 12 คน จากโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่น 4 โรงเรียน ใน 4 ภูมิภาค โรงเรียนละ 3 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) วิธีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่นด้วย S.A.V.E Model ได้แก่ การร่วมเสนอแนวทาง (Solution: S) โดยการหนุนเสริมแบบกัลยาณมิตร และใช้ วPA ขับเคลื่อนการพัฒนา การเข้าถึงและพัฒนา (Access: A) โดยการสร้างแรงจูงใจให้กับครู และนำองค์ความรู้ที่สำคัญให้โรงเรียน กระจำจัดในคุณค่า (Value: V) โดยการค้นหาห้องเรียนติดดาว และให้วิเคราะห์ตนเอง การนำพาและต่อยอด (Encourage: E) โดยการสร้างเครือข่ายการพัฒนา และ 2) วิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่นที่ได้รับการหนุนเสริมด้วยรูปแบบ S.A.V.E Model ได้แก่ PLC with Growth Mindset การใช้เทคนิค Lesson Study ให้ครูต้นแบบเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นโค้ชให้กับครูท่านอื่น และมีกระบวนการนิเทศภายใน

คำสำคัญ: วิธีปฏิบัติที่ดี; การหนุนเสริม; โรงเรียนในโครงการครูรักถิ่น

* ดร. ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

** ดร. ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี

*** ดร. ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

A Study of Good Practices in Reinforcing Schools in Kru Rak Thin Project Using S.A.V.E. Model

---

Sakaorat Kraimak *
Supachoke Piyasant **
Katcharin Mahawong ***
Narin Nonthamand****

Abstract

The objectives of this research were 1) to study good practices in reinforcing schools in the Kru Rak Thin (Teachers Return Home) Project using the S.A.V.E. Model, and 2) to study good practices of schools in the project that had been reinforced by the S.A.V.E Model. The sample group includes the reinforcement team consisting of 12 members and 12 key informants: administrators and teachers, in four schools, 3 each, located in four different regions, selected by purposive sampling. The research instruments were a group discussions form and a group interviews form. The data were analyzed through content analysis.

The research results revealed that 1) the good practices of reinforce schools in the Kru Rak Thin Project by using the S.A.V.E. model includes, Participation to seeking for Solutions (S), reinforcement were conducted in a friendly and using performance agreements as development guidelines. To improve Access (A), by motivating teachers and providing essential knowledge to schools. To create Value (V), the activities, including searching for star-awarded classrooms and encouraging self-evaluation. Regarding Encourage (E), development networks were established. 2) the good practices of schools in the Kru Rak Thin project that had been reinforced using the S.A.V.E. model included PLC with the growth mindset, using lesson study techniques providing role models and coaching for teachers and using internal supervision process.

Keywords: Good Practices; Reinforcement; Schools in the Kru Rak Thin Project

---

* Dr, Supervisor, Expert Level Supervisor, Phayao Primary Educational Service Area Office

** Dr, School Director, Expert Level Director, Ban Huairaisamakkee School

*** Dr, supervisor, Senior professional Level Supervisor, Phayao Provincial Education Office

****Assistant Professor Dr., School of Education, University of Phayao

Received: 5 March 2024/ Revised: 5 April 2024/ Accepted: 18 April 2024/ Published online: 30 April 2024

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้เห็นความสำคัญของการสนับสนุนและส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลที่สนใจอยากจะเป็นครูให้มีโอกาสเรียนจบในระดับสูงพร้อมไปกับการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สำนักพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู นักศึกษาครู และสถานศึกษา จึงจัดทำโครงการครูรักถิ่น เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนด้อยโอกาสให้เป็นครูรุ่นใหม่เพื่อสร้างคุณภาพโรงเรียนของชุมชน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียน สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาได้เตรียมความพร้อมโดยการกำหนดกรอบในการพัฒนาโรงเรียนให้ไปในทิศทางเดียวกัน (สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, ม.ป.ป.ก)

การพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่นหรือโรงเรียนปลายทาง มีเป้าหมายการพัฒนาตามกรอบมาตรฐานการคุณภาพ 6Q (6 Quality) ซึ่งประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Q – Leadership) 2) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Q – PLC) 3) ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน (Q – Learning) 4) การกำหนดเป้าหมายที่ท้าทาย (Q – Goal) 5) ระบบการใช้สารสนเทศ (Q – Info) และ 6) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Q - Network) เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาครูรุ่นใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, ม.ป.ป.ข)

การหนุนเสริมนับเป็นวิธีการหนึ่งที่เป็นการให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ สนับสนุนให้โรงเรียนเกิดการพัฒนา ดังนั้น ในโครงการครูรักถิ่น จึงได้มีการแต่งตั้งทีมหนุนเสริมซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูบุคลากร ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นระบบและการทำงานเป็นองค์รวมเพื่อหาวิธีการปรับปรุง พัฒนา โรงเรียน และเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาครูยุคใหม่ด้วยรูปแบบ กระบวนการ และวิธีการที่ความเหมาะสมของสภาพบริบท สภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ตามแนวคิดการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based) การเรียนรู้และพัฒนาตนเองร่วมกันกับเพื่อนครูทั้งโรงเรียนด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Profession Learning Community: PLC) การชี้แนะ และการเป็นที่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ในปีที่ 1 โครงการได้พัฒนารูปแบบการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการครูรักถิ่นขึ้นมาและได้ให้ทีมหนุนเสริมได้นำไปช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนปลายทางของโครงการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล การหนุนเสริมโรงเรียนมีขั้นตอนและรูปแบบของการดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ก่อนดำเนินการหนุนเสริมเป็นการเตรียมการนัดหมาย วางแผนการลงพื้นที่และการทำงานกับโรงเรียนปลายทาง 2) ระหว่างการหนุนเสริมมีการใช้การหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model ซึ่งเป็นกระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือโรงเรียนครูรักถิ่น โดยมีหลักการและแนวคิด ได้แก่ S (Solution) ร่วมเสนอแนวทาง คือ การที่ทีมหนุนเสริมและโรงเรียนปลายทางได้ร่วมกันวิเคราะห์โรงเรียนและวิเคราะห์ปัญหา เสนอแนะแนวทาง

ในการพัฒนา A (Access) เข้าถึงและพัฒนา คือ การที่ทีมหนุนเสริมทำความเข้าใจ เข้าถึง และทำให้โรงเรียนปลายทางไว้วางใจ V (Value) กระจ่างชัดในคุณค่า เป็นการหาปัจจัยความสำเร็จ การสร้างคุณค่าในการทำงาน และ E (Encourage) นำพาและต้อยอด เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาและต้อยอดแฉวงจนเกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร (สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2564)

ปีที่ 3 ของการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นได้มีการดำเนินการพัฒนาและหนุนเสริมโรงเรียนด้วย S.A.V.E Model อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น โครงการจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model และวิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นที่ได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นด้วย S.A.V.E Model
2. เพื่อศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นที่ได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model

นิยามศัพท์เฉพาะ

การหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model หมายถึง กระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือโรงเรียนคุรุรักษ์ถิ่น โดยมีหลักการและแนวคิด ดังนี้ S (Solution) ร่วมเสนอแนวทาง คือ การที่ทีมหนุนเสริมและโรงเรียนปลายทางได้ร่วมกันวิเคราะห์โรงเรียนและวิเคราะห์ปัญหา เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา A (Access) เข้าถึงและพัฒนา คือ ทีมหนุนเสริมทำความเข้าใจ เข้าถึง และทำให้โรงเรียนปลายทางไว้วางใจ V (Value) กระจ่างชัดในคุณค่า คือ ทีมหนุนเสริมหาปัจจัยความสำเร็จ สร้างคุณค่าในการทำงาน E (Encourage) นำพาและต้อยอด คือ ทีมหนุนเสริมส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาและต้อยอดแฉวงจนเกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

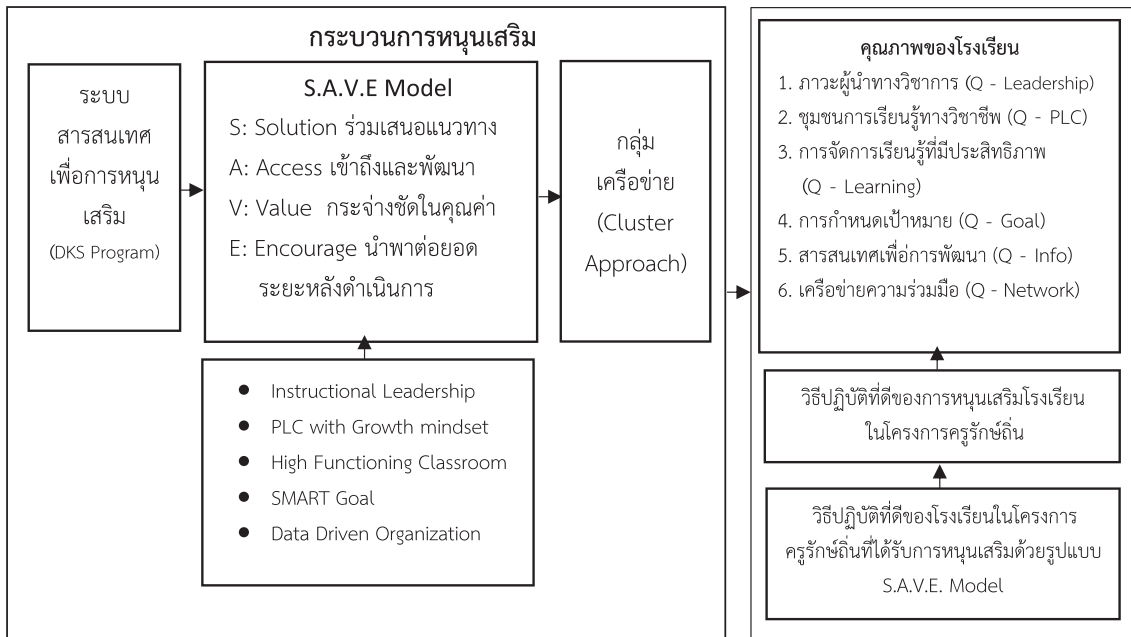
โครงการคุรุรักษ์ถิ่น หมายถึง โครงการสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนด้อยโอกาสให้เป็นครูรุ่นใหม่เพื่อสร้างคุณภาพโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล ก่อตั้งโดยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ตามข้อเสนอของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

วิธีปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีการหรือขั้นตอนการปฏิบัติของการพัฒนาโรงเรียนและการหนุนเสริมตามมาตรฐานการคุณภาพที่ทำให้ประสบความสำเร็จเป็นได้ตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นที่ยอมรับ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอกรอบความคิดในการวิจัยในลักษณะของผังภูมิ ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาวิถีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นด้วย S.A.V.E Model

ประชากร ได้แก่ ทีมหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทีมหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น ในภาคเหนือ จำนวน 4 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ภาคละ 2 คน และทีมหนุนเสริมจากส่วนกลาง จำนวน 12 คน รวม 12 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์การเลือก ดังนี้

1. เป็นทีมหนุนเสริมที่มีประสบการณ์การหนุนเสริมมาไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เป็นประธานหรือรองประธานทีมหนุนเสริมแต่ละภูมิภาค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Form)

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิถีปฏิบัติที่ดีของกลไกการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model ในโรงเรียนโครงการคุรุรักษ์ถิ่น

2. สร้างข้อคำถามในการสนทนากลุ่มที่เกี่ยวข้องกับวิถีปฏิบัติที่ดีของกลไกการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model ในโรงเรียนโครงการคุรุรักษ์ถิ่นด้วยข้อคำถาม 7 ป (ปลื้มใจ เป้าหมาย ปฏิบัติ เปลี่ยนแปลง ปัญหา อุปสรรค ปรับปรุง และปัจจัยความสำเร็จ) ครอบคลุมเนื้อหา การหนุนเสริม S.A.V.E. Model

3. ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยพิจารณาจากค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย และพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป ทุกข้อคำถามทั้ง 7 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1 แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อรายการตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. จัดทำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับทีมหนุนเสริม จำนวน 12 คน และดำเนินการสนทนากลุ่มผ่านระบบ Zoom Meeting จำนวน 1 ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการครุรักษ์ถิ่นที่ได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model ประชากร ได้แก่ โรงเรียนโครงการครุรักษ์ถิ่น จำนวน 697 โรงเรียน ได้แก่ ภาคเหนือ จำนวน 241 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 148 โรงเรียน ภาคกลาง จำนวน 85 โรงเรียน และภาคใต้ จำนวน 223 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในโครงการครุรักษ์ถิ่น จำนวน 4 โรงเรียน จากภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคละ 1 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบโครงการครุรักษ์ถิ่น จำนวน 2 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. โรงเรียนมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ
2. โรงเรียนมีผลการประเมินตามตัวชี้วัดของโครงการในระดับที่ดีขึ้นไป
3. โรงเรียนมีผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ 7 ป (ปลื้มใจ เป้าหมาย ปฏิบัติ เปลี่ยนแปลง ปัญหาอุปสรรค ปรับปรุง และปัจจัยความสำเร็จ) ครอบคลุมเนื้อหา ทั้ง 6 มาตรการคุณภาพ ได้แก่ 1) Q – Leadership 2) Q – PLC 3) Q – Learning 4) Q – Goal 5) Q – Info และ 6) Q – Network

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารวิธีถอดบทเรียนวิธีปฏิบัติที่ดี (Good Practice)
2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ 6 มาตรการคุณภาพ
3. สร้างข้อรายการในแบบสัมภาษณ์ที่สอดคล้องกับการถอดบทเรียนวิธีปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานของโรงเรียน ได้แก่ ความปลื้มใจ เป้าหมาย ปฏิบัติ เปลี่ยนแปลง ปัญหาอุปสรรค ปรับปรุง และปัจจัยความสำเร็จ ในโครงการโรงเรียนครุรักษ์ถิ่น ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยพิจารณาจากค่า IOC ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยและพิจารณาเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป ซึ่งการตรวจสอบพบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1

4. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละโรงเรียน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และตัวแทนครูผู้รับผิดชอบโครงการคุรุรักษ์ถิ่น จำนวน 2 คน ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน จาก 4 ภูมิภาค รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูล 12 คน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มแต่ละโรงเรียนผ่านระบบออนไลน์ (Google Meet)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. วิธีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น ด้วย S.A.V.E Model

1.1 ความปลื้มใจหรือความประทับใจในการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น ได้แก่ การที่โรงเรียนปลายทางเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นทั้งทางกายภาพและด้านวิชาการ จนสามารถเป็นแบบอย่างได้ มีความร่วมมือที่ดีในการพัฒนาตามมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูมีความเชื่อใจและไว้วางใจทีมหนุนเสริม ทีมหนุนเสริมมีความรักใคร่ปรองดอง และมีจิตอาสาในการทำงานร่วมกับโครงการ

1.2 เป้าหมายในการหนุนเสริมของทีมหนุนเสริม ได้แก่ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับครูที่จะเข้าไปในโรงเรียนให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น

1.3 การปฏิบัติโดยการใช้ S.A.V.E. Model มีเทคนิควิธีการ ดังนี้

1.3.1 การร่วมเสนอแนวทาง (Solution) มีวิธีการดังนี้

1.3.1.1 ทีมหนุนเสริมใช้กระบวนการหนุนเสริมอย่างเป็นกัลยาณมิตร ให้ความเป็นพี่น้อง หรือญาติ ไปในเชิงระนาบ

1.3.1.2 ทีมหนุนเสริมใช้ วPA เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนางานด้านวิชาการร่วมกันกับครู

1.3.2 การเข้าถึงและพัฒนา (Access) มีวิธีการดังนี้

1.3.2.1 ทีมหนุนเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับครูและโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการให้ข้อมูลที่สำคัญของโรงเรียนในการรับรู้และเข้าถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

1.3.2.2 ทีมหนุนเสริมนำองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น 5Q ให้แก่ผู้บริหาร ครูและโรงเรียนปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน เช่น การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เทคนิค Lesson study ส่งเสริม PLC with Growth Mindset และมีรูปแบบการเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้กับโรงเรียนปลายทางอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง

1.3.2.3 ทีมหนุนเสริมสร้างความไว้วางใจและให้พลังบวกแก่ครูและโรงเรียน

1.3.3 กระจ่างชัดในคุณค่า (Value) มีวิธีการดังนี้

1.3.3.1 เข้าไปหนุนเสริมและค้นหาห้องเรียนติดดาว เพื่อที่จะได้เห็นถึงการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ของครู และมอบเกียรติบัตรความดีหลากหลายรูปแบบ

1.3.3.2 เข้าไปหนุนเสริมให้โรงเรียนวิเคราะห์ตนเอง ถอดบทเรียน และส่งเสริมพัฒนาตลอดจนสะท้อนข้อมูลเพื่อให้โรงเรียนส่งเสริมการทำงาน หรือหาจุดแข็งของ Q ต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้พัฒนา

1.3.4 การนำพาและต่อยอด Encourage มีวิธีการดังนี้

1.3.4.1 สนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่าย มีการพัฒนาแบบ Cluster เพื่อให้โรงเรียนไม่โดดเดี่ยว มีเครือข่ายการพัฒนาร่วมกัน

1.3.4.2 สรรหาห้องเรียนติดตาม และโรงเรียนแกนนำเพื่อที่จะช่วยเหลือเครือข่ายให้เข้มแข็ง เป็นแหล่งเรียนรู้หรือนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายด้วยตนเอง

1.4. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในการหนุนเสริม มีดังนี้

1.4.1 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับทีมหนุนเสริม ได้แก่ ทีมหนุนเสริมมีกระบวนการทำงานเป็นทีมมากขึ้น ชัดเจนขึ้น มีเครื่องมือที่พานำ พาทำ การสังเกตชั้นเรียน กระบวนการ PLC

1.4.2 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับโรงเรียนปลายทาง ได้แก่ ด้านกายภาพของโรงเรียนสวยงาม ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถพัฒนาขับเคลื่อนโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม โรงเรียนมีการยกระดับคุณภาพด้านวิชาการ ครูจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก ครูตื่นตัวและมีความใส่ใจห้องเรียน ครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ให้บริการวิชาการมากขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาร่วมกันและเกิดเครือข่ายความร่วมมือที่ดี

1.5 ปัญหาอุปสรรค ที่พบจากการหนุนเสริมและแนวทางแก้ไข มีดังนี้

1.5.1 ทีมหนุนเสริมมีจำนวนน้อย แต่จำนวนโรงเรียนมาก และมีเวลาไม่ตรงกัน

แก้ไข โดยหาทีมหนุนเสริมเพิ่ม และสร้างเครือข่ายการหนุนเสริมในพื้นที่

1.5.2 มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อย ส่งผลต่อการขับเคลื่อนภายในโรงเรียน

แก้ไข โดยการสร้างความเข้าใจ และขยายผลการพัฒนาทั้งโรงเรียน

1.5.3 การพัฒนาแบบคลัสเตอร์ (Cluster) มีบางแห่งที่ไม่สามารถทำเป็นคลัสเตอร์เล็ก ๆ ได้บางคลัสเตอร์ห่างไกลกันมาก ส่งผลต่อการเดินทาง และการออกนอกโรงเรียนของครู

แก้ไข โดยการจัดการพัฒนาเชิงเดี่ยว หรือเป็นลักษณะโรงเรียน Stand Alone หาทีมช่วยในการพัฒนาเป็นพิเศษ และจัดประชุมในวันหยุดราชการ

1.5.4 อุปสรรคด้านการเดินทาง มีสภาพความยากลำบากของการเข้าถึงโรงเรียนปลายทางที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทुरुกันดาร การเดินทางเพื่อเข้าร่วมประชุมเครือข่ายโรงเรียนมีระยะทางที่ไกล

1.6 การพัฒนาและต่อยอดให้กระบวนการหนุนเสริมดียิ่งขึ้น ได้แก่ การอนุมัติงบประมาณรวดเร็วขึ้น มีประกันชีวิตให้กับทีมหนุนเสริม เพิ่มงบประมาณให้คลัสเตอร์ในการดำเนินการมากขึ้น การพัฒนาศักยภาพของทีมหนุนเสริม ให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีองค์ความรู้ มีการใช้เทคโนโลยีที่เก่ง สามารถแนะนำโรงเรียนปลายทางได้ การได้ศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี มีการแต่งตั้งทีมหนุนเสริมเพิ่มเติมเพราะพื้นที่กลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น กรอบเวลาในการหนุนเสริมควรเตรียมให้ชัดเจน และควรสอดคล้องกับงบประมาณ

1.7 ปัจจัยความสำเร็จ ในการหนุนเสริมโรงเรียน มีดังนี้

1.7.1 ปัจจัยที่เกิดจากทีมหนุนเสริม ได้แก่ ความเสียสละ คุณภาพของทีมหนุนเสริมต้องเหนือกว่าโรงเรียนปลายทาง ความน่าเชื่อถือ การมีภูมิรู้ และความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีในการช่วยเหลือ การบริหารจัดการแบบคลัสเตอร์ มีเครือข่ายความร่วมมือ มีการใช้เทคโนโลยี สื่อสังคม เข้ามาช่วยในการทำงาน

1.7.2 ปัจจัยที่เกิดจากโรงเรียนปลายทาง ได้แก่ โรงเรียนพร้อมเปิดรับข้อมูลใหม่ เปิดใจ พร้อมปรับเปลี่ยน มีทีมรับผิดชอบหน้าที่ในการพัฒนา และมีเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนที่เข้าใจบริบทของ โรงเรียนและให้ความช่วยเหลือ

2. วิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นที่ได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model

2.1 ความปลื้มใจและประทับใจในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น ได้แก่ การได้ครูในพื้นที่มาพัฒนา ส่งผลต่อ ความยั่งยืน การได้ UpSkill และ ReSkill ต่อยอดจนได้รางวัล การมีเครือข่ายความร่วมมือ การได้รับการตอบรับที่ดี จากผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนในโรงเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนต่อและอยากมาเป็นครู

2.2 เป้าหมายการพัฒนาของโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาตามแนว ของโครงการ คือ การพัฒนา 6Q ได้แก่ Q-Goal, Q-Leadership, Q-Learning, Q-PLC, Q-Info, Q-Network และเป้าหมายการพัฒนาตามจุดเน้นของโรงเรียน

2.3 การปฏิบัติของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้

2.3.1 การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC with Growth Mindset เทคนิค Lesson Study มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีการสังเกตการสอนผ่านคลิปวิดีโอ มีการสร้างความเข้าใจ สร้างทัศนคติให้กับครู และสร้างความไว้วางใจให้แกกัน มีการนำชิ้นงานเด็กที่ครูภาคภูมิใจ มาแลกเปลี่ยนกัน ให้ครูต้นแบบเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็น Coach ให้กับครูท่านอื่น มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นที่ชัดเจน มีการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่ม แล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ และใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาครู

2.4 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการได้รับการหนุนเสริม

2.4.1 ด้านกายภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการพัฒนาสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอนของครู

2.4.2 ด้านบุคคล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีกระบวนการนิเทศ ภายในอย่างต่อเนื่อง ครูมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่เป็น Fixed Mindset เป็น Growth Mindset เปลี่ยนแปลงครู จากต่อต้านมาเป็นแกนนำ เปลี่ยนวิธีการทำงาน จัดการเรียนการสอนที่เป็น Active Learning สอนบนฐานวิจัย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีการสร้างชุดคำถามที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนผล และสื่อสาร มีข้อมูลในการพัฒนานักเรียน ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน มีการเปลี่ยนแปลงการทำงาน ตื่นตัว มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หาความรู้ใหม่ ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดง กล้าตัดสินใจ ไตร่ตรอง แก้ปัญหาได้ มีระเบียบวินัยมากขึ้น มีคุณภาพในการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายองค์กรภายนอกมีความสนใจ ใส่ใจในการพัฒนานักเรียนมากขึ้น ตัวนักศึกษานในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น มีการเตรียมตัวพร้อมในการเป็นครูที่มีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน จัดบรรยากาศในชั้นเรียน จัดการเรียนรู้อในชั้นเรียน ทำสื่อได้ดี

2.5 ปัญหาอุปสรรคที่พบจากการดำเนินโครงการและแนวทางแก้ไข

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ปัญหาความเข้าใจของครู ผู้ปกครอง ในการพัฒนาโรงเรียนในโครงการครูรักษัณ การย้ายบ่อยของบุคลากรทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง บุคลากรไม่เพียงพอกับความต้องการในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ความไม่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning และ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC อย่างทั่วถึง

โรงเรียนได้มีแนวทางแก้ไข ได้แก่ มีการประชุมสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายได้ทราบที่มาที่ไปของโครงการ มีการสร้างความรู้ความเข้าใจกับบุคลากรให้ตรงกัน พัฒนาคูให้ม้องค์ความรู้และทักษะที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ใช้ครุต้นแบบในการเป็น Coach

2.6 ความต้องการปรับปรุงพัฒนาหรือต่อยอดการพัฒนา ได้แก่ ต่อยอดการพัฒนาโดยใช้ Cluster ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้โรงเรียนที่มีความสนใจมาเข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมให้มีการหนุนเสริมเพิ่มมากขึ้น พัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและทีมหนุนเสริมให้เกิดขึ้นคุณภาพ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักศึกษาที่จะมาบรรจุร่วมกัน

2.7 ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนตามโครงการครูรักษัณ ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีความเป็นผู้นำทางวิชาการและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การจัดกลุ่มครู (3 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่ม 1 ทดลองของใหม่ กลุ่ม 2 ช่างใจ ทำดีหรือไม่ และกลุ่ม 3 ไม่อยากทำ) และดำเนินการหาเทคนิควิธีการแก้ไขให้เหมาะสมกับครูแต่ละกลุ่ม โดยกลุ่ม 1 ความร่วมมือของเครือข่ายต่าง ๆ ในการพัฒนาโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชนและความใส่ใจในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนให้มีคุณภาพของชุมชน มีกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยข้อที่ 1 วิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการครูรักษัณที่ได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E. Model กับข้อที่ 2 วิธีปฏิบัติที่ดีของหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการครูรักษัณด้วย S.A.V.E. Model มีข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน โดยวิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียน ได้แก่ การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เทคนิค Lesson Study และ PLC with Growth Mindset มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้ครุต้นแบบเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นโค้ชให้กับครุท่านอื่น ซึ่งวิธีปฏิบัติที่ดีเหล่านี้เป็นผลมาจากการที่โรงเรียนได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E. Model โดยทีมหนุนเสริมได้นำองค์ความรู้ที่สำคัญ เช่น การพัฒนากระบวนการ PLC with Growth Mindset และการพัฒนาเทคนิค Lesson Study ให้กับโรงเรียน มีการค้นหาห้องเรียนดิดดาว การสร้างเครือข่ายการพัฒนา หาห้องเรียนและโรงเรียนแกนนำเพื่อที่จะช่วยเหลือเครือข่ายให้เข้มแข็ง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านกายภาพและตัวบุคคล เช่น ครุมี Growth Mindset เปลี่ยนแปลงจากครุต่อต้านมาเป็นครุแกนนำ เปลี่ยนวิธีการทำงาน จัดการเรียนการสอนที่เป็น Active Learning เป็นต้น

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามจุดประสงค์การวิจัยดังนี้

1. วิธีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นด้วย S.A.V.E Model

วิธีการปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นด้วย S.A.V.E Model สามารถอภิปรายเป็นขั้นตอนวิธีปฏิบัติที่ดี ดังต่อไปนี้

1.1 การร่วมเสนอแนวทาง (Solution) โดยทีมหนุนเสริมและโรงเรียนปลายทางร่วมวิเคราะห์ปัญหาเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา กำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพ Q-Goal ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า มีกระบวนการนำระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะ และข้อตกลงในการพัฒนางาน วPA มากำหนดเป็นเป้าหมายตามมาตรการคุณภาพโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น (6Q) รวมทั้งมีกระบวนการพัฒนาทีมบริหารของโรงเรียนให้เกิดความเข้าใจต่อเป้าหมายที่สำคัญ อันได้แก่ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อนำสู่การพัฒนาครูและนักเรียนร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนปลายทางในการรองรับคุรุรักษ์ถิ่นที่จะเข้าไปในโรงเรียนให้เข้าไปทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต ซึ่งการร่วมเสนอแนวทาง (Solution) ของทีมหนุนเสริมนั้นเป็นกระบวนการที่สำคัญในการกระตุ้นบุคลากรในโรงเรียนให้รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน อีกทั้งยังเป็นกรอบแนวทางของการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานหรือการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมาย เป็นสิ่งที่จะช่วยควบคุมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยการตั้งเป้าหมายที่ท้าทายจะทำให้เกิดความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ Latham & Locke (2007) ที่ได้ระบุว่า การตั้งเป้าหมายนั้นเป็นตัวกำกับที่สะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกถึงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์นำไปสู่เป้าหมาย อันเป็นผลลัพธ์สุดท้ายได้ดีที่สุด การตั้งเป้าหมายเป็นการมองภาพในอนาคตซึ่งเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล โดยเป้าหมายที่ดีนั้นจะต้องมีลักษณะดังนี้ 1) การตั้งเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมของทีมจะนำมาซึ่งประสิทธิผลที่สูง 2) การตั้งเป้าหมายที่กระตุ้นให้เกิดความผูกพันจะนำมาซึ่งความตั้งใจและประสิทธิภาพที่สูงในการดำเนินการ เพื่อบรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายนั้น ซึ่งเป้าหมายที่ยาก มีความท้าทายและมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงจะช่วยสร้างให้เกิดความผูกพันมุ่งมั่นในเป้าหมายนั้น ๆ ได้ดีกว่าเป้าหมายที่ง่าย และ 3) ผลลัพธ์จากการปฏิบัติที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งในกระบวนการตัดสินใจและการแข่งขัน ตลอดจนผลตอบแทนที่สอดคล้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล จะนำมาซึ่งความพยายามที่สูงขึ้นในการบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่ได้อธิบายความหมายของคำว่า เป้าหมาย หมายถึง วัตถุประสงค์หรือการคาดคะเนของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่คาดหวังในอนาคต ที่ทำให้เกิดความพยายามหรือความมุ่งมั่นทะเยอทะยาน ที่ผลักดันไปสู่การเกิดพฤติกรรมในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือการคาดคะเนนั้น ๆ ซึ่งในเชิงจิตวิทยานั้นเป้าหมายถือว่าเป็นผลลัพธ์หนึ่งของพฤติกรรมที่มาจากจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึก

1.2 การเข้าถึงและพัฒนา (Access) ทีมหนุนเสริมได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจบริบทของโรงเรียนปลายทาง ด้วยการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ Q-Info ของโรงเรียน เพื่อนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นกัลยาณมิตร ส่งผลให้โรงเรียนปลายทางเกิดความไว้วางใจและแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทีมหนุนเสริมมีกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สำคัญให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากร

ทางการศึกษาของโรงเรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนางานด้านวิชาการร่วมกัน โดยบทบาทของการเป็นโค้ชหรือ การเป็นที่ปรึกษาที่หลากหลายและสร้างสรรค์นั้น สอดคล้องกับ Linder-Pelz (2014) ที่ได้ศึกษาและพบว่า กระบวนการโค้ชที่สำคัญจะต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโค้ชและผู้ถูกโค้ช ส่งผลให้ผู้ถูกโค้ชเกิดความรู้ โดยมีการสนับสนุน มีการรับฟัง มีการตั้งคำถาม มีการให้ผลตอบกลับและการประเมินผล และ Hodge (2016) ที่ได้มีการศึกษาแล้วพบว่า ผู้โค้ชควรมีความพร้อมทั้งทางด้านเนื้อหาและวิธีการ มีความสามารถในการอธิบาย การตรวจสอบและตอบข้อซักถาม รวมถึงกระบวนการประเมินความพร้อมของผู้ถูกโค้ชด้วย สอดคล้องกับ McComb (2013) ที่ได้ศึกษา และพบว่าความสำคัญของการโค้ชว่ามีได้เป็นเพียงแค่การถ่ายทอดความรู้ แต่ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจที่ดีในการทำงานการพัฒนาทักษะการคิด

1.3 การสร้างคุณค่าร่วมกัน (Value) โดยทีมหนุนเสริมได้ค้นหาปัจจัยความสำเร็จ เพื่อสร้างคุณค่า ในการทำงานที่ตีร่วมกัน มีวัฒนธรรมที่มีกรอบความคิดการเติบโต Growth Mindset ซึ่งส่งผลให้โรงเรียน ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายการพัฒนาทั้ง 6Q โดย ฐุริวัจน์ กิตติธัญวิวัฒน์ (2560) ได้กล่าวถึง หลักการ สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) การชี้แนะตามเป้าหมาย 3 เส้นทาง คือ เพื่อความสุข เพื่อหาจุดแข็ง และเพื่อหา ความหมายและคุณค่า 2) การชี้แนะอย่างเป็นลำดับตามเป้าหมายการชี้แนะ ซึ่งทำให้เกิดความตระหนักรู้ ถึงสิ่งทำให้เกิดผลสำเร็จและสามารถรับมือกับผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ สอดคล้องกับ Larenas (2017) กล่าวว่า วิธีที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมที่มีกรอบความคิดการเติบโต Growth Mindset ได้คือ การแบ่งปันและเฉลิมฉลอง และไม่ใช้แค่ความสำเร็จเท่านั้น ข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญที่สุดบางส่วน ที่เกิดขึ้นเมื่อล้มเหลว หรือเมื่อพยายามและไม่บรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้ในวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับ กรอบความคิดแบบเติบโต Growth Mindset ข้อมูลเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน และหากไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการตัดสิน ก็สามารถแบ่งปันอย่างเปิดเผยเพื่อจะได้รับคำชม คำแนะนำ และการปลุกปลอบกำลังใจร่วมกัน

1.4 การนำพาและต้อยอด Encourage ทีมหนุนเสริมส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาและต้อยอด แนวทางจนเกิดเป็นวัฒนธรรมขององค์กร โดยมีกระบวนการปรับปรุง ต้อยอดการปฏิบัติงาน และกำหนด แนวทางการส่งเสริม ได้แก่ การเพิ่มงบประมาณ การพัฒนาศักยภาพของทีมหนุนเสริมให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีองค์ความรู้ในการใช้เทคโนโลยี มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดี การแต่งตั้งทีมหนุนเสริมเพิ่มเติม การกำหนดกรอบระยะเวลาในการหนุนเสริมให้สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณ โดยแนวทางการส่งเสริม ดังกล่าว ได้ทำให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นทั้งทางกายภาพและด้านวิชาการ จนสามารถเป็นแบบอย่างได้ สอดคล้องกับ กิตติศักดิ์ เกิดโต (2558) ที่กล่าวว่า การสอนงานและให้คำแนะนำ เป็นการช่วยเหลือ แนะนำแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ทักษะวิธีสอนซึ่งกันและกัน สร้างบรรยากาศที่ตีร่วมกัน ปฏิบัติงานสร้างความตระหนัก ความสำคัญและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ลดช่องว่างระหว่างกัน ช่วยสลายกฎ ความโดดเดี่ยว (Privacy Rule) ช่วยให้ครูและโรงเรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคน ได้อย่างต่อเนื่องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ครูและโรงเรียนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 หลังการสอนงานและให้คำแนะนำเพิ่มขึ้น มีความมั่นใจ ในการจัดการเรียนรู้ตามที่ออกแบบวางแผนไว้ได้ครบขั้นตอนกระบวนการ สอดคล้องกับ Acheson & Gall (2003) ที่ได้เสนอวิธีการที่เหมาะสมและได้ผลลัพธ์ที่ดีไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การประชุมปรึกษาหารือกัน การสังเกตการสอน และการประชุมให้ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่ง วรภาคย์ ไมตรีพันธุ์ และคณะ (2558); นัยนา ฉายวงค์ (2560) ได้กล่าวถึง

คุณลักษณะของผู้ที่ปฏิบัติการสนับสนุน ส่งเสริมไว้ว่า จะต้องมิกลยุทธ์และลักษณะความสามารถพิเศษบางประการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่องาน เพื่อช่วยเหลือปรับปรุงการสอนให้มีคุณภาพ ลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต้องมี ได้แก่ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อการสร้างความร่วมมือ มีการให้คำปรึกษา มีทักษะเฉพาะในด้านอื่น ๆ และมีความสามารถในการประเมินผล

2. วิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในโครงการครุรักษ์ถิ่นที่ได้รับการหนุนเสริมด้วย S.A.V.E Model

2.1 การปฏิบัติของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC with Growth Mindset เทคนิค Lesson Study มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเนื่องจากโรงเรียนได้รับการอบรมพัฒนาตามโครงการในเทคนิค PLC with Growth Mindset มีกระบวนการหลัก คือ Plan-Teach-Reflect ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้มีการพัฒนาครู เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ออกนอกห้องเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ เรเวดี ชัยเชาวรัตน์ (2558) ที่กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2556) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ถือเป็นกลยุทธ์ในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ มีหลายพื้นที่ได้นำแนวทางของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยในขั้นตอน Teach จะใช้เทคนิคของการลดความตื่นเต้นและความกังวลของครูในการสังเกตชั้นเรียนจริง โดยการสังเกตชั้นเรียนผ่านคลิปวิดีโอ และมีการสร้างความเข้าใจ สร้างทัศนคติให้กับครู และการสร้างความไว้วางใจให้แก่กัน มีการนำชิ้นงานเด็กที่ครูภาคภูมิใจในการสอนมาแลกเปลี่ยนกันก่อน อาจเนื่องจากครูบางส่วนยังคงมีความกังวลและไม่มั่นใจในการสอนของตนเอง เมื่อมีการสังเกตการจัดการเรียนรู้จึงตื่นเต้นหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการมีคนมาสังเกตการสอน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่น และหาเทคนิคที่ช่วยลดความกังวล สอดคล้องกับ สกาวรัตน์ ไกรมาก (2553) ก่อนสังเกตการสอน ผู้สังเกตต้องนัดหมายกับครูไว้ล่วงหน้า บางครั้งจะเข้าพบผู้บริหารสถานศึกษาก่อน แต่ถ้าคุ้นเคยแล้วอาจไปพบครูที่ห้องเรียนได้เลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สร้างสัมพันธภาพที่ดี และให้เวลาครูเตรียมความพร้อมในการสอน เมื่อพร้อมแล้วทั้งสองฝ่ายจึงเข้าไปสังเกตการสอน ก่อนเริ่มสังเกตการสอนครูอาจให้ผู้สังเกตชี้แจงแนะนำตนเองว่าเป็นใคร มาทำอะไร ในครั้งแรก เพื่อให้นักเรียนไม่ตื่นเต้น จากนั้นไปนั่งในตำแหน่งที่สามารถสังเกตพฤติกรรมครูและนักเรียนทุกคนได้อย่างทั่วถึง แต่ไม่รบกวนการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ ทิศนา ขัมมณี (2559) กล่าวถึง กระบวนการไตร่ตรองการสอนมีขั้นตอน 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นการเกิดเหตุการณ์ ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น ชั้นการคิดไตร่ตรอง และขั้นสรุป ตัดสินใจ และวางแผนพัฒนา โดยชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริง ผู้สอนสามารถใช้วิธีที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น บันทึกเหตุการณ์สอน บันทึกเสียงการสอน บันทึกเทปวีดิทัศน์การสอน การสังเกตโดยเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบันทึกเทปวีดิทัศน์ซึ่งเป็นการสังเกตการสอนที่ทำให้เห็นทั้งภาพ เสียง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม

ในการจัดการเรียนรู้ได้เช่นเดียวกันการเห็นของจริง และอาจช่วยลดความตื้นตันของครูได้ ขณะเดียวกันการบันทึกเทป วิดีทัศน์สามารถนำกลับมาดูซ้ำได้หลายรอบ

การหาครุต้นแบบเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนและเป็น Coach ให้กับครูท่านอื่นซึ่งเป็น อีกรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครุต้นแบบมีความรู้ความสามารถ ได้รับการยอมรับ ไว้วางใจ และการใช้ครู โค้ชครู ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยให้ครุมีเพื่อนคู่คิด ร่วมพัฒนาและช่วยเหลือกัน และกัน สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (2563) กล่าวว่า ข้อดีของ เพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Coaching) ช่วยให้มีการช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครุได้ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ทักษะวิธีสอนซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในสายงานเดียวกัน หรือต่างสาขากัน สร้างบรรยากาศที่ดีในการร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราตรี สวอินทร์ และคณะ (2562) กล่าวว่า นักศึกษาที่ร่วมสังเกตการณ์และติดตามวิถีชีวิตครุต้นแบบเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ ให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้เรียนรู้จากการติดตามวิถีชีวิตครุต้นแบบสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ 4 ประเด็น คือ 1) ความมีบุคลิกภาพภูมิฐานสมกับความเป็นครุ (จิตวิญญาณความเป็นครุ) 2) ความเป็นวิถีชีวิตแบบครุ (การครองตน) 3) การปฏิบัติงานในหน้าที่ครุ (การครองงาน) และ 4) การปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงาน โรงเรียน ชุมชน และสังคม (การครองคน)

การใช้กระบวนการนิเทศภายใน โดยเฉพาะการนิเทศชั้นเรียนเพื่อพัฒนาครุ เป็นวิธีการที่ช่วยให้ โรงเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการนิเทศภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดการร่วมมือ การช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยให้ครุสามารถพัฒนา ความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียน สอดคล้องกับ โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” (2562) กล่าวว่า การนิเทศภายใน สถานศึกษามีความจำเป็นต่อครุผู้สอน และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาจากภายนอกมาสู่สถานศึกษาไม่สามารถสนองตอบความต้องการ ของสถานศึกษาได้ เพราะจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อย ขาดงบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะทำการนิเทศ สถานศึกษาอย่างทั่วถึงและที่สำคัญบุคลากรในสถานศึกษายังไม่รู้ปัญหา สามารถแก้ปัญหาและสามารถนิเทศ ตนเองได้ ดังนั้น การนิเทศภายในจึงเป็นการพัฒนาตนเองโดยการพึ่งตนเอง เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง บุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องมีการตื่นตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยใช้บุคลากรภายใน สถานศึกษาเป็นหลัก สอดคล้องกับ พรนภา วัฒนน้อย และ ทศนะ ศรีปัตตา (2565) พบว่า กระบวนการนิเทศ ภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนตามโครงการครุรักษ์ถิ่น ได้แก่ ปัจจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครุมีความเป็นผู้นำทางวิชาการและผู้นำการเปลี่ยนแปลง อาจเนื่องจากภาวะผู้นำ นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ เพราะมีผลกระทบต่อ บุคคลและทรัพยากรภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ และภาวะผู้นำทางวิชาการจะช่วยให้เกิดการพัฒนาการจัด

การเรียนรู้ของครู และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลชญา ทองหัตถา (2565) พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และความเป็นผู้นำ รองลงมา คือ การให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหา ด้านครูที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และเน้นผู้เรียน รองลงมาครูผู้สอนมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติที่ดีของโรงเรียน ได้แก่ การใช้ PLC with Growth Mindset มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และการใช้เทคนิคการสังเกตการเรียนการสอนผ่านคลิปวิดีโอ การสร้างทัศนคติให้กับครู ซึ่งวิธีปฏิบัติที่ดีดังกล่าวมาจากการได้รับการหนุนเสริมจากทีมหนุนเสริม ดังนั้น ควรพัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญจำเป็นในการส่งเสริมให้เกิด PLC การพัฒนาชั้นเรียนให้กับทีมหนุนเสริมเพื่อที่จะได้เข้าไปส่งเสริมให้โรงเรียนเกิดการพัฒนา และควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการศึกษาชั้นเรียน โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนตามโครงการคุรุรักษ์ถิ่น ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ดังนั้น โครงการจึงควรมีการส่งเสริมพัฒนา และต่อยอดการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารและครู โดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถช่วยเหลือและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนางานได้ตาม วPA ส่งเสริมจนเกิดความก้าวหน้าได้

1.3 ควรนำวิธีปฏิบัติที่ดีของการหนุนเสริมโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่นตามแนวทางของ S.A.V.E Model ไปใช้ในการหนุนเสริมโรงเรียนทั่วไป เช่น การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียน อย่างเป็นกัลยาณมิตร สร้างความชัดเจนในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญในการขับเคลื่อนการหนุนเสริมให้เหมาะสมตรงตามบริบทของโรงเรียน ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพภายในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการนิเทศภายในที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนหรือยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาสมรรถนะของผู้ทำหน้าที่หนุนเสริมที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการคุณภาพโรงเรียนในโครงการคุรุรักษ์ถิ่น 6Q

เอกสารอ้างอิง

- กัลชญา ทองหัตถา. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัย หาดใหญ่.
- กิตติศักดิ์ เกิดโต. (2558). กระบวนการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบพี่เลี้ยง Coaching and mentoring สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จังหวัดอุตรดิตถ์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2559). การไตร่ตรองการสอน. วารสารราชบัณฑิตสภา, 41(2), 210–221.
- นัยนา ฉายวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรนภา วัฒน้อย และ ทศนะ ศรีปัดดา. (2565). กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วารสาร Journal of Roi Kaensam Academi, 7(4), 45-59.
- ภูริวิจิณ กิตติธัญวิวัตร. (2560). การโค้ชด้วยหลักจิตวิทยาเชิงบวก. สถาบันโค้ชไทย.
- ราศรี สวอินทร์, วิไลวรรณ วิไลรัตน์, ศุภรัตน์ มฤคิ, มลิวรรณ รักษ์วงศ์, และ วิทิต บัวปรอท. (2562). รายงาน วิจัยการสร้างแรงบันดาลใจจากครุต้นแบบเพื่อพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องของนักศึกษาวิชาชีพครู ในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2562. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เรวดี ชัยเขาวรัตน์. (2558). การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC. สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ชั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์”. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทย อนุเคราะห์”. [เอกสารที่ไม่มีการตีพิมพ์].
- วรภาคย์ ไมตรีพันธุ์, ขวสิต เกิดทิพย์, และ วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2558). บทบาทที่ท้าทายของอาจารย์นิเทศ ในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 26(2), 13-25.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2556). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สกวรัตน์ ไกรมาก. (2553). คู่มือการนิเทศแบบชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching Supervision) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2.
- สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). การพัฒนารูปแบบการหนุนเสริมโรงเรียน ในโครงการครูรัก (ษ์) ถิ่น.

- _____. (ม.ป.ป.ก). *คู่มือการดำเนินการสำหรับทีมหนุนเสริมการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาครูรุ่นใหม่ โครงการครูรัก (ษ์) ถิ่น*.
- _____. (ม.ป.ป.ข). *คู่มือการดำเนินการสำหรับทีมหนุนเสริมการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาครูรุ่นใหม่ โครงการครูรัก (ษ์) ถิ่น*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (2563). *คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS)*. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *แนวทางการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยใช้แนวคิดระบบการวัดผล แบบ OKRs: Objective and Keys Results*. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- Acheson, K.A. & Gall, M.D. (2003). *Clinical Supervision and Teacher Development: Preservice and Inservice Applications*. New York: Wiley and Sons.
- Hodge, A. (2016). The Value of Coaching Supervision as a Development Process: Contribution to Continued Professional and Personal Wellbeing for Executive Coaches. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 12(2), 87-106.
- Larenas S. (2017). *3 Ways to Cultivate a Growth Mindset in Your PLC*. <https://corwin-connect.com/2017/01/3-ways-cultivate-growth-mindset-plc/>
- Latham, G. P., & Locke, E. A. (2007). New Developments in and Directions for Goal-Setting Research. *European Psychologist*, 12(4), 290-300.
- Linder-Pelz, S. (2014). Steps Towards the Benchmarking of Coach's Skills. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 12(1), 47-62.
- McComb, C. (2013). Managing the Internal Labor Market in a Manufacturing Company: Explaining Coaching's Perceived Ineffectiveness. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 11(1), 1-20.

วารสารคุรุสภาวิทยากร

วารสารคุรุสภาวิทยากรมีนโยบายรับตีพิมพ์บทความวิจัยและผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ การเปลี่ยนแปลง สร้างความตระหนักให้มีความสำคัญกับนักเรียน ครู และการศึกษา เพื่อให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พัฒนาและยกระดับจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อศิษย์และการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งวิชาชีพการศึกษา เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูเป็นครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู และมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงในการเข้าสู่วิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาทุกมิติตามศักยภาพและความถนัด ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และเพื่อให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา นิสิต นักศึกษา และนักวิจัย

กำหนดออก 3 ฉบับต่อปี

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม

กำหนดตีพิมพ์ฉบับละ 10 บทความ

บทความวิชาการ 1 – 2 บทความ

บทความวิจัย จำนวน 8 – 9 บทความ

นโยบายพิจารณากลับกรองบทความ

1. รับพิจารณาส่งบทความวิชาการ และบทความวิจัยฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เป็นผลงานใหม่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่นเพื่อพิจารณาตีพิมพ์

2. รับพิจารณาส่งบทความวิชาการ และบทความวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และการพัฒนาวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษา ทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ การเปลี่ยนแปลง สร้างความตระหนัก และให้มีความสำคัญกับนักเรียน ครู และการศึกษา

3. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review) จำนวนไม่น้อยกว่า 2 ท่าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของกองบรรณาธิการ บทความที่แก้ไขต้นฉบับเสร็จเรียบร้อยแล้วอาจได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์ก่อน

กระบวนการพิจารณากลับกรองบทความ

บทความวิชาการ และบทความวิจัยที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์จะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (Peer Review) ดังนี้

1. กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนบทความทราบเมื่อได้รับบทความที่ส่งมาถึง
2. กองบรรณาธิการจะตรวจสอบบทความว่าอยู่ในขอบเขตเนื้อหาการตีพิมพ์ของวารสารหรือไม่ รวมถึงคุณภาพงานวิชาการ และประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ
3. เมื่อกองบรรณาธิการพิจารณาเห็นควรรับบทความไว้พิจารณาตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนแก้ไขบทความให้เป็นไปตามข้อกำหนดการส่งบทความการตีพิมพ์ แล้วจะส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 2 ท่าน เพื่อพิจารณากลับกรอง ประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมจะลงตีพิมพ์หรือไม่ โดยกระบวนการกลั่นกรองนี้ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เขียนจะไม่ทราบข้อมูลของกันและกัน (Double-Blind Peer Review)
4. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะพิจารณาตัดสินใจตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้น ๆ ควรพิมพ์เผยแพร่โดยไม่แก้ไข หรือควรส่งให้ผู้เขียนแก้ไขก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้ง หรือปฏิเสธการพิมพ์เผยแพร่และแจ้งให้ผู้เขียนบทความทราบต่อไป

จริยธรรมการตีพิมพ์ในวารสารคुरुสภาวิทยากร

ผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความต้องส่งบทความที่เป็นผลงานใหม่ ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน และต้องมีการอ้างอิงที่ถูกต้อง ห้ามคัดลอกผลงานของบุคคลอื่น
2. ผู้เขียนบทความจะต้องไม่ส่งบทความที่เคยตีพิมพ์แล้วหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่นเพื่อพิจารณาตีพิมพ์
3. ผู้เขียนบทความจะต้องกล่าวอ้างข้อมูลในบทความจากแหล่งข้อมูลที่เป็นงานวิจัยหรืองานเขียนที่สำคัญ รวมทั้งจัดทำรายการอ้างอิงท้ายบทความ ให้ถูกต้องและครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในบทความ
4. ผู้เขียนบทความจะต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดใน “คำแนะนำผู้เขียน” ของวารสารคुरुสภาวิทยากร

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพบทความ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพบทความจะต้องรักษาความลับของบทความที่ส่งให้พิจารณา
2. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพบทความจะต้องแจ้งให้กองบรรณาธิการทราบและถอนตัวพิจารณากรณีที่มีประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพบทความจะต้องประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ และให้คำแนะนำที่สร้างสรรค์และตรงเวลาแก่กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

1. กองบรรณาธิการจะต้องมีความรวดเร็วและปราศจากอคติในการพิจารณารับบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่
2. กองบรรณาธิการวารสารจะต้องพิจารณาคุณภาพของบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ และไม่รับตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์แล้ว หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่นเพื่อพิจารณาตีพิมพ์
3. กองบรรณาธิการจะต้องรักษาความลับข้อมูลของผู้เขียนบทความและผู้ประเมินบทความ ไม่เผยแพร่แก่บุคคลอื่นใด ที่ไม่เกี่ยวข้อง

4. กองบรรณาธิการจะต้องพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ
  5. กองบรรณาธิการจะต้องไม่ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความเพราะความสงสัยหรือไม่แน่ใจ แต่ต้องตรวจสอบหาหลักฐานให้แน่ชัดก่อน และแจ้งให้ผู้เขียนชี้แจงก่อนปฏิเสธบทความ
  6. กองบรรณาธิการจะต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่นของบทความอย่างจริงจัง โดยใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้
  7. กองบรรณาธิการจะต้องพิจารณาบทความในเวลาที่กำหนดโดยไม่มีข้อขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณภาพบทความ
  8. เมื่อกองบรรณาธิการตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น ในกระบวนการประเมินบทความ จะต้องหยุดกระบวนการประเมินบทความดังกล่าวทันที และติดต่อผู้เขียนเพื่อขอคำชี้แจงประกอบการพิจารณา “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้น และกองบรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียน ซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของกองบรรณาธิการ
- ข้อกำหนดสำหรับการส่งบทความการตีพิมพ์**

1. องค์ประกอบของบทความวิชาการ
  - 1.1 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
Title (Both Thai and English)
  - 1.2 ชื่อ นามสกุลผู้เขียน
Author (s) full name
  - 1.3 บทคัดย่อ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) มีความยาวไม่เกิน 250 คำ และ Abstract
(Both Thai and English) shall not contain more than 250 words each.
  - 1.4 บทนำ
Introduction
  - 1.5 เนื้อหา
Body of Text
  - 1.6 สรุป
Conclusions
  - 1.7 เอกสารอ้างอิง
Reference
2. องค์ประกอบของบทความวิจัย
  - 2.1 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
Title (Both Thai and English)
  - 2.2 ชื่อ นามสกุลผู้วิจัย (กรณีเป็นงานวิจัยของนิสิต นักศึกษา ต้องมีชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาด้วย
Author(s) full name (In case of thesis or dissertation, please indicate name of supervisor.)

2.3 บทคัดย่อ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) สรุปสาระสำคัญของเรื่อง โดยเฉพาะวัตถุประสงค์
วิธีการดำเนินงาน และสรุปผลการวิจัย อย่างละไม่เกิน 250 คำ

Abstract (Both Thai and English) shall not contain more than 250 words each.

2.4 คำสำคัญ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ท้ายบทคัดย่อ จำนวนอย่างละไม่เกิน 3 คำ)

Keywords (Both Thai and English) maximum 3 keywords.

2.5 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

Introduction/ Statement of problem

2.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

Purpose/ Objective

2.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

Definition

2.8 วิธีดำเนินการวิจัย (กรอบแนวคิดการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีดำเนินการทดลอง (ถ้ามี))

Research Methodology (Conceptual Framework, Population, Sample, Sampling
technique, Research tools, Data collection, Research experiment)

2.9 สรุปผลการวิจัย

Research Conclusions

2.10 อภิปรายผล

Discussions

2.11 ข้อเสนอแนะ (เป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้/ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป)

Recommendations

2.12 เอกสารอ้างอิง

Reference

3. บทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความยาว 10-15 หน้ากระดาษขนาด A4 พิมพ์ด้วยตัวอักษร
TH Sarabun ขนาด 16 points ตัวบาง การตั้งค่าหน้ากระดาษ เว้นขอบซ้าย 1.25 นิ้ว ขอบขวา 1 นิ้ว บน 1.25 นิ้ว
และล่าง 1 นิ้ว

Length of Research Article (Both Thai and English) should be between 10-15 pages
(A4 paper size). Using TH Sarabun font, 16 points. Set page layout margins: left 1.25 inch,
right 1 inch, upper 1.25 inch and lower 1 inch.

4. กรณีมีรูปภาพและกราฟ ให้แยกออกจากเนื้อเรื่อง บันทึกเป็นไฟล์ที่มีนามสกุล JPEGs หรือ Tiffs เท่านั้น ถ้าเป็นภาพถ่าย ให้ส่งภาพต้นฉบับ จะไม่รับภาพประกอบบทความที่เป็นการถ่ายสำเนาจากต้นฉบับ ภาพสแกน เนื่องจากจะมีผลต่อคุณภาพในการพิมพ์ และจะลงภาพสีเมื่อจำเป็น ในกรณีที่เป็นรูปลายเส้นให้วาดโดยใช้หมึกสีดำที่มีเส้นคมชัด หมายเลขรูปและกราฟให้เป็นเลขอารบิก คำบรรยายและรายละเอียดต่าง ๆ อยู่ด้านล่างกึ่งกลางของรูปภาพและกราฟ สำหรับตาราง ให้แยกออกจากเนื้อหา หมายเลขตารางให้เป็นเลขอารบิก อยู่ด้านบนชนิดซ้ายของตาราง

If there are pictures and graphs should be save and send in form of JPEGs or Tiffs files.

5. การจัดส่งบทความ

ผู้สนใจส่งบทความ สามารถสมัครและส่งบทความผ่านระบบวารสารคุรุสภาวิทยากรได้ที่ <https://www.tcithaijo.org/index.php/withajarnjournal/index>

6. ติดต่อสอบถาม

กองบรรณาธิการวารสารคุรุสภาวิทยากร

โทร. 0 2282 2743 / 0 2282 1308

e-mail: withajarn@gmail.com

ชื่อเรื่องภาษาไทย

Title (ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ)

ชื่อนามสกุลผู้วิจัย¹

ชื่อ นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษาคนที่ 1 (หรือผู้วิจัยร่วม)² (ถ้ามี)

ชื่อ นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษาคนที่ 2 (หรือผู้วิจัยร่วม)³ (ถ้ามี)

ชื่อ นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษาคนที่ 3 (หรือผู้วิจัยร่วม)⁴ (ถ้ามี)

1 นักศึกษาระดับปริญญา...สาขาวิชา มหาวิทยาลัย (หรือผู้วิจัย พร้อมสังกัด)

² สังกัด (ถ้ามี)

³ สังกัด (ถ้ามี)

⁴ สังกัด (ถ้ามี)

บทคัดย่อ

บทคัดย่อภาษาไทยเป็นส่วนที่เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย และผลการวิจัยโดยสรุป เพื่อให้เห็นภาพรวมของงานวิจัย ประกอบด้วยข้อความที่ครอบคลุมคำสำคัญทั้งหมด มีความกะทัดรัด และไม่เกิน 250 คำ

คำสำคัญ

คำสำคัญ 1; คำสำคัญ 2; คำสำคัญ 3

Abstract

บทคัดย่อภาษาอังกฤษมีข้อความหรือเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักภาษา และสอดคล้องกับบทคัดย่อภาษาไทย คือเป็นส่วนที่เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย และผลการวิจัย โดยสรุปเพื่อให้เห็นภาพรวมของงานวิจัย ประกอบด้วยข้อความที่ครอบคลุมคำสำคัญทั้งหมด มีความกะทัดรัด และไม่เกิน 250 คำ

Keywords

Keyword 1; Keyword 2; Keyword 3

บทนำ

ให้เขียนเป็นความเรียงที่ดี กล่าวถึงภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ค้นคว้าวิจัย หรือที่มาของเรื่องที่จะนำมาวิจัย ชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหา ความจำเป็น และความสำคัญ โดยนำทฤษฎี หลักวิชาการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนอธิบายถึงเป้าหมายของการทำวิจัยให้ชัดเจน มีขอบเขตการวิจัย แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาใช้ รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อ 1
2. วัตถุประสงค์ข้อ 2

นิตยสารพิเศษเฉพาะ

ให้พิจารณาคำสำคัญที่แสดงความหมายเฉพาะของงานวิจัย จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คำ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา
2. ระเบียบวิธีวิจัย ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการทำวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

ให้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเสนอเนื้อหาที่เป็นการบรรยายแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ตามด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่อยู่ในรูปตารางหรือภาพประกอบ ต้องมีการบรรยายสาระประกอบด้วย มิใช่เสนอแต่ตารางหรือภาพประกอบโดยไม่มีการบรรยาย

อภิปรายผลการวิจัย

ให้เลือกส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญของผลการวิจัยมาอภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นในเชิงวิชาการที่มีเหตุผลมีผล นำข้อมูลหรือหลักการมาประกอบการสนับสนุนผลการวิจัยที่นำมาอภิปราย

ข้อเสนอแนะ

ให้นำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ให้ใช้การพิมพ์ตามรูปแบบการอ้างอิงของ APA 7

ใบสมัครส่งบทความลงตีพิมพ์วารสารคุรุสภาวิทยากร

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) .....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) .....

ผู้เขียน (ชื่อที่ 1)

ชื่อ - สกุล ..... ตำแหน่ง .....

สถานศึกษา/สถานที่ทำงาน .....

..... สังกัด .....

โทรศัพท์ ..... โทรสาร ..... e-mail .....

ผู้เขียน (ชื่อที่ 2)/อาจารย์ที่ปรึกษาคนที่ 1

ชื่อ - สกุล ..... ตำแหน่ง .....

สถานศึกษา/สถานที่ทำงาน .....

..... สังกัด .....

โทรศัพท์ ..... โทรสาร ..... e-mail .....

ผู้เขียน (ชื่อที่ 3)/อาจารย์ที่ปรึกษาคนที่ 2

ชื่อ - สกุล ..... ตำแหน่ง .....

สถานศึกษา/สถานที่ทำงาน .....

..... สังกัด .....

โทรศัพท์ ..... โทรสาร ..... e-mail .....

บทความที่นำเสนอ

บทความวิชาการ (Academic article)

บทความวิจัย (Research article)

คำรับรองจากผู้เขียน

“ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) ขอรับรองว่า บทความที่นำเสนอมานี้ ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์และไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิ์พิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมทั้งขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ให้เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมแต่เพียงฝ่ายเดียว”

การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

ข้าพเจ้ายินยอมให้เก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เขียนบทความวิชาการหรือบทความวิจัยในวารสารคุรุสภาวิทยากร

ยินยอม

ไม่ยินยอม

.....ลายมือชื่อ

(.....)

ผู้เขียนหลัก

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

“คຸຣຸສກຳສຳຮ້າງຄຸນຄ່າໃໝ່ ຂອງວິຊາຊີພ
ໃຫ້ມີມາຕຣູຮູນເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຜູ້ປະກອບວິຊາຊີພ
ທາງການຕຶກສາແລະສັງຄມດ້ວຍການບຣິກາຣ ແລະບຣິກາຣ
ຈັດກາຣໂດຍໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີດິຈິຕ້າລອຍ່າງມີຄຸນກຳພ”

ครูสภา
๑ ๑

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
128/1 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ฯ 10300
Call Center: 0 2304 9899